

PATVIRTINTA
VšĮ „Ekoagros“ direktoriaus
2015 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. V-30
(nauja redakcija patvirtinta
VšĮ „Ekoagros“ direktoriaus
2020 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. V-3)

EKOLOGINĖS GAMYBOS IR PERDIRBIMO EKVIVALENTIŠKUMO STANDARTAS TREČIOSIOMS ŠALIMS

Šis standartas sujungia ir supaprastina Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 nuostatas ir Komisijos reglamente (EB) Nr. 889/2008 išdėstytas įgyvendinimo taisykles ir pritaiko jas naudojimui už Europos Sąjungos teisinės sistemos ribų, tokiu būdu suteikiant galimybę ūkio subjektams naudoti gamybos taisykles, kai siekiama įgyti sertifikatą, lygiavertį aprašytajam Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007.

Šiame standarte pateikiamas kontrolės institucijos taikomų kontrolės priemonių aprašas. Šis aprašas pagrindžia kontrolės institucijos taikomas kontrolės priemones, lygiavertes privalomoms ES.

Tais atvejais, kai konkrečiuose originalių reglamentų straipsniuose minimos institucijos, paslaugos ar techniniai reikalavimai, kurie negalimi, neaktualūs, arba netikslingi šalyse už ES ribų, taikoma alternatyvi priemonė, kuri turi būti lygiavertė.

Kadangi šis Standartas yra sukurtas tiesiogiai iš dviejų Europos reglamentų originalo kalba, Standarto tekstas daugeliu atvejų atitinka šių reglamentų tekstus. Tais atvejais, kai taikomos anksčiau paminėtos alternatyvios priemonės, reikalavimas gali būti laikomas lygiavertiu.

Šiame Standarte visais atvejais galioja, kad kontrolės institucija perima atitinkamų ES valdžios institucijų užduotis ir atsakomybes, nustatytas reglamentuose (EB) Nr. 834/2007 ir (EB) Nr. 889/2008. Tai taikoma tik tais atvejais, kai atitinkamoje trečiojoje šalyje negalioja jokios lygiavertės taisyklės.

Ūkio subjektams taikomos poveikio priemonės aprašomos neatitikčių vertinimo procedūroje (PR-11), kuri pateikiama ūkio subjektams kartu su sutarties dokumentais. Jei kontrolės institucija randa neatitikimų arba pažeidimų, turinčių įtakos produkto ekologiniam statusui, ji nedelsiant informuoja apie šį faktą Europos Komisiją pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnį.

Kontrolės institucija ima mėginius ir juos analizuoja, siekiant užtikrinti, kad į rinką būtų tiekiami tik saugūs, šio Standarto reikalavimus atitinkantys produktai ir užkirsti kelią galimiems pažeidimams. Kiekvienais metais kontrolės įstaigos paimtų ir išanalizuotų mėginių skaičius turi atitikti bent 5 proc. jos kontroliuojamų ūkio subjektų skaičiaus. Ūkio subjektų pasirinkimas mėginiams imti turi būti paremtas šio Standarto nesilaikymo rizikos vertinimu. Atliekant šį bendrąjį vertinimą atsižvelgiama į visus gamybos, paruošimo ir platinimo etapus.

Standarto punktas	Aprašymas	Esminių skirtumų tarp Ekoagros ir ES gamybos ir kontrolės priemonių aprašas (E (lygiavertis) / A - (atitiktis))	Nuoroda į Reglamentą	Kontrolės priemonė	Taikoma poveikio priemonė
1	Tikslas				
	<p>Šiuo Standartu sukuriama ekologinės gamybos tvaraus vystymosi pagrindas, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą, sąžiningą konkurenciją ir vartotojų pasitikėjimą bei apsaugant vartotojų interesus.</p> <p>Juo nustatomi bendri tikslai ir principai, kuriais grindžiamos pagal šį Standartą nustatytos taisyklės dėl:</p> <p>a) ekologiškų produktų gamybos, paruošimo ir platinimo visų etapų bei jų kontrolės;</p> <p>b) nuorodų, žyminčių ekologinę gamybą, naudojimo ženklinant ir reklamuojant.</p>	E	834-1 str. 1 p.		
2	Taikymo sritis				
2.1.	<p>Šis Standartas taikomas toliau išvardytiems žemės ūkio kilmės produktams, kai tokie produktai pateikiami į rinką arba juos ketinama pateikti į rinką:</p> <p>a) gyviems ar neperdirbtiems žemės ūkio produktams;</p> <p>b) maistui skirtiems perdirbtiems žemės ūkio produktams;</p> <p>c) pašarams;</p>	E	834-1 str. 2 p.		

	d) augalinei dauginamajai medžiagai ir auginimui skirtoms sėkloms. Laukinių gyvūnų medžioklės ir žvejybos produktai nelaikomi ekologiškais produktais. Šis Standartas taip pat taikomas maistui ar pašarams naudojamoms mielėms.				
2.2.	Šis Standartas taikomas visiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems bet kuriame 2.1 punkte nurodytų produktų gamybos, paruošimo ir platinimo etape. Šis Standartas netaikomas viešojo maitinimo veiklai.	E	834-1 str. 3 p.		
2.3	Šis Standartas taikomas nepažeidžiant tarptautinių ar nacionalinių nuostatų, pavyzdžiui, nuostatų, reglamentuojančių gamybą, paruošimą, pardavimą, ženklimą ir kontrolę, įskaitant teisės aktus maisto produktų ir gyvūnų maitinimo srityse.	E	834-1 str. 4 p.		
3	Ekologinės gamybos tikslai				
	Ekologine gamyba siekiama šių bendrųjų tikslų: 1) sukurti žemės ūkio tvaraus valdymo sistemą, kuria: a) atsižvelgiama į gamtos sistemas bei ciklus ir palaikoma bei stiprinama dirvožemio, vandens, augalų ir gyvūnų sveikata bei jų pusiausvyra; b) prisidedama prie aukšto biologinės įvairovės lygio; c) atsakingai naudojamosi energija ir gamtos ištekliais, pavyzdžiui, vandeniu, dirvožemiu, organinėmis medžiagomis ir oru; d) laikomasi aukštų gyvūnų gerovės standartų, visų pirma atsižvelgiant į gyvūnų rūšims būdingus elgsenos poreikius;	E	834-3 str.		

	2) siekti gaminti aukštos kokybės produktus; 3) siekti gaminti daug įvairių maisto ir kitų žemės ūkio produktų, patenkinančių prekių, pagamintų naudojant aplinkai, žmonių sveikatai, augalų sveikatai ar gyvūnų sveikatai ir gerovei nekenkiančius procesus, vartojimo paklausą.				
4	Ekologinės gamybos principai				
4.1.	Bendrieji principai				
	<p>Ekologinė gamyba grindžiama šiais principais:</p> <p>1) tinkamai rengiami ir valdomi biologiniai procesai, pagrįsti ekologinėmis sistemomis, naudojant sistemos vidinius gamtos išteklius ir metodus:</p> <p>a) pagal kuriuos naudojami gyvi organizmai ir mechaniniai gamybos metodai;</p> <p>b) pagal kuriuos praktikuojama su žeme susijusi augalininkystė ir gyvulininkystės produkcija ar akvakultūra, laikantis žuvų išteklių tausojančio naudojimo principo;</p> <p>c) pagal kuriuos nenaudojami GMO ir iš GMO arba naudojant GMO pagaminti produktai, išskyrus veterinarinius vaistus;</p> <p>d) kurie grindžiami rizikos įvertinimu ir prireikus atsargumo bei prevencinių priemonių naudojimui;</p> <p>2) apribojamas išorės medžiagų naudojimas. Kai išorės medžiagų naudojimas būtinas arba kai nėra 1 punkte nurodytos tinkamos valdymo praktikos ir metodų, naudojama tik:</p> <p>a) ekologinės gamybos medžiagos;</p> <p>b) natūralios arba natūraliu būdu gautos medžiagos;</p>	E	834-4 str.		

	<p>c) mažo tirpumo mineralinės trąšos;</p> <p>3) cheminės sintezės būdu gautos medžiagos naudojamos griežtai apibrėžtais išimtiniais atvejais, jeigu:</p> <p>a) nėra tinkamos valdymo praktikos; ir</p> <p>b) 2 punkte nurodytų išorės medžiagų nėra rinkoje; arba</p> <p>c) naudojant 2 punkte nurodytas išorės medžiagas prisidedama prie nepriimtino poveikio aplinkai;</p> <p>4) prireikus šio Standarto taikymo srityje pritaikomos ekologinės gamybos taisyklės, atsižvelgiant į sanitarinę būklę, regioninius klimato ir vietos sąlygų skirtumus, vystymosi etapus bei konkrečią ūkininkavimo praktiką.</p>				
4.2	Ūkininkavimui taikomi konkretūs principai				
	<p>Greta šio Standarto 4.1 punkte išdėstytų bendrųjų principų, ekologinis ūkininkavimas taip pat grindžiamas šiais konkrečiais principais:</p> <p>1) palaikomas ir stiprinamas dirvožemio gyvybingumas ir natūralus dirvožemio derlingumas, dirvožemio stabilumas ir dirvožemio biologinė įvairovė, vykdoma dirvožemio tankinimo ir dirvožemio erozijos prevencija bei kovojama su jais ir užtikrinama augalų mityba visų pirma per dirvožemio ekosistemą;</p> <p>2) kuo labiau sumažinamas neatsinaujinančiųjų išteklių ir išorės medžiagų naudojimas;</p> <p>3) augalinės ir gyvūninės kilmės atliekos ir šalutiniai produktai perdirbami augalų produktų gamybos ir gyvulininkystės</p>	E	834-5 str.		

<p>produkcijos metu;</p> <p>4) priimant su gamyba susijusius sprendimus atsižvelgiama į vietos arba regiono ekologinę pusiausvyrą;</p> <p>5) gyvūnų sveikata palaikoma skatinant natūralų gyvūno imuninės sistemos pasipriešinimą ir parenkant tinkamas veisles bei ūkininkavimo praktiką;</p> <p>6) augalų sveikata palaikoma naudojant prevencines priemones, pavyzdžiui, parenkant kenkėjams ir ligoms atsparias tinkamas veisles ir rūšis, naudojant tinkamą sėjomainą, mechaninius bei fizinius metodus ir natūralių kenkėjų priešų apsaugą;</p> <p>7) vykdoma prie vietos sąlygų pritaikyta ir su žeme susijusi gyvulininkystės produkcija;</p> <p>8) palaikomas aukštas gyvūnų gerovės lygis atsižvelgiant į kiekvienai rūšiai būdingus poreikius;</p> <p>9) ekologinės gyvulininkystės produktai gaminami iš gyvūnų, kurie nuo gimimo arba išsiritimo visą jų gyvenimą buvo auginami ekologiniuose ūkiuose;</p> <p>10) veislės parenkamos atsižvelgiant į gyvūnų gebėjimą prisitaikyti prie vietos sąlygų, jų gyvybingumą ir jų atsparumą ligoms arba sveikatos problemoms;</p> <p>11) gyvuliai šeriami ekologiškais pašarais, kuriuos sudaro žemės ūkio ingredientai, pagaminti vykdant ekologinio ūkininkavimo veiklą, ir natūralios ne žemės ūkio medžiagos;</p> <p>12) taikoma gyvulininkystės praktika, stiprinanti imuninę sistemą ir natūralų pasipriešinimą ligoms, visų pirma apimanti</p>				
---	--	--	--	--

	reguliarią mankštą ir laikymą plotuose atvira ore bei prireikus ganykloje; 13) atsisakoma galimybės veisti dirbtiniu būdu išvestus poliploidinius gyvūnus.				
4.3	Ekologiško maisto perdirbimui taikomi konkretūs principai				
	Greta šio Standarto 4.1. punkte išdėstytų bendrųjų principų, perdirbto ekologiško maisto gamyba taip pat grindžiama šiais konkrečiais principais: a) ekologiški maisto produktai gaminami iš ekologiškų žemės ūkio ingredientų, išskyrus atvejus, kai ekologiško tokio ingrediento atitiktis nėra rinkoje; b) maisto priedų, neekologiškų ingredientų, kurių funkcijos yra daugiausia technologinės ir sensorinės bei mikroelementų ir perdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas apribojamas tiek, kad jie būtų naudojami minimaliai ir tik tuo atveju, kai yra esminis technologinis poreikis, arba tam tikrais mitybos tikslais; c) nenaudojamos medžiagos ir perdirbimo metodai, kurie gali būti klaidinantys tikrojo produkto pobūdžio atžvilgiu; d) maistas perdirbamas atsargiai, pirmiausia naudojant biologinius, mechaninius ir fizinius metodus.	E	834-6 str.		
4.4	Ekologiškų pašarų perdirbimui taikomi konkretūs principai				
	Greta šio Standarto 4.1 punkte išdėstytų bendrųjų principų, perdirbtų ekologiškų pašarų gamyba taip pat grindžiama šiais konkrečiais principais: a) ekologiški pašarai gaminami iš ekologiškų	E	834-7 str.	Pašarinių žaliavų ir priedų ar perdirbimo medžiagų vertinimas pagal receptų tvirtinimo procesą. Vertinamas tikrinimo protokolo (TS-	Taikoma sankcija Nr. A75

	<p>pašarinių žaliavų, išskyrus atvejus, kai ekologiško tokios pašarinės žaliavos atitiktis nėra rinkoje;</p> <p>b) pašarų priedų ir perdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas apriojamas iki minimumo ir jie naudojami tik tuo atveju, kai yra esminis technologinis ar zootechninis poreikis, arba tam tikrais mitybos tikslais;</p> <p>c) nenaudojamos medžiagos ir perdirbimo metodai, kurie gali būti klaidinantys tikrojo produkto pobūdžio atžvilgiu;</p> <p>d) pašarai perdirbami atsargiai, pirmiausia naudojant biologinius, mechaninius ir fizinius metodus.</p>			015) lentelės 2.3 klausimas, 4, 5, 10 klausimai	
5	Gamybos taisyklės				
5.1	Atitiktis standartams				
	Ūkio subjektai laikosi 5 - 10 skyriuose pateiktų gamybos taisyklių. Kad įrodytų atitiktį, jie išsipareigoja vesti atitinkamą registrą, kaip nurodyta 10 skyriuje.	E	834-8 str.		
5.2	Kontrolės sistemos reikalavimų laikymasis				
	<p>1. Ūkio subjektas, kuris gamina, ruošia, sandėliuoja ar iš trečiosios šalies importuoja produktus, kaip apibrėžta šio Standarto 2.1. punkte, arba kuris šiuos produktus pateikia į rinką, prieš pateikdamas į rinką produktus, kaip ekologiškus produktus arba perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio produktus:</p> <p>a) praneša apie savo veiklą valstybės narės, kurioje tokia veikla yra vykdoma, kompetentingoms institucijoms.</p>	E	834-28 str.		
	2. Tais atvejais, kai subjektas sudaro rangos sutartį bet kokiai veiklai su trečiąja šalimi, subjektui lieka galioti (a) dalyje nurodyti	E			

	reikalavimai, o subrangos pagrindu vykdomoms veikloms galioja kontrolės sistema.				
	3. Jeigu ūkio subjektui toje pačioje vietovėje priklauso keli gamybos vienetai, vienetams, užsiimantiems neekologine augalininkyste, kartu su sandėliavimo patalpomis, skirtomis pagalbinėms priemonėms, taip pat taikomi šiame Standarte nustatyti bendrieji ir specialieji kontrolės reikalavimai	E	889-73 str.		
	4. Jeigu ūkio subjektas valdo kelis gamybos vienetus, Standarte nustatyta kontrolės sistema taip pat taikoma ir vienetams, kurie neekologiškai augina gyvūnus ar gamina neekologiškus gyvulininkystės produktus.	E	889-79 str.		
5.3	Minimalūs reikalavimai kontrolei				
	1. Kai patikrinimas atliekamas pirmą kartą, ūkio subjektas parengia ir vėliau tvarko: <ul style="list-style-type: none"> a) išsamų vieneto ir (arba) patalpų ir (arba) veiklos aprašymą; b) visas praktines priemones, kurių reikia imtis vieneto ir (arba) patalpų ir (arba) veiklos lygiu siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ekologinės gamybos taisyklių; c) atsargumo priemones, kurių reikia imtis siekiant sumažinti užteršimo neleistiniais produktais ar medžiagomis pavojų, ir valymo priemones, naudojamas laikymo vietose ir visoje ūkio subjekto gamybos grandinėje. Kai taikoma, pirmoje pastraipoje nurodytas aprašymas ir priemonės gali būti ūkio subjekto parengtos kokybės sistemos dalis; d) naudojamo gamybos metodo ypatumus, jei ūkio subjektas ketina prašyti patvirtinamųjų dokumentų. 	E	889-63 str.	Ūkio subjektas pateikia duomenis kartu su prašymu (TS-002) ir pirminio vertinimo anketa (TS-003). Ekspertas atlieka vertinimą ir priima sprendimą dėl sertifikavimo darbų atlikimo/neatlikimo. Jei sprendimas yra teigiamas ūkio subjekto atžvilgiu, su juo sudaroma sutartis. Reikalavimai, nurodyti 2 punkte, pateikiami sutartyje (TS-004), kurią pasirašo ūkio subjektas.	

<p>2. 1 punkte nurodytas aprašymas ir priemonės nurodomos pareiškime, kurį pasirašo atsakingas ūkio subjektas. Be to, šiame pareiškime nurodomas ūkio subjekto įsipareigojimas:</p> <p>a) atlikti veiksmus pagal ekologinės gamybos taisykles;</p> <p>b) atsiradus pažeidimų arba neatitikimų sutikti vykdyti ekologinės gamybos taisyklėse nustatytas priemones;</p> <p>c) įsipareigoti raštu informuoti produkto pirkėjus siekiant užtikrinti, kad nuorodos apie ekologišką gamybos būdą ant šios produkcijos būtų panaikintos;</p> <p>d) kai ūkio subjektą ir (arba) to ūkio subjekto subrangovus pagal atitinkamų valstybių narių nustatytą kontrolės sistemą tikrina skirtingos kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos, sutikti, kad tos institucijos arba įstaigos keistųsi informacija;</p> <p>e) kai ūkio subjektas ir (arba) to ūkio subjekto subrangovai pakeičia savo kontrolės instituciją arba kontrolės įstaigą, sutikti, kad jų patikrinimų bylos būtų perduotos paskesnei kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai;</p> <p>f) kai ūkio subjektas atsisako taikyti kontrolės sistemą, sutikti nedelsiant apie tai pranešti susijusiai kompetentingai institucijai ir kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai;</p> <p>g) kai ūkio subjektas nusprendžia nebetaikyti kontrolės sistemos, sutikti, kad patikrinimų byla būtų saugoma bent penkerius metus;</p> <p>h) sutikti nedelsiant pranešti susijusiai (-ioms) kontrolės institucijai (-oms) arba kontrolės įstaigai (-oms) apie bet kokį</p>				
---	--	--	--	--

	<p>neatitikimą ar pažeidimą, turintį įtakos jų produkto arba iš kitų ūkio subjektų ar subrangovų gautų ekologiškų produktų ekologiniam statusui.</p> <p>Subjektas privalo pasirašyti kontroliuojančios institucijos patikros ataskaitą su nurodytais galimais trūkumais ir neatitiktimis šiam Standartui, bei imtis reikiamų priemonių trūkumams pašalinti.</p> <p>3. Teikdamas pranešimą, nurodytą 5.2. straipsnio 1 punkte, ūkio subjektas pateikia kompetentingai institucijai šią informaciją:</p> <p>a) ūkio subjekto pavardę (pavadinimą) ir adresą;</p> <p>b) patalpų ir, tam tikrais atvejais, žemės sklypų (pagal žemės registro duomenis), kuriuose atliekami veiksmai, vietą;</p> <p>c) gamybinių veiksmų ir produktų rūšį;</p> <p>d) ūkio subjekto įsipareigojimą atlikti gamybinius veiksmus laikantis Reglamente (EB) Nr. 834/2007 ir Reglamente (EB) Nr. 889/2008 pateiktų nuostatų;</p> <p>e) žemės ūkio valdos atveju datą, nuo kurios gamintojas nebenaudoja ekologinei gamybai neleistinų produktų atitinkamuose žemės sklypuose;</p> <p>f) įgaliotos įstaigos, kuriai ūkio subjektas pavedė atlikti patikrinimą, pavadinimą, jeigu valstybė narė yra įgyvendinusi kontrolės sistemą, patvirtinusi tokias įstaigas.</p>				
5.4	Specialieji kontrolės reikalavimai augalams ir augalinės kilmės produktams, pagamintiems ūkyje arba surinktiems				
	1. Šio Standarto 5.3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas išsamus vieneto aprašymas	E	889–70 str.	Ūkio subjektas pateikia duomenis kartu su prašymu (TS-002) ir pirminio	

	<p>turi:</p> <p>a) būti parengtas net tada, jeigu ūkio subjekto veikla apsiriboja laukinių augalų rinkimu;</p> <p>b) nurodyti laikymo ir gamybos patalpas bei žemės plotų ir (arba) rinkimo teritorijas ir, kai taikoma, patalpas, kuriose atliekami tam tikri perdirbimo ir (arba) pakavimo veiksmai;</p> <p>c) nurodyti datą, kada atitinkamuose žemės plotuose ir (arba) rinkimo teritorijose buvo paskutinį kartą taikyti produktai, kurių naudojimas nedera su ekologinės gamybos taisyklėmis.</p> <p>2. Jei renkami laukiniai augalai, prie šio Standarto 5.3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų praktinių priemonių priskiriamos bet kokios trečiųjų šalių suteiktos garantijos, kurias ūkio subjektas gali pateikti siekdamas užtikrinti, kad tuose žemės plotuose bent trejų metų laikotarpį iki rinkimo nebuvo naudoti jokie kiti produktai, išskyrus produktus, kuriuos leidžiama naudoti ekologinei gamybai, pateiktus šio Standarto I, II, IV, V, VI ir VII prieduose.</p>			<p>vertinimo anketa (TS-003/1). Ekspertas atlieka vertinimą ir priima sprendimą dėl sertifikavimo darbų atlikimo/neatlikimo. Jei sprendimas yra teigiamas ūkio subjekto atžvilgiu, su juo sudaroma sutartis. Reikalavimai, nurodyti 2 punkte, pateikiami sutartyje (TS-004), kurią pasirašo ūkio subjektas.</p> <p>Vertinami tikrinimo protokolo (TS-005/1) 2.4 lentelės klausimai</p>	
5.5	Kontrolės reikalavimai gyvūnams ir gyvulininkystės produktams, pagamintiems gyvulininkystės ūkyje				
	<p>1. Kai tikrinimo sistema, taikoma būtent gyvulininkystei, įgyvendinama pirmą kartą, išsamus vieneto aprašymas, nurodytas šio Standarto 5.3 straipsnio 1 dalies a punkte, apima:</p> <p>a) išsamų gyvūnams skirtų pastatų, ganyklų, diendaržių ir pan. ir, atitinkamais atvejais, gyvūnų laikymo, pakavimo ir perdirbimo patalpų, gyvulininkystės produktų, žaliavų ir</p>	E	889-74 str.	1 p. vertinamas pagal ūkio subjekto pateiktus duomenis pirminio vertinimo anketoje (TS-003).	

	<p>pagalbinių priemonių apibūdinimą; b) išsamų mėšlidžių apibūdinimą. 2. Šio Standarto 5.3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos praktinės priemonės apima: a) mėšlo paskleidimo planą, suderintą su kontrolės įstaiga ar institucija, kartu su išsamiu dirbamų laukų apibūdinimu; b) tam tikrais atvejais, susitarimus raštu su kitais ūkiais dėl mėšlo paskleidimo, kaip nurodyta 6.4.2.1.3 punkte, atitinkančius ekologinės gamybos taisyklių nuostatas; c) ekologinės gamybos gyvulininkystės vieneto vadybos planą.</p>			<p>2 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.3.1 ir EGŪVŽ lentelėje Nr.1, 2.</p>	<p>Taikoma sankcija Nr. A1, A18</p>
5.6	Draudimas naudoti GMO				
	<p>1. GMO, iš GMO arba naudojant GMO pagaminti produktai nenaudojami ekologinėje gamyboje kaip maistas, pašarai, perdirbimo pagalbines priemonės, augalų apsaugos produktai, trąšos, dirvos gerinimo priemonės, sėklos, augalinė dauginamoji medžiaga, mikroorganizmai ir gyvūnai. 2. Laikydami 1 dalyje nurodyto draudimo naudoti GMO arba iš GMO pagamintus produktus maistui ir pašarams, ūkio subjektai gali remtis produkto etiketėmis ar kitais pridedamais dokumentais, kurie yra prityvirtinti arba pateikiami pagal Direktyvą 2001/18/EB, 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų arba Reglamentą (EB) Nr. 1830/2003 dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų pagamintų maisto produktų ir pašarų susekamumo ir ženklinimo. Ūkio subjektai gali laikyti, kad gaminant jų</p>	E	834-9 str.	<p>1. Vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 bendrųjų klausimų 2 klausimas. 2. Vertinamas tikrinimo protokolo (TS-015) 2 lentelės klausimo 1 produkcijos klausimų klausimas</p>	<p>Taikoma sankcija A4</p>

	<p>įsigytus maisto ir pašarų produktus nebuvo naudota GMO ar iš GMO pagamintų produktų, jei tie produktai nėra paženklinėti arba prie jų nepridėtas dokumentas laikantis šių teisės aktų, išskyrus atvejus, kai jie gavo kitos informacijos, kad atitinkamų produktų ženklavimas neatitinka šių teisės aktų.</p> <p>3. Laikydami šio Standarto 1 dalyje nurodyto draudimo dėl produktų, kurie nėra maistas ar pašarai, arba produktų, pagamintų naudojant GMO, ūkio subjektai, naudojantys tokius iš trečiųjų šalių įsigytus neekologiškus produktus, reikalauja, kad pardavėjas patvirtintų, jog tiekiama produktai nebuvo pagaminti iš GMO arba naudojant GMO.</p>				
	2. Taikant Reglamento (EB) Nr. 834/2007 9 straipsnio 3 dalį, pardavėjo pareiškimas, kad pateikti produktai nebuvo pagaminti iš GMO ar naudojant GMO, gali būti teikiamas pagal šio Standarto XIV priede pateiktą pavyzdį.	E	889-69 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.5 ir Nr. A4	Taikoma sankcija A4
5.7	Draudimas naudoti jonizuojančiąją spinduliuotę				
	Draudžiama naudoti jonizuojančiąją spinduliuotę apdorojant ekologiškus maisto produktus, pašarus arba žaliavas, naudojamas ekologiškuose maisto produktuose ar pašaruose.	E	834-10 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) lentelėje Nr. 2.3 gamybos 3 klausimas.	Taikoma sankcija A75
6	Ūkio gamyba				
6.1	Bendrosios ūkio gamybos taisyklės				
	<p>1. Visa žemės ūkio valda valdoma laikantis ekologinei gamybai taikomų reikalavimų.</p> <p>2. Ūkis gali būti padalytas į aiškiai atskirtas dalis, kurios ne visos valdomos pagal ekologinės gamybos principus. Atskirtose dalyse laikomos skirtingos gyvūnų veislės.</p>	E	834-11 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelė Nr. 2.1, 2.4 lentelės 3 lentelė ir 2.8 lentelė.	Taikoma sankcija A1, A15.

	<p>Augalų atveju – auginamos skirtingos rūšys, kurias galima lengvai atskirti.</p> <p>3. Jeigu ne visose ūkio dalyse vyksta ekologinė gamyba, ūkio subjektas atskiria žemę, gyvūnus ir produktus, naudojamus ekologinėse ūkio dalyse arba gaminamus jose, nuo tų, kurie naudojami neekologinėse ūkio dalyse arba gaminami jose, ir šį atskyrimą atitinkamai registruoja.</p>				
6.2	Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo				
6.2.1	Bendrieji reikalavimai				
	<p>1. Ūkiui, kuriame pradedama ekologinė gamyba, taikomos šios taisyklės:</p> <p>a) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpis prasideda anksčiausiai tada, kai ūkio subjektas pateikia pranešimą apie savo veiklą kompetentingoms institucijoms;</p> <p>b) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiu taikomos visos šiuo Standartu nustatytos taisyklės;</p> <p>c) nustatomi perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiai konkrečioms žemės ūkio augalų ar gyvulininkystės produkcijos rūšims;</p> <p>d) ūkyje arba ūkio dalyje, kurioje iš dalies vykdoma ekologinė gamyba ir iš dalies pereinama prie ekologinio ūkininkavimo, ūkio subjektas atskirai laiko ekologinės gamybos būdu pagamintus produktus ir ekologiškai auginamus gyvūnus nuo produktų, pagamintų perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, ir gyvūnų, auginamų perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, arba sudaro sąlygas lengvai juos atskirti, ir šį atskyrimą atitinkamai registruoja;</p>	E	834-17 str.	<p>Ūkio subjektas pateikia prašymą (TS-002) kartu su pirminio vertinimo anketa (TS-003).</p> <p>d) vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas</p>	Taikoma sankcija A11.

	<p>e) siekiant nustatyti pirmiau nurodytą perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpį, gali būti atsižvelgiama į prieš pat perėjimo laikotarpio pradžią buvusį laikotarpį, jei sutampa tam tikros sąlygos;</p> <p>f) gyvūnai ir gyvūnų produktai, pagaminti c punkte nurodytu perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiu, nepateikiami į rinką pažymėti šio Standarto 9.1 straipsnyje nustatytais nuorodomis, naudojamomis ženklavimui bei reklamai.</p>				
6.2.2	Augalai ir augalinės kilmės produktai				
	<p>1. Augalai ir augalinės kilmės produktai laikomi ekologiškais, jei gamybos taisyklės, nurodytos šio Standarto 6.4 straipsnyje, buvo taikytos sklypuose pereinamuoju laikotarpiu bent dvejus metus iki sėjos arba, pievų ar daugiamečių pašarų sklypų atveju – bent dvejus metus iki jų naudojimo pašarams iš ekologinės žemdirbystės, arba, daugiamečių kultūrų, išskyrus pašarus, atveju – bent trejus metus iki pirmojo ekologiškų produktų derliaus.</p> <p>2. Kompetentinga institucija gali nuspręsti atgaline data pripažinti, kad pereinamojo laikotarpio dalimi buvo bet kuris ankstesnis laikotarpis, kurio metu:</p> <p>a) žemės sklypams buvo taikytos priemonės, apibrėžtos oficialioje aplinkosaugos ar atitinkamoje programoje, jeigu atitinkamos priemonės užtikrina, kad tuose sklypuose nebuvo naudojami ekologinei gamybai neleistini produktai, arba</p> <p>b) sklypai buvo natūralūs plotai arba žemės ūkio naudmenos, netvarkyta ekologinei</p>	E	889-36 str.	<p>1. Vertinimą atlieka ekspertas, suteikdamas laukui atitinkamą statusą.</p> <p>2. Ūkio subjektas teikia dokumentus sutrumpinti pereinamąjį laikotarpį. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio sutrumpinimo.</p>	

	<p>gamybai neleistiniais produktais. b) punkte nurodytam laikotarpiui gali būti taikoma atgalinė data tik tuo atveju, jeigu kontrolės institucijai buvo pateikta pakankamai įrodymų, leidžiančių jai įsitikinti, kad atitinkamų sąlygų buvo laikytasi bent trejus metus.</p> <p>3. Tam tikrais atvejais, kai žemė buvo užteršta ekologinei gamybai neleistiniais produktais, kompetentinga institucija gali nuspręsti pratęsti pereinamąjį laikotarpį ir po 1 punkte nustatyto termino.</p>				
6.2.3	Specialiosios perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio taisyklės, taikomos žemei, susijusiai su ekologine gyvulininkystės produkcija				
	<p>1. Šio Standarto 6.2.2 straipsnyje nustatytos perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio taisyklės taikomos visam gamybos vieneto, kuriame gaminami gyvūnų pašarai, plotui.</p> <p>2. Neatsižvelgiant į 1 punkto nuostatas, pereinamasis laikotarpis, skirtas ganykloms ir diendaržiams, kuriuose ganosi ne žolėdžiai, gali būti sutrumpintas iki vienerių metų. Šis laikotarpis gali būti sumažintas iki šešių mėnesių, jei minėta žemė per pastaruosius metus nebuvo tręšta arba gerinta ekologinei gamybai neleistiniais produktais.</p>	E	889-37 str.	1. Ūkio subjektas teikia dokumentus sutrumpinti pereinamąjį laikotarpį. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl pereinamojo laikotarpio sutrumpinimo.	
6.2.4	Gyvūnai ir gyvulininkystės produktai				
	1. Jei neekologiškai auginami gyvūnai buvo atgabenti į ūkį pagal šio Standarto 6.7.2 punktą, ir jei gyvulininkystės produktus ketinama parduoti kaip ekologiškus, gamybos taisyklės, nurodytos šiame Standarte, turi būti taikomos mažiausiai tokį laiką:	E	889-38 str.	1. Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A5. Ekspertas vertina gyvūnams skaičiuodamas pereinamąjį laikotarpį.	Taikoma sankcija A30

	<p>a) mėsiniai arkliniai ir galvijai – 12 mėnesių ir bet kuriuo atveju ne trumpiau kaip tris ketvirtadalius jų gyvenimo trukmės;</p> <p>b) smulkūs atrajotojai ir kiaulės bei pieno produkcijai skirti gyvūnai – šešis mėnesius;</p> <p>c) mėsai skirti naminiai paukščiai, įvežti jaunesni kaip trijų dienų – 10 savaičių;</p> <p>d) dėslieji naminiai paukščiai – šešias savaites.</p> <p>2. Jei neekologiškai auginami gyvūnai buvo laikomi perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio pradžioje, iš jų pagaminti produktai gali būti laikomi ekologiškais, jei perėjimas prie ekologinės gamybos vienu metu vyksta visame gamybos vienetu, įskaitant gyvūnus, ganyklas ir (arba) bet kokią žemę, skirtą gyvūnų pašarui. Bendras pereinamasis laikotarpis esamiems gyvūnams ir jų palikuonims, ganykloms ir (arba) gyvūnų pašarui naudojamai žemei, gali būti sutrumpintas iki 24 mėnesių, jei gyvūnai yra daugiausia šeriami produktais iš to paties gamybos vieneto.</p>			2. Vertinimą atlieka ekspertas, suteikdamas gyvūnui atitinkamą statusą.	
6.3	Paralelinė gamyba				
6.3.1	Paralelinė gamyba - augalininkystės produkcija				
	<p>1. Išimtinėmis sąlygomis, gamintojas gali valdyti ekologiškus ir neekologiškus gamybos vienetus toje pačioje vietovėje:</p> <p>a) jei auginami daugiamečiai augalai, kurių auginimo laikotarpis yra bent treji metai, kai rūšių negalima lengvai atskirti, ir laikomasi šių sąlygų:</p> <p>i) ši gamyba yra perėjimo prie ekologinės gamybos plano, pagal kurį gamintojas</p>	E	889-40 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.1, 2.8, 2.4 lentelės 3 lentelėje.	Taikoma sankcija A15

	<p>prisiima griežtą išipareigojimą ir kuriame numatoma perėjimo prie ekologinio žemės ūkio pradžia paskutinėje atitinkamos teritorijos dalyje per kuo trumpesnę laikotarpį, kuris bet koku atveju negali būti ilgesnis kaip penkeri metai, dalis;</p> <p>ii) buvo imtasi atitinkamų priemonių, siekiant užtikrinti pastovų kiekviename vienetė pagamintų produktų atskyrimą;</p> <p>iii) kontrolės institucija likus ne mažiau kaip 48 valandoms informuojama apie kiekvieno produkto derliaus nuėmimą;</p> <p>iv) iš karto po derliaus nuėmimo gamintojas praneša kontrolės institucijai tikslus derliaus atitinkamuose vienetuose kiekius ir priemones, kurių buvo imtasi produktams atskirti;</p> <p>v) kontrolės institucija patvirtino perėjimo prie ekologinės gamybos planą ir kontrolės priemones. Šis planas turi būti patvirtinamas kiekvienais metais;</p> <p>b) jeigu laukai yra skirti žemės ūkio tyrimams ar oficialiam mokymui ir jei tenkinamos a punkto ii, iii ir iv papunkčiuose nustatytos sąlygos bei atitinkama v papunkčio dalis;</p> <p>c) jeigu auginamos sėklos, vegetatyvinė dauginamoji medžiaga ir sodinukai ir jei tenkinamos a punkto ii, iii ir iv papunkčiuose nustatytos sąlygos bei atitinkama v papunkčio dalis;</p> <p>d) jeigu pieva naudojama tik ganymui.</p>				
6.3.2	Paralelinė gamyba - gyvulininkystės produkcija				
	1. Kontrolės institucija gali leisti žemės ūkio	E	889 – 40 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-	Taikoma

	<p>tyrimus arba oficialius mokymus atliekantiems ūkiams auginti tų pat rūšių gyvūnus ekologiškai ir neekologiškai, jei atitinkamos šios sąlygos:</p> <p>a) buvo imtasi tinkamų priemonių, apie kurias kontrolės institucijai buvo pranešta iš anksto, siekiant garantuoti nuolatinį kiekvieno iš vienetų gyvūnų, gyvulininkystės produktų, mėšlo ir pašarų atskyrimą;</p> <p>b) gamintojas iš anksto praneša kontrolės institucijai apie kiekvieną gyvūnų ar gyvulininkystės produktų pristatymą ar pardavimą;</p> <p>c) ūkio subjektas praneša kontrolės institucijai apie tikslus visuose vienetuose pagamintus kiekius, nurodo visas charakteristikas, pagal kurias tuos produktus galima identifikuoti, ir patvirtina, kad buvo taikytos priemonės produktams atskirti.</p> <p>2. Valdoje gali būti neekologiškai auginamų gyvūnų, jei tuose vienetuose pastatai ir sklypai yra griežtai atskirti nuo vienetų, kuriuose auginama laikantis ekologinės gamybos taisyklių, ir auginami gyvūnai yra kitokių rūšių.</p> <p>3. Neekologiškai auginami gyvūnai gali kasmet ribotą laikotarpį ganytis ekologinėse ganyklose, jei tokie gyvūnai yra iš 4 punkto b papunktyje apibrėžtos ūkininkavimo sistemos ir tuo pat metu toje ganykloje nebus ekologiškai auginamų gyvūnų.</p> <p>4. Ekologiškai auginami gyvūnai gali ganytis bendroje žemėje, jei:</p> <p>a) ta žemė nebuvo apdorota ekologinei gamybai neleistiniais produktais mažiausiai</p>		889-17 str.	<p>005) lentelėse Nr. A1 ir A2.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A1</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A1</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. A1, A6, A8 lentelės 14 klausimas.</p>	<p>sankcija A22</p> <p>Taikoma sankcija A23</p> <p>Taikoma sankcija A23</p> <p>Taikoma sankcija A23, A41</p>
--	--	--	-------------	---	--

	<p>trejus metus;</p> <p>b) visi ta žeme besinaudojantys neekologiškai auginami gyvūnai yra išauginti ūkininkavimo sistemoje, taikančioje tvarios žemdirbystės praktiką (pvz. ūkiuose, esančiuose mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, aplinkosauginėse schemose dalyvaujančiuose ūkiuose ar aukštesnius gyvūnų gerovės standartus taikančiuose ūkiuose);</p> <p>c) bet kokie gyvulininkystės produktai, gauti iš ekologiškai augintų gyvūnų naudojantis ta žeme, nelaikomi ekologiška produkcija, nebent galima įrodyti, kad jie buvo tinkamu būdu atskirti nuo neekologiškai augintų gyvūnų.</p> <p>5. Sezoninio gyvūnų pervarymo į naujas ganyklas laikotarpiu gyvūnai, pervaromi iš vienos ganyklos į kitą, gali ganytis neekologiškuose žemės plotuose. Neekologiški pašarai – žolė ir kita augmenija, kurią ėda gyvūnai – šiuo laikotarpiu neturi viršyti 10 % viso pašarų raciono per metus. Šie skaičiai apskaičiuojami kasmet ir išreiškiami žemės ūkio kilmės pašarų sausosios medžiagos procentais.</p> <p>6. Ūkio subjektai laiko šio Standarto 6.3.2 straipsnyje minimų nuostatų naudojimą patvirtinančius dokumentus.</p>				
6.4	Augalų produktų gamybos taisyklės				
6.4.1	Sėklos				
	<p>1. Produktų, išskyrus sėklas ir augalinę dauginamąją medžiagą, gamybai naudojamos tik ekologiškai išaugintos sėklos ir dauginamoji medžiaga. Todėl motininis augalas sėklų atveju ir pradinis augalas</p>	E	834-12 str. 1 p. i)		

	augalinės dauginamosios medžiagos atveju turi būti išaugintas laikantis šiame Standarte nustatytų taisyklių ne mažiau kaip per vieną augimo ciklą arba, daugiamečių kultūrų atveju, du auginimo sezonus.				
6.4.2	Neekologiškų sėklų ir augalų dauginamosios medžiagos naudojimas				
	<p>1. Jei ekologiškų sėklų ar augalų dauginamųjų medžiagų negalima įsigyti rinkoje:</p> <p>a) gali būti naudojamos sėklos ir augalų dauginamoji medžiaga, pagaminta perėjimo prie ekologinės gamybos ūkyje,</p> <p>b) jei a punktas netaikomas, kontrolės institucija gali leisti naudoti neekologiškas sėklas ar augalų dauginamąją medžiagą, jei ekologiškųjų nėra. Tačiau neekologiškų sėklų ir sėklinių bulvių naudojimui taikomos šių 2–9 dalių nuostatos.</p> <p>2. Neekologiškos sėklos ar sėklinės bulvės gali būti naudojamos, jei jos neapdorotos kitomis, nei 6.4.3 straipsnyje patvirtintomis augalų apsaugos priemonėmis, išskyrus atvejus, kai tam tikros rūšies visų veislių cheminį apdorojimą fitosanitariniais tikslais atlieka valstybės kompetentinga institucija.</p> <p>3. Rūšys, kurioms nustatyta, kad ekologiškos sėklos ar sėklinių bulvių kiekis yra pakankamas, gali būti neišduodami leidimai pagal 1 dalies b punkto nuostatas, išskyrus atvejus, kai tokių leidimų išdavimas pagrįstas vienu iš 5 dalies c punkte nurodytų tikslų.</p> <p>4. Atsakomybė už 1(b) dalyje numatytą leidimų išdavimą gali tekti kontroliuojančiai institucijai.</p>	E	889-45 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.5, 2.6 lentelės 5-7 grafose. Išduodami leidimai naudoti neekologišką dauginamąją medžiagą.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.6 11-14 grafose.</p> <p>Vertinama, išduodant leidimus naudoti neekologišką dauginamąją medžiagą.</p>	<p>Taikoma sankcija A14</p> <p>Taikoma sankcija A19</p>

	<p>5. Leidimai naudoti neekologiškas sėklas ar sėklines bulves gali būti išduodami tik šiais atvejais:</p> <p>a) jei nėra tiekėjo, t. y. ūkio subjekto, parduodančio sėklas ar sėklines bulves kitiems ūkio subjektams, galinčio iki sėjos ar sodinimo pristatyti sėklas ar sėklines bulves, kai vartotojas sėklas ar sėklines bulves užsakė iš anksto prieš pagrįstą laiką;</p> <p>b) jei vartotojas geba įrodyti, kad pageidaujama rūšis bei nei viena iš tos pačios veislės registruotų alternatyvų nėra tinkamos, todėl leidimo suteikimas yra svarbus jo/jos gamybai;</p> <p>c) jei neekologiškas sėklas ar sėklines bulves reikia panaudoti tyrimui, smulkaus bandinio testavimui ar veislės konservavimui, dėl kurių yra gautas kontrolės institucijos sutikimas.</p> <p>6. Leidimas išduodamas prieš kultūros sėją.</p> <p>7. Leidimas išduodamas tik tam tikriems vartotojams vienam sezonui, o už leidimo išdavimą atsakinga kontrolės institucija užregistruoja, kokiam sėklų ar sėklinių bulvių kiekiui buvo išduotas leidimas.</p> <p>8. Nukrypstant nuo 7 dalies nuostatų, kontrolės institucija gali išduoti visiems vartotojams bendrą leidimą:</p> <p>a) tam tikrai rūšiai, kai ir jei įvykdyta 5 dalies b punkte nurodyta sąlyga;</p> <p>b) tam tikrai veislei, kai ir jei įvykdytos 5 dalies b punkte nurodytos sąlygos.</p> <p>Pirmajame papunktyje nurodyti leidimai aiškiai žymimi kontroliuojančios institucijos registre.</p>			<p>Ekoagros patvirtina informacijos prieinamumą remdamasi valstybėje esančiais šaltiniais ir siunčia tokią informaciją pareiškėjui; kiekvienam prašymui reikalingas leidimas.</p> <p>Ūkio subjektai, siekdami įrodyti, kad neturi galimybių gamyboje naudoti ekologiškų sėklų ar dauginimo medžiagų, privalo pateikti raštišką įrodymą, gautą iš dviejų kvalifikuotų savo valstybės gamintojų. Konkrečiais atvejais Ekoagros nukreipia ūkio subjektus į kitų valstybių informacijos šaltinius (kaimyninių regionų ir didelių kiekių atvejais).</p>	
6.4.3	Dirvožemio priežiūra ir apribojimai				

	<p>1. Ekologinėje augalų produktų gamyboje naudojama žemės įdirbimo ir kultivavimo praktika, kuri padeda išlaikyti organines medžiagas dirvožemyje arba padidinti jų kiekį, sustiprinti dirvožemio stabilumą bei dirvožemio biologinę įvairovę ir užkirsti kelią dirvožemio tankinimui bei dirvožemio erozijai;</p> <p>2. Dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas išlaikomas ir didinamas taikant daugiametę sėjomainą, įskaitant ankštinius augalus ir kitus žaliųjų trąšų augalus bei tręšiant mėšlu ar organinėmis medžiagomis, pageidautina abiem atvejais kompostuotais, gautomis ekologinės gamybos būdu;</p> <p>3. Leidžiama naudoti biodinaminius preparatus;</p> <p>4. Be to, trąšos ir dirvožemio gerinimo priemonės gali būti naudojamos tik tuo atveju, jei jas leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal šio Standarto X priedą;</p> <p>5. Nenaudojamos mineralinės azoto trąšos.</p>	E	834-12 str. 1 p. a)-e)	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.6 lentelės 10 grafoje ir „Kita informacija“ (2.10).</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.6 lentelės 4 grafoje.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.2, 2.5, 2.6, „Kita informacija“ (2.10).</p>	<p>2 p. taikoma sankcija A12</p> <p>Taikoma sankcija A19</p>
6.4.4	Dirvos dirbimas ir tręšimas				
	<p>1. Jei įprastos kultivavimo praktikos nepakanka mitybiniais augalų poreikiams patenkinti, ekologinėje gamyboje gali būti naudojamos tik šio Standarto I priede nurodytos trąšos ir dirvos gerinimo priemonės ir tik tiek, kiek yra būtina. Ūkio subjektai laiko produkto naudojimo poreikį patvirtinančius dokumentus.</p> <p>2. Žemės ūkio naudmenoms tręšti skirtame gyvūnų mėšle azoto negali būti daugiau kaip 170 kg per metus vienam hektarui. Šis tręšimo apribojimas taikomas tik gyvūnų</p>	E	889-3 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.3.2, 2.4, 2.5, 2.6 11-14 grafose, pagalbinių medžiagų naudojimo lentelėje.	Taikoma sankcija A18, A19

	<p>mėšlui, sausam gyvūnų mėšlui ir dehidratuotam naminių paukščių mėšlui, gyvūnų ekskrementų kompostui, kuriame yra naminių paukščių mėšlo, bei gyvūnų mėšlo komposto ir skystų gyvūnų ekskrementų naudojimui.</p> <p>3. Ekologinės gamybos ūkiai gali sudaryti rašytinius bendradarbiavimo susitarimus tik su kitais ekologinės gamybos taisyklių besilaikančiais ūkiais bei įmonėmis, kad galėtų paskleisti mėšlo perteklių, gautą ekologiškai auginant produkciją. 2 dalyje minėtas didžiausias kiekis apskaičiuojamas atsižvelgiant į visus bendradarbiaujančius ekologinės gamybos vienetus.</p> <p>4. Bendrai dirvos būklei gerinti arba maisto medžiagų kiekiui dirvoje arba augaluose didinti galima naudoti tinkamus preparatus iš mikroorganizmų.</p> <p>5. Kompostavimo procesui aktyvinti galima naudoti tinkamus augalinius preparatus arba preparatus iš mikroorganizmų.</p>			<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.6 11-14 grafose. Skačiuojamas įterpiamų organinių trąšų kiekis, kuris turi būti ne mažesnis kaip 70 kg/ha per metus gryno azoto.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 Augalininkystės skyriaus 4 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 Augalininkystės skyriaus 5 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A12</p> <p>Taikoma sankcija A20</p> <p>Taikoma sankcija A20</p>
6.4.5	Hidroponinio auginimo draudimas				
	Hidroponinis auginimas draudžiamas.		889-4 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 Augalininkystės skyriaus 6 klausimas.	Taikoma sankcija A21
6.5	Kenkėjų prevencija				
	<p>1. Žalos, kurią daro kenkėjai, ligos ir piktžolės, prevencija pirmiausia grindžiama natūralių priešų apsauga, rūšių ir veislių parinkimu, sėjomaina, kultivavimo metodais ir terminiais procesais;</p> <p>2. Jeigu nustatoma grėsmė pasėliams, augalų apsaugos produktai gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti</p>	E	834-12 str. 1 p. g)-h)	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.4 lentelės 1 lentelė, 2.3 lentelės 10 grafoje.	1 p. taikoma sankcija A13

	ekologinėje gamyboje pagal priedą.				
6.5.1	Kenkėjų, ligų ir piktžolių valdymas				
	1. Jei augalų negalima tinkamai apsaugoti nuo kenkėjų ir ligų taikant šio Standarto 6.5 punkte nustatytas priemones, ekologinėje gamyboje gali būti naudojami tik šio Standarto II priede nurodyti produktai. Ūkio subjektai laiko produkto naudojimo poreikį patvirtinančius dokumentus. 2. Spąstai ir (arba) gaudymo įtaisai, išskyrus gaudymo įtaisus, kuriuose naudojami feromonai, turi neleisti juose naudojamoms medžiagoms patekti į aplinką, taip pat neleisti joms liestis su auginamomis žemės ūkio kultūromis. Panaudojus spąstus, būtina juos surinkti ir saugiai sunaikinti.	E	889-5 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.3.2, 2.4, 2.5, 2.6 11-14 grafose, EGŪVŽ lentelės Nr. 2, 13. pagalbinių medžiagų naudojimo lentelėje. Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. 2.7 augalininkystės klausimu 3 klausimas	Taikoma sankcija A18, A19 Taikoma sankcija A8
6.5.2	Valymas ir dezinfekcija				
	Augalų produktų gamyboje vartojami valymo ir dezinfekcijos produktai gali būti naudojami tik tuo atveju, jeigu juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal šio Standarto XI priedą.	E	834-12 str. 1 p. j)	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) augalininkystės 2.7 lentelės 1 ir 2 punktai.	Taikoma sankcija A16, A17
6.5.3	Aplinkos tarša				
	Naudojant visus augalų produktų gamybos metodus turi būti užkertamas kelias aplinkos teršimui arba jis turi būti kuo labiau sumažintas.	E	834-12 str. 1 p. f)		
6.5.4	Pagalbinių medžiagų laikymas				
	Ekologinių augalininkystės ir gyvulininkystės ūkių gamybos vietose draudžiama laikyti kitokius žemės ūkio gamybos produktus, nei leidžiama pagal šį Standartą.	E			
6.6.	Laukinės augalijos rinkimas				
	Laukinių augalų ir jų dalių, natūraliai augančių gamtos plotuose, miškuose ir žemės	E	834-12 str. 2 p.	Question 2 of Wild plant questions in table No 2.4 of inspection report (TS-	Taikoma sankcija A19

	ūkio plotuose, rinkimas yra laikomas ekologinės gamybos metodu, jeigu: a) bent trejus metus iki rinkimo šiuose plotuose nebuvo naudoti produktai, išskyrus tuos, kuriuos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal I priedą; b) rinkimas neturi įtakos natūralios buveinės stabilumui arba rinkimo plotuose esančių rūšių išlaikymui.			005/1) shall be assessed Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005/1) lentelėje Nr. 2.4. „Laukinė augmenija“ 2 klausimas.	
6.7	Gyvulių gamybos taisyklės				
	Greta šio Standarto 6.1 punkte nustatytų bendrųjų ūkio gamybos taisyklių, gyvulininkystės produkcijai taikomos šios taisyklės:	E	834-14 str.		
	Gyvūnų identifikavimas Gyvūnai turi būti ženklinami visam laikui, naudojant kiekvienai rūšiai pritaikytus ženklinimo būdus, stambius žinduolius ženklinant atskirai, o paukščius ir smulkius žinduolius – atskirai arba partijomis.	E	889-75 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 bendrųjų klausimų 1 klausimas.	Taikoma sankcija A24
6.7.1	Gyvūnų kilmė				
	Ekologiškai auginti gyvuliai turi būti gimę ir užauginti ekologiniuose ūkiuose.	E	834-14 str. 1 p. i)		
6.7.2	Neekologiškai auginti gyvūnai				
	1. Neekologiškai auginti gyvūnai gali būti atvežti į ūkį veisimui laikantis specialių sąlygų. Tokie gyvūnai ir jų produktai gali būti laikomi ekologiškais praėjus perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiui, nurodytam šio Standarto 6.2 punkte. 2. Neekologiškai auginti gyvūnai gali būti atvežti į ūkį veisimui, tik jei nepakanka ekologiškai augintų gyvūnų ir laikomasi šio straipsnio 3–5 dalyse nustatytų sąlygų. 3. Neekologiškai auginti jauni žinduoliai, kai	E	834-14 str. 1 p. ii) 889-9 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A5.1 Vertinama tikrinimo protokolo (TS-	Taikoma sankcija A30, A31, A32 Taikoma

<p>banda arba pulkas formuojamas pirmąkart, turi būti auginami pagal ekologinės gamybos taisykles iš karto po nujunkymo.</p> <p>Be to, gyvūnų įtraukimo į bandą dieną taikomi šie apribojimai:</p> <p>a) buivolai, veršeliai ir kumeliukai turi būti ne vyresni kaip šešių mėnesių;</p> <p>b) ėriukai ir ožiukai turi būti ne vyresni kaip 60 dienų;</p> <p>c) paršeliai turi sverti ne daugiau kaip 35 kg.</p> <p>4. Atnaujinant bandą ar pulką, neekologiškai auginti suaugę patinai ir niekada neturėjęs palikuonių, tačiau galinčios būti jau apvaisintos, patelės vėliau turi būti auginami pagal ekologinės gamybos taisykles.</p> <p>Be to, patelių skaičiui taikomi šie metiniai apribojimai:</p> <p>a) ne daugiau kaip 10 % suaugusių arklių arba galvijų, patelių ir 20 % suaugusių kiaulių, avių ir ožkų patelių;</p> <p>b) vienetas, kuriuose yra mažiau kaip 10 arklių ar galvijų arba mažiau kaip penkios kiaulės, avys ar ožkos, bet koks atnaujinimas, kaip paminėta pirmiau, apribojamas iki ne daugiau kaip vieno gyvūno per metus.</p> <p>5. Gavus išankstinę kontrolės institucijos leidimą, 4 punkte nurodytos procentinės dalys gali būti padidintos iki 40 % šiais ypatingais atvejais:</p> <p>a) iš esmės plečiant gyvulininkystės ūkį;</p> <p>b) keičiant veislę;</p> <p>c) išvedant naujos paskirties galvijų rūšis;</p> <p>d) kai veislėms gresia išnykimo pavojus ūkininkavimo metu ir tuo atveju tų veislių gyvūnai nebūtinai turi būti niekada neturėję</p>		<p>834-14 str. 1 p. iii)</p>	<p>005) lentelėje Nr. A5.1. Jei gyvūnai įsigyti pagal reikalavimus, tai skaičiuojamas pereinamasis laikotarpis, o įsigijus ne pagal reikalavimus, būtina parduoti.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A5.1. Jei gyvūnai įsigyti pagal reikalavimus, tai skaičiuojamas pereinamasis laikotarpis, o įsigijus ne pagal reikalavimus, būtina parduoti.</p> <p>Ūkio subjektas teikia dokumentus. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl 5 punkte nurodytų procentinių dalių padidinimo iki 40 %.</p>	<p>sankcija A30</p> <p>Taikoma sankcija A32</p>
---	--	----------------------------------	---	---

	palikuonių arba neapvaisinti. 6. Perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio pradžioje ūkyje esantys gyvūnai ir jų produktai gali būti laikomi ekologiškais praėjus perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiui, nurodytam šio Standarto 6.2 punkte.				
6.7.3	Neekologiškų gyvūnų naudojimas				
	Jei ekologinių gyvūnų nėra rinkoje, ir iš anksto gavus kontrolės institucijos leidimą, a) kai pulkas formuojamas pirmą kartą, atnaujinamas arba keičiama jo sudėtis, ir nepakanka ekologiškai užaugintų naminių paukščių, į ekologiškos naminių paukščių gamybos vienetą gali būti atgabenti neekologiškai užauginti naminiai paukščiai, jeigu dėsliosios vištos ir mėsiniai naminiai paukščiai yra ne vyresni kaip trijų dienų; b) iki iki 2020 m. gruodžio 31 d. į ekologiškos gyvulininkystės padalinį gali būti atgabentos ne vyresnės kaip 18 savaičių neekologiškai užaugintos jauniklės dėsliosios vištos, jei ekologiškai užaugintų vištų dedeklių jauniklių nėra galimybės įsigyti, su sąlyga, jog laikomasi atitinkamų šėrimo, ligų prevencijos ir gydymo reikalavimų.	E	889-42 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A5.1.	Taikoma sankcija A30
6.7.4	Didelio masto nelaimės				
	Kontrolės institucija gali laikinai leisti: a) atnaujinti bandą ar pulką arba pakeisti jo sudėtį naudojant neekologiškai užaugintus gyvūnus, jei nėra ekologiškai augintų gyvūnų ir esant dideliame gyvūnų mirtingumui, kurį sukėlė ligos arba nelaimės, su sąlyga, kad neekologiškai augintiems gyvūnams taikomas atitinkamas perėjimo prie ekologinės	E	889-47 str. a)	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A5.1. Ūkio subjektas teikia dokumentus. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl 5 punkte nurodytų procentinių dalių padidinimo iki 40 %.	Taikoma sankcija A32

	gamybos laikotarpis. Gavę kontrolės institucijos patvirtinimą, atskiri ūkio subjektai saugo dokumentais pagrįstus pirmiau minėtų išimčių taikymo įrodymus.				
6.7.5	Ūkininkavimo praktika ir laikymo sąlygos				
	<p>a) gyvūnus prižiūrintis personalas turi reikalingų pagrindinių žinių ir įgūdžių gyvūnų sveikatos ir gerovės poreikių srityje;</p> <p>b) ūkininkavimo praktika, įskaitant gyvūnų laikymo tankį, ir laikymo sąlygos turi būti tokios, kad būtų užtikrintas gyvūnų vystymosi, fiziologinių ir etologinių poreikių patenkinimas;</p> <p>c) gyvuliai nuolatos turi turėti galimybę ganytis atvira ore, visų pirma ganyklose, kai tai leidžia oro sąlygos ir žemės būklė, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinius teisės aktus taikomi apribojimai ir pareigos, susijusios su žmonių ir gyvūnų sveikatos apsauga;</p> <p>d) gyvulių skaičius ribojamas siekiant kuo labiau sumažinti per didelį nuganyimą, dirvožemio nutrypimą, eroziją arba taršą, kuriuos sukelia gyvūnai arba jų mėšlo pasklidimas;</p> <p>e) ekologiškai auginami gyvuliai laikomi atskirai nuo kitų gyvulių. Tačiau tam tikromis griežtomis sąlygomis leidžiama, kad ekologiškai auginami gyvuliai ganytųsi bendroje žemėje, o neekologiškai auginami gyvuliai ganytųsi ekologiškai gamybai skirtoje žemėje;</p> <p>f) kuo labiau sutrumpinama gyvulių vežimo trukmė;</p>	E	834-14 str. 1 p. b)	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) A3 lentelės 15 lentelė, A8 lentelės bendrųjų klausimų 3 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje A8 bendrųjų klausimų 6 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) A8 lentelės bendrųjų klausimų 5 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje A8 bendrųjų klausimų 6 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje A8 bendrųjų klausimų 23 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A1</p> <p>Taikoma sankcija A28</p> <p>Taikoma sankcija A27</p> <p>Taikoma sankcija A28</p> <p>Taikoma sankcija A60</p>

	<p>g) kuo labiau sumažinamos gyvūnų kančios, įskaitant luošinimą, viso gyvenimo metu, taip pat skerdimo metu;</p> <p>h) bitynai įrengiami nektaro ir žiedadulkių šaltinius užtikrinančiuose plotuose, kuriuose auginami daugiausia ekologiški žemės ūkio augalai arba, tam tikrais atvejais, savaiminė augmenija arba neekologiškai tvarkomi miškai ar žemės ūkio augalai, kuriems taikomi tik mažą poveikį aplinkai darantys metodai. Bitynai turi būti pakankamai toli nuo šaltinių, dėl kurių gali būti užteršti bitininkystės produktai arba pablogėti bičių sveikata;</p> <p>i) aviliai ir bitininkystėje naudojamos medžiagos daugiausia gaminamos iš natūralių medžiagų;</p> <p>j) draudžiama naudoti bitininkystės produktų surinkimo metodą, dėl kurio koriuose naikinamos bitės.</p>			Vertinamas tikrinimo protokolo (TS-015) lentelės Nr. 27 klausimų apie bitininkystę 4 klausimas	
6.7.6	Gyvūnų tankumas				
	<p>1. Bendras gyvūnų tankumas turi būti toks, kad nebūtų viršijamas šio Standarto 6.4.4.2 punkte nurodytas 170 kg azoto kiekis per metus vienam hektarui žemės ūkio naudmenų ploto.</p> <p>2. Kad būtų galima nustatyti tinkamą pirmiau minėtą gyvūnų tankį, kontrolės institucija, remdamasi šio Standarto IV priede nustatytais skaičiais, nustato gyvūnų vieneto ekvivalentą pirmiau minėtam kiekiui.</p>	E	889-15 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.1, A1 ir A2. Vertinamas ūkio dydis tikrinimo metu.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 6 klausimas</p>	<p>Taikoma sankcija A28</p> <p>Taikoma sankcija A28</p>
6.7.7	Prieiga prie diendaržių				
	<p>1. Diendaržiai gali būti iš dalies dengti.</p> <p>2. Žolėdžiai turi turėti galimybę ganytis lauke, kai tai leidžia oro sąlygos.</p>	E	889-14 str.	<p>1 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2 pastabose.</p> <p>2 p. vertinama tikrinimo protokolo</p>	Taikoma sankcija A27

	<p>3. Kai ganymo laikotarpiu žolėdžiams yra prieinamos ganyklos ir kai žiemos metu gyvūnai turi sąlygas laisvai judėti, galima nevykdyti reikalavimo išvesti į diendaržius žiemą.</p> <p>4. Neatsižvelgiant į 2 punkto nuostatas, vyresniems kaip vienerių metų buliukams turi būti suteikta galimybė ganytis ganykloje arba diendaržyje.</p> <p>5. Naminiams paukščiams diendaržiai turi būti prieinami mažiausiai trečdalį jų gyvenimo.</p> <p>6. Didžioji naminiams paukščiams skirtų diendaržių ploto dalis turi būti padengta augalija bei aprūpinta apsaugos įranga ir leisti naminiams paukščiams laisvai prieiti prie pakankamo skaičiaus vandens ir lesalo lovių.</p> <p>7. Jei dėl nacionalinės teisės aktais nustatytų apribojimų ar įsipareigojimų naminiai paukščiai laikomi uždaroje patalpose, jiems turi būti nuolat duodama pakankamai stambiųjų pašarų ir tinkamų medžiagų, kurie patenkintų jų fiziologinius poreikius.</p>			<p>(TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 5 klausimas</p> <p>3 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 4 klausimas</p> <p>4 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2, Nr. A8 iš gyvulininkystės klausimų 2 klausimas.</p> <p>5 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 4 klausimas.</p> <p>6 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 5 klausimas.</p> <p>7 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 7 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A27</p> <p>Taikoma sankcija A26</p> <p>Taikoma sankcija A27</p> <p>Taikoma sankcija A27</p> <p>Taikoma sankcija A67</p> <p>Taikoma sankcija A69</p>
6.7.8	Specifinės ekologinės gyvulininkystės valdymo problemos				
	Paskutinės penėjimo stadijos metu mėšai skirti suaugę galvijai gali būti laikomi uždaroje patalpose, tačiau šis laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip vienas penktadalis jų gyvenimo ir bet kuriuo atveju negali tęstis ilgiau kaip tris mėnesius.	E	889-46 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš gyvulininkystės klausimų 3 klausimas.	Taikoma sankcija A38
6.7.9	Gyvūnų auginimo neturint žemės draudimas				
	Draudžiama gyvūnus auginti ūkio subjekto, kuris nevaldo žemės ūkio naudmenų ir (arba)	E	889-16 str.		

	nėra sudaręs rašytinio bendradarbiavimo susitarimo su kitu ūkio subjektu pagal šio Standarto 6.4. punktą, ūkyje.				
6.7.10	Gyvūnų rišimas				
	<p>1. Draudžiama rišti arba izoliuoti gyvūnus, išskyrus atskirus gyvūnus ribotam laikotarpiui ir dėl pagrįstų saugumo, gerovės arba veterinarinių priežasčių.</p> <p>2. Kad būtų galima inicijuoti ar išlaikyti ekologinę gamybą ūkiuose, susiduriančiuose su klimato, geografiniais arba struktūriniais suvaržymais, kontrolės institucija gali leisti rišti nedideliuose ūkiuose auginamus galvijus, jei neįmanoma galvijų laikyti grupėmis, atitinkančiomis jų elgesio reikalavimus, tačiau su sąlyga, kad ganymo laikotarpiu jie būtų išgenami į diendaržius ir, kai ganymas neįmanomas, būtų išgenami į diendaržius bent dukart per savaitę.</p>	E	<p>834-14 str. 1 p. vi)</p> <p>889-39 str.</p>	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 2 ir 3 klausimas	Taikoma sankcija A25
6.7.11	Gyvūnų valdymas				
	<p>1. Užsiimant ekologine žemdirbyste, tokie veiksmai kaip elastinių raiščių tvirtinimas prie avių uodegų, uodegų nupjovimas iki stimburio, dantų pjovimas, snapų apipjaustymas ir ragų trumpinimas arba šalinimas neturi būti atliekami reguliariai. Tačiau kontrolės institucija tam tikrais atvejais gali leisti atlikti kai kuriuos iš šių veiksmų dėl saugumo arba siekiant pagerinti gyvūnų sveikatą, gerovę arba higieną.</p> <p>Gyvūnų kančios turi būti kuo labiau mažinamos taikant tinkamą nejautrą ir (arba) nuskausminimą ir pasirenkant tinkamiausią amžių, o veiksmus turi atlikti kvalifikuoti darbuotojai.</p>		889-18 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 19 klausimas.</p> <p>Ūkio subjektas teikia dokumentus. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl 1 p. nurodytų atvejų.</p>	<p>Taikoma sankcija A51</p> <p>Ūkio subjektas teikia dokumentus. Taikoma sankcija A51</p>

	<p>2. Tam, kad būtų išsaugota produktų kokybė bei tradicinė gamybos tvarka, leidžiama fizinė kastracija, bet tik tuo atveju, jei laikomasi šio skyriaus 1 punkto antrojoje pastraipoje nurodytų sąlygų.</p> <p>4. Gyvūnai turi būti pakraunami ir iškraunami nenaudojant jokių elektrinių stimuliatorių kaip prievartos prieš gyvūnus priemonės. Tiek prieš vežimą, tiek jo metu draudžiama naudoti alopatinčius trankvilizatorius.</p>			<p>Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą dėl 1 p. nurodytų atvejų.</p>	<p>Taikoma sankcija A60</p>
6.7.12	Laikymo patalpose sąlygos				
	<p>1. Pastato izoliacija, šildymo ir vėdinimo sistemos turi užtikrinti, kad būtų palaikoma gyvūnams nekenksminga oro cirkuliacija, dulkių lygis, temperatūra, santykinė oro drėgmė ir dujų koncentracija. Į pastatą turi patekti pakankamai oro ir šviesos iš lauko.</p> <p>2. Teritorijose su atitinkamomis klimato sąlygomis, leidžiančiomis gyvūnus laikyti lauke, gyvūnų laikymas patalpose nėra privalomas.</p> <p>3. Pastatuose turi būti toks gyvūnų skaičius, kuris užtikrintų gyvūnams patogumą, gerovę ir rūšims būdingų poreikių tenkinimą, kuris visų pirma priklauso nuo gyvūnų rūšies, veislės ir amžiaus. Taip pat atsižvelgiama į gyvūnų reikmes, susijusias su natūraliu elgesiu, kuris ypač priklauso nuo grupės dydžio ir gyvūno lyties. Gyvūnų tankumas turi būti toks, kad būtų užtikrinta jų gerovė, suteikiant jiems pakankamą plotą natūraliai stovėti, lengvai atsigulti, apsisukti, laižytis, būti natūralioje padėtyje ir daryti visus natūralius judesius, kaip antai ražymasis ir mojavimas sparnais.</p>	E	889-10 str.	<p>1 ir 2 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 8 klausimas.</p> <p>3 ir 4 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2, Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 9 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A33</p> <p>Taikoma sankcija A34</p>

	4. Mažiausias privalomas įvairioms gyvūnų rūšims ir kategorijoms skirtų uždarų patalpų ir lauko aikštelių paviršiaus plotas bei kitos gyvūnų laikymo ypatybės nustatytos III priede.				
6.7.13	Specialiosios žinduolių laikymo pastatuose sąlygos				
	<p>1. Gyvūnams skirtų patalpų grindys turi būti lygios, bet neslidžios. Mažiausiai pusę uždarų patalpų ploto, kaip nurodyta šio Standarto III priede, turi sudaryti tvirtos grindys, tai yra ne iš lentelių arba grotelių.</p> <p>2. Patalpoje turi būti įrengta pakankamo dydžio, patogi, švari ir sausa gulėjimo (poilsio) vieta, kur grindys turi būti tvirtos, o ne iš lentelių. Poilsio vieta turi būti patogiai gulėti – erdvi, sausa, pabarstyta pakratais. Pakratas turi sudaryti šiaudai arba kitos tinkamos natūralios medžiagos. Pakratai gali būti pagerinti arba papildyti bet koku I priede išvardytu mineraliniu produktu.</p> <p>3. Vyresnius kaip vienos savaitės amžiaus veršelius draudžiama laikyti atskiruose garduose.</p> <p>4. Paršavedės turi būti laikomos grupėmis, išskyrus paskutinį nėštumo etapą ir žindymo laikotarpį.</p> <p>5. Paršeliai neturi būti laikomi be pakratų pakloto arba paršelių narvuose.</p> <p>6. Lauko aikštelėse kiaulėms turi būti sudaryta galimybė tuštintis ir knisti. Knisti gali būti naudojamas įvairus substratas.</p>	E	889-11 str.	<p>1 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 10 klausimas.</p> <p>2 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 8, 11 klausimas.</p> <p>3 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš gyvulininkystės klausimų 1 klausimas.</p> <p>4 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš kiaulininkystės klausimų 1 klausimas.</p> <p>5 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš kiaulininkystės klausimų 2 klausimas.</p> <p>6 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2, Nr. A8 iš kiaulininkystės klausimų 3 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A35</p> <p>Taikoma sankcija A36</p> <p>Taikoma sankcija A37</p> <p>Taikoma sankcija A61</p> <p>Taikoma sankcija A62</p> <p>Taikoma sankcija A63</p>
6.7.14	Specialiosios naminių paukščių laikymo pastatuose sąlygos				

<p>1. Naminiai paukščiai neturi būti laikomi narvuose.</p> <p>2. Atsižvelgiant į rūšims būdingas reikmes ir laikantis gyvūnų gerovės reikalavimų, palankiomis oro ir higienos sąlygomis vandens paukščiai turi turėti priėjimą prie upelio, tvenkinio, ežero arba vandens telkinio.</p> <p>3. Pastatai, kuriuose laikomi visų rūšių naminiai paukščiai, turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>a) bent trečdalis grindų ploto turi būti tvirtos konstrukcijos, t. y. ne iš lentelių arba grotelių, ir padengti pakratais, kaip antai šiaudai, medžio drožlės, smėlis arba durpės;</p> <p>b) dedeklėms vištoms skirtose paukštidėse turi būti vištoms prieinama pakankamai didelė grindų dalis, nuo kurios turi būti įmanoma surinkti paukščių mėšlą;</p> <p>c) turi būti įrengtos laktos, kurių dydis ir skaičius atitiktų grupės ir paukščių dydį, kaip nurodyta III priede;</p> <p>d) turi turėti paukščių dydį atitinkančias paukščiams prieinamas įėjimo (išėjimo) angas, kurių bendras ilgis turi būti ne mažesnis kaip 4 m 100 m 2 pastato ploto;</p> <p>e) kiekvienoje paukštidėje neturi būti daugiau kaip:</p> <p>i) 4 800 viščiukų;</p> <p>ii) 3 000 dedeklių vištų;</p> <p>iii) 5 200 perlinių vištų;</p> <p>iv) 4 000 muskusinių ar Pekino ančių patelių arba 3 200 muskusinių ar Pekino antinų ar kitų ančių;</p> <p>v) 2 500 kastruotų gaidžių, žąsų arba kalakutų;</p>	<p>E / A. Paaiškinimas – Geografiniai ir struktūriniai žemės ūkio skirtumai bei klimatiniai suvaržymai gali kliudyti ekologinės gamybos plėtrai tam tikruose regionuose, todėl tikslinga numatyti išimtis tam tikrai praktikai dėl gyvūnų laikymo ir įrenginių charakteristikų. Todėl gyvūnų pririšimas aiškiai apibrėžtomis sąlygomis turėtų būti leidžiamas ūkiuose, kurie dėl savo geografinės padėties ir struktūrinių</p>	<p>889-12 str.</p>	<p>1 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 2 klausimas.</p> <p>2 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 6 klausimas.</p> <p>3 p. a)-d) vertinami tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 3 klausimas.</p> <p>Ekoagros patvirtina prieinamumą valstybėje. Kiekvienu konkrečiu atveju būtinas patvirtinimas.</p> <p>3 p. e) vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2</p>	<p>Taikoma sankcija A65</p> <p>Taikoma sankcija A68</p> <p>Taikoma sankcija A66</p>
---	--	--------------------	--	---

	<p>f) bet kurio gamybos vieneto bendras naudingas mėšinių paukščių paukštidžių plotas neturi viršyti 1 600 m² ;</p> <p>g) paukštides turi būti įrengtos taip, kad visi paukščiai galėtų lengvai patekti į diendaržį.</p> <p>4. Natūralus apšvietimas gali būti papildomas dirbtiniu ne daugiau kaip 16 valandų per dieną, numatant mažiausiai aštuonias valandas iš eilės be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu.</p> <p>5. Siekiant užkirsti kelią intensyvaus auginimo būdų taikymui, naminiai paukščiai turi būti auginami, kol pasieks minimalų amžių arba turi būti auginamos lėto augimo naminių paukščių rūšys.</p> <p>Jei ūkio subjektas neaugina lėto augimo naminių paukščių rūšių, minimalus skerdžiamų naminių paukščių amžius turi būti toks:</p> <p>a) viščiukai – 81 dieną;</p> <p>b) kastruoti gaidžiai – 150 dienų;</p> <p>c) Pekino antys – 49 dienas;</p> <p>d) moteriškosios giminės muskusinės antys – 70 dienų;</p> <p>e) muskusiniai antinai – 84 dienas;</p> <p>f) didžiosios antys – 92 dienas;</p> <p>g) perlinės vištos – 94 dienas;</p> <p>h) vyriškosios giminės kalakutai ir žąsys, skirtos kepti – 140 dienų; ir</p> <p>i) moteriškosios giminės kalakutai – 100 dienų.</p> <p>Kontrolės institucija apibrėžia lėto augimo rūšių kriterijus arba parengia jų sąrašą ir pateikia šią informaciją ūkio subjektams.</p>	<p>suvaržymų, visų pirma dėl kalnuotų teritorijų, yra mažo dydžio, ir tik tada, kai neįmanoma išlaikyti galvijų grupėmis, atitinkančiomis jų elgesio poreikius.</p>		<p>3 p. f)-g) vertinami tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 3 klausimas.</p> <p>4 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 8 klausimas.</p> <p>5 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A2, Nr. A8 iš paukštininkystės klausimų 10 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A70</p> <p>Taikoma sankcija A72</p>
6.7.15	Gyvūnų veisimas				

	<p>1. Reprodukcijai naudojami natūralūs metodai. Tačiau leidžiamas dirbtinis sėklinimas.</p> <p>2. Reprodukcija neskatinama naudojant hormonus ar panašias medžiagas, išskyrus atskiro gyvūno veterinarinio terapinio gydymo atveju.</p> <p>3. Nenaudojamos kitos dirbtinės reprodukcijos formos, pavyzdžiui, klonavimas ir embrionų perkėlimas.</p> <p>4. Parenkamos tinkamos veislės. Veislių parinkimas taip pat padeda užkirsti kelią gyvūnų kančioms ir išvengti būtinybės juos luošinti.</p> <p>5. Pasirenkant veisles arba rūšis, atsižvelgiama į gyvūnų gebėjimą prisitaikyti prie vietos sąlygų, į jų gyvybingumą bei atsparumą ligoms. Be to, gyvūnų veislės arba rūšys atrenkamos ir dėl to, kad būtų išvengta su kai kuriomis intensyvaus ūkininkavimo būdu auginamomis veislėmis bei rūšimis susijusių specifinių susirgimų arba sveikatos sutrikimų, kaip antai kiaulių streso sindromas, PSE (blyškios, minkštos, vandeningos mėsos) sindromas, netikėta mirtis, savaiminis persileidimas ir sunkūs jauniklių atsivedimai, reikalaujantys Cezario pjūvio. Pirmenybė turi būti teikiama vietinėms veislėms ir rūšims.</p>	E	834-14 str. 1 p. c) 889-8 str.	<p>1p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas.</p> <p>2p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas.</p> <p>3p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas.</p> <p>4p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A29</p> <p>Taikoma sankcija A29</p> <p>Taikoma sankcija A29</p> <p>Taikoma sankcija A29</p>
6.7.16	Pašarai				
	<p>1. Gyvulių pašarai gaunami pirmiausia iš ūkio, kuriame laikomi gyvuliai, arba iš kitų to paties regiono ekologinių ūkių.</p> <p>2. Gyvuliai šeriami ekologiškais pašarais, atitinkančiais gyvūno mitybos reikalavimus skirtingais jo vystymosi etapais. Raciono dalį</p>	E	834-14 str.		

	<p>gali sudaryti pašarai iš ūkių, pereinančių prie ekologinio ūkininkavimo;</p> <p>3. Gyvuliams sudaromos sąlygos nuolat ganytis arba gauti rupių pašarų.</p> <p>4. Neekologiškos augalinės, gyvūninės ir mineralinės kilmės pašarinės žaliavos, pašarų priedai, tam tikri gyvūnų maitinimui naudojami produktai ir perdirbimo pagalbinės priemonės gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal šio Standarto XI priedą.</p> <p>5. Nenaudojamos augimą skatinančios medžiagos ir sintetinės amino rūgštys.</p> <p>6. Žindukliai turi būti maitinami natūraliu, pageidautina motinos, pienu.</p>				
6.7.17	Pašarai iš nuosavos valdos ir kitų šaltinių				
	<p>1. Žolėdžių atveju, išskyrus gyvūnų pervarymo į ganyklas laikotarpį kiekvienais metais pagal šio Standarto 6.3.2.4 punktą, mažiausiai 60 % viso pašaro turi būti teikiama iš ūkio vieneto arba tuo atveju, kai tai neįmanoma, jį reikėtų pagaminti bendradarbiaujant su kitais to paties regiono ekologiniais ūkiais.</p> <p>2. Kiaulių ir naminių paukščių atveju mažiausiai 20 % viso pašaro turi būti teikiama iš ūkio vieneto arba tuo atveju, kai tai neįmanoma, jį reikėtų pagaminti tame pačiame regione bendradarbiaujant su kitais ekologiniais ūkiais ar pašarų verslo subjektais.</p>	E	889-19 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. A4 ir Nr. A6. Vertinama atliekant gyvulininkystės srities analizę pašarų lentelėje (nurodoma ar nuosavi pašarai). Apskaičiuojama, kiek proc. sudaro pirkti pašarai.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A6. Pašarai skaičiuojami bendrai visiems sertifikuojamiems gyvūnams.</p>	<p>Taikoma sankcija A46</p> <p>Taikoma sankcija A47</p>
6.7.18	Pašarai, tenkinantys gyvūnų mitybos reikalavimus				
	1. Visi jauni žinduoliai turi būti maitinami pageidautina motinos pienu, o ne natūraliu	E	889-20 str.	1 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. A8 iš bendrųjų	Taikoma sankcija A48

	<p>pienu; galvijai ir kumeliukai – ne mažiau kaip tris mėnesius, avys ir ožkos – 45 dienas, o paršeliai – 40 dienų.</p> <p>2. Žolėdžių auginimo sistemos turi būti pagrįstos maksimaliu ganyklų panaudojimu, atsižvelgiant į galimybes įvairiais metų laikotarpiais. Bent 60 % sausosios medžiagos, įeinančios į žolėdžių dienos racioną, turi sudaryti stambusis pašaras, žali arba džiovinti pašariniai augalai arba silosai. Pieniniams gyvūnams šią dalį leidžiama sumažinti iki 50 % ankstyvosios laktacijos metu ne daugiau kaip trims mėnesiams.</p> <p>3. Kiaulių ir naminių paukščių dienos racionas turi būti papildytas stambiaisiais pašarais, žaliais arba džiovintais pašarais ar silosu.</p> <p>4. Draudžiama laikyti gyvūnus tokiose sąlygose arba skirti tokią dietą, kurios gali sukelti anemiją.</p> <p>5. Penėjimas leidžiamas tuo atveju, jei jį galima atšaukti bet kurioje auginimo stadijoje. Prievartinis šerimas draudžiamas.</p>			<p>klausimų 16 klausimas.</p> <p>2 p. vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelė Nr. A6. Pašarų lentelėje nurodomos daugiametės žolės (skaičiuojamas laikotarpis nuo tikrinimo iki tikrinimo).</p> <p>3 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. A8 iš kiaulininkystės klausimų 4 klausimas, iš paukštininkystės klausimų 1 klausimas.</p> <p>4 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 17 klausimas.</p> <p>5 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 18 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A45</p> <p>Taikoma sankcija A64</p> <p>Taikoma sankcija A49</p> <p>Taikoma sankcija A50</p>
6.7.19	Pereinamojo laikotarpio pašarai				
	<p>1. Pereinamojo laikotarpio pašarai gali sudaryti vidutiniškai iki 30 % pašarų raciono. Jei pereinamojo laikotarpio pašarai yra iš to paties ūkio, kuriame jie naudojami, vieneto, ši procentinė dalis gali būti padidinta iki 100 %.</p> <p>2. Iki 20 % viso vidutinio pašarų, kuriais šeriami gyvūnai, kiekio gali sudaryti pašarai, gaunami gyvūnus ganant daugiametėse</p>	E	889-21 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A6. 1 punktui skaičiuojamas pašarų sunaudojimas pagal statusus, įvertinama, ar neviršija nustatytų procentų.</p> <p>2 punktui apskaičiuojamas procentas, kiek sudaro P1 statuso daugiametės</p>	<p>Taikoma sankcija A44</p> <p>Taikoma sankcija A44</p>

	<p>ganyklose arba šienaujant daugiamečių pašarų arba baltymingų augalų sklypuose, kurie užsėti ekologinės gamybos sąlygomis pirmaisiais perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio metais, jeigu tie sklypai yra tos pačios valdos dalis ir per pastaruosius penkerius metus nebuvo tos valdos ekologinės gamybos vieneto dalis. Naudojant perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio pašarus ir pirmaisiais perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio metais užaugintus pašarus, visa abiejų pašarų procentinė dalis juos sudėjus neviršija 1 punkte nustatytų didžiausių procentinių dalių.</p> <p>3. 1 ir 2 punktuose nurodyti kiekiai apskaičiuojami kasmet kaip augalinės kilmės pašarų sausosios medžiagos procentas.</p>			<p>žolės.</p> <p>3 punktui skaičiavimai atliekami pašarų lentelėje, ypač kai trūksta pašarų skaičiuojama prognozė.</p>	
6.7.20	Tam tikrų produktų ir medžiagų naudojimas pašarui bei ekologiškų pašarų perdirbimas				
	<p>1. Neekologiški augalinės ir gyvulinės kilmės pašarai ar kiti šio Standarto V priedo 2 dalyje išvardinti pašarai gali būti naudojami, laikantis žemiau išdėstytų šio Standarto 6.7.21 punkto apribojimų ir tik jei jie pagaminti ar paruošti nenaudojant cheminių tirpiklių.</p> <p>2. Ekologiški mineralinės kilmės pašarai gali būti naudojami ekologinėje gamyboje tik jei jie yra įtraukti į V priede pateiktą sąrašą ir tik jei laikomasi jame pateiktų apribojimų.</p> <p>3. Tvarios žuvininkystės produktai gali būti naudojami ekologiniams gyvuliams šerti, su sąlyga, kad jie pagaminti be cheminių tirpiklių, nenaudojami žolėdžiams, o žuvis</p>	E	889-22 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. A4, A6, A8 iš bendrųjų klausimų 14 klausimas. Tikrinama, ar panaudotos medžiagos patenka į Standarto V ir VI priedus.	

	<p>baltymų hidrolizatą galima naudoti tik jauniems gyvuliams.</p> <p>4. Galima naudoti šio Standarto VI priede išvardintus pašarų priedus, laikantis jame nurodytų apribojimų.</p> <p>5. Neekologiški prieskoniai, žolelės ir melasa gali būti naudojami ekologinėje gamyboje su sąlyga, kad jų ekologinių išgūtų nėra galimybės, jų dalis nurodytų rūšių racione neviršija 1%, skaičiuojant metinę procentinę žemės ūkio kilmės pašarų sausosios medžiagos dalį.</p> <p>6. Leidžiama naudoti druską – jūros druską ar stambią akmens druską.</p>				
6.7.21	Neekologinių augalinės ir gyvūninės kilmės baltymingų pašarų naudojimas gyvuliams				
	<p>Jei ūkininkai negali gauti baltymingų pašarų, pagamintų vien tik iš ekologiškų produktų, kiaulėms šerti ir naminiams paukščiams lesinti leidžiama naudoti ribotą neekologinių baltymingų pašarų kiekį.</p> <p>2018, 2019 ir 2020 kalendoriniais metais minėtų gyvūnų racione neekologinių baltymingų pašarų 12 mėnesių laikotarpiu gali būti ne daugiau kaip 5 %.</p> <p>Šie skaičiai apskaičiuojami kasmet ir išreiškiami žemės ūkio kilmės pašarų sausosios medžiagos procentais.</p> <p>Ūkio subjektas saugo dokumentais pagrįstus būtinybės taikyti šią nuostatą įrodymus.</p>	E	889-43 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A6	Taikoma sankcija A42
6.7.22	Didelio masto nelaimės				
	<p>Kontrolės institucija gali laikinai leisti:</p> <p>a) pavieniams ūkio subjektams tam tikruose plotuose ribotą laiką vartoti neekologinius pašarus, kai derlius pašarui prarandamas arba</p>	E	889-47 str. c)	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A6, A8 iš bendrųjų klausimų 14 klausimas.	Taikoma sankcija A41, A42

	yra nustatomi apribojimai, ypač dėl išskirtinių meteorologinių sąlygų, infekcinių ligų protrūkio, užkrėtimo toksiškomis medžiagomis arba dėl gaisro pasekmių; Gavę kontrolės institucijos patvirtinimą, atskiri ūkio subjektai saugo dokumentais pagrįstus pirmiau minėtų išimčių taikymo įrodymus.			Ūkio subjektas teikia dokumentus. Ekspertas rengia bylos apyrašą. Skyriaus vadovas priima sprendimą tam tikruose plotuose ribotą laiką vartoti neekologiškus pašarus.	
6.7.23	Ligų prevencija ir veterinarinis gydymas				
	Ligų prevencija grindžiama veislės ir rūšies parinkimu, ūkininkavimo praktika, aukštos kokybės pašarais ir mankšta, tinkamu gyvūnų laikymo tankiu ir pakankamomis bei tinkamomis ir higieniškomis laikymo sąlygomis.	E	834-14 str. i)		
6.7.24	Ligų profilaktika				
	<p>1. Chemiškai susintetintų alopattinių veterinarinių vaistų arba antibiotikų skyrimas profilaktiniam gydymui yra draudžiamas, nepažeidžiant šio Standarto 6.7.25 punkto.</p> <p>2. Draudžiama naudoti augimą arba gamybą skatinančias medžiagas (įskaitant antibiotikus, kokcidiostatikus ir kitas dirbtines augimą skatinančias priemones) bei naudoti hormonus arba panašias medžiagas reprodukcijai kontroliuoti (pvz., rujos skatinimas arba sinchronizavimas) ar kitiems tikslams.</p> <p>3. Jei gyvūnai išgyti neekologiškuose vienetuose, atsižvelgiant į vietos sąlygas gali būti taikomos specialiosios priemonės, kaip antai kontroliniai patikrinimai ar karantino laikotarpiai.</p> <p>4. Patalpos, aptvarai, įrenginiai ir indai turi būti tinkamai valomi ir dezinfekuojami, kad</p>	E	889-23 str.	<p>1 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A7</p> <p>2 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 7 klausimas.</p> <p>4 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 12 ir 13 klausimai. Tikrinama, ar panaudotos medžiagos</p>	<p>Taikoma sankcija A53</p> <p>Taikoma sankcija A56</p> <p>Taikoma sankcija A39, A40</p>

<p>vaistai, įskaitant antibiotikus, kai netinka fitoterapiniai, homeopatiniai ir kiti produktai. Visų pirma nustatomi gydymo kurso apribojimai ir karencijos laikotarpiai.</p> <p>2. Leidžiama naudoti imunologinius veterinarinius vaistus.</p> <p>3. Leidžiamas gydymas, susijęs su žmonių ir gyvūnų sveikatos apsauga pagal Bendrijos teisės aktus.</p> <p>4. Jei, nepaisant profilaktikos priemonių gyvūnų sveikatai apsaugoti, gyvūnai suserga arba susižeidžia, juos tuoj pat būtina gydyti, jei reikia, izoliavus ir patalpinus į tinkamą patalpą.</p> <p>5. Fitoterapiniams ir homeopatiniams produktams, mikroelementams bei produktams, išvardytiems šio Standarto V priedo 1 skirsnyje ir VI priedo 3 skirsnyje, teikiama pirmenybė prieš chemiškai susintetintus alopatinus veterinarinius vaistus arba antibiotikus, jei jų terapinis poveikis yra veiksmingas konkrečių rūšių gyvūnams ir jie tinka vartoti esant tai būklei, dėl kurios skiriamas gydymas.</p> <p>6. Jei 4 ir 5 punktuose minėtos priemonės neveiksmingos gydant konkrečią ligą ar sužeidimą, o gydymas iš esmės reikalingas tam, kad gyvūnas išvengtų kančių arba skausmo, veterinarijos gydytojo atsakomybe gali būti skiriami chemiškai susintetinti alopatiniai veterinariniai vaistai arba antibiotikai.</p> <p>7. Išskyrus skiepijimą, parazitų naikinimą ir visus kitus privalomus likvidavimo planus, pagal kuriuos gyvūnui arba gyvūnų grupei per</p>		889-24 str.	<p>4 - 5 p. vertinami tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 21 klausimas.</p> <p>6 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A7</p> <p>7 p. vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A7</p>	<p>Taikoma sankcija A54</p> <p>Taikoma sankcija A54</p> <p>Taikoma sankcija A59</p>
---	--	-------------	--	---

	<p>12 mėnesių taikomi daugiau kaip trys gydymo chemiškai susintetintais alopatiniais veterinariniais vaistais arba antibiotikais kursai arba daugiau kaip vienas gydymo kursas, jei jų reprodukcijos ciklas yra trumpesnis kaip vieneri metai, tie gyvūnai arba iš jų gauti produktai negali būti parduodami kaip ekologiški produktai ir gyvūnams turi būti taikomi 6.2.5 punkte nustatyti pereinamieji laikotarpiai. Turi būti laikomi tokių aplinkybių patvirtinamųjų dokumentų įrašai, kad kontrolės institucija galėtų juos patikrinti.</p> <p>8. Išlauka, kuri prasideda paskutinį kartą paskyrus gyvūnui įprastu būdu vartojamą alopatinį veterinarinį vaistą ir baigiasi ekologiškų maisto produktų gaminimu iš tokių gyvūnų, turi būti dukart ilgesnė už teisėtą išlauką, arba, kai išlaukos trukmė nenurodyta – 48 valandos.</p>			8 p. vertinami tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A7, A8 iš bendrųjų klausimų 22 klausimas.	Taikoma sankcija A59
6.7.26	Alopatinių veterinarinių vaistų laikymas				
	Valdose leidžiama laikyti alopatinius veterinarinius vaistus ir antibiotikus su sąlyga, kad juos veterinarijos gydytojas skyrė gydymui, aprašytam šio Standarto 6.7.25.6 punkte, jie yra laikomi prižiūrimoje vietoje ir įtraukiami į gyvūnų apskaitos registrą, kaip nurodyta šio Standarto 10 skyriuje.	E	834-35 str. 3 p.		
6.7.27	Valymas ir dezinfekcija				
	Valymo ir dezinfekcijos produktai patalpose ir statiniuose, kuriuose laikomi gyvuliai, gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal šio Standarto XI priedą.		834-14 str. 1 p. f)	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A8 iš bendrųjų klausimų 13 klausimas	Taikoma sankcija A40
7	Perdirbtų produktų ir pašarų gamyba				

7.1	Bendrosios nuostatos				
	<p>1. Perdirbto ekologiško maisto ir pašarų paruošimas laiko ar vietos požiūriu atskiriamas nuo neekologiško maisto.</p> <p>2. Nenaudojamos medžiagos ir metodai, atkuriantys savybes, prarastas perdirbant ir saugant ekologišką maistą ir pašarus, ištaisantys aplaidumo perdirbant šiuos produktus rezultatus arba kitaip galintys klaidinti tikrojo šių produktų pobūdžio atžvilgiu.</p>	E	834-19 str. 1 p., 3 p.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš gamybos klausimų 1 ir 4 klausimai.	Taikoma sankcija A73, A75
7.2	Maisto produktų ir pašarų gamybos taisyklės				
	<p>1. Produktus konservuojantys arba perdirbtus pašarus ar maisto produktus gaminantys ūkio subjektai nustato ir atnaujina atitinkamas procedūras, pagrįstas sistemingu svarbiausių perdirbimo etapų nustatymu. Tokių procedūrų taikymas turi užtikrinti, kad konservuoti arba perdirbti produktai visada atitiktų ekologinės gamybos taisykles.</p> <p>2. Ūkio subjektai laikosi 1 dalyje nurodytų procedūrų ir jas įgyvendina. Visų pirma ūkio subjektai:</p> <p>a) imasi atsargumo priemonių, kad būtų išvengta taršos neleistinomis medžiagomis arba produktais rizikos;</p> <p>b) taiko tinkamas valymo priemones, stebi jų veiksmingumą ir šias priemones registruoja;</p> <p>c) užtikrina, kad neekologiški produktai nebūtų pateikiami į rinką su nuoroda į ekologinę gamybos būdą.</p>	E	889-26 str. 1,2 ir-4 p.	<p>Vertinamos produktų receptūros (TS-014/1) ir technologinis aprašymas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 2 ir 3, 7, 8, 9, 10, 11 klausimai, gamybos 1 ir 3 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 2 ir 3, 7, 8, 9, 10, 11 klausimai, gamybos 1 ir 3 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-</p>	<p>Taikoma sankcija A77</p> <p>Taikoma sankcija A73, A76</p> <p>Taikoma sankcija A73, A76</p> <p>Taikoma</p>

	3. Priedai, perdirbimo medžiagos ir kitos medžiagos bei sudedamosios dalys, naudojamos pašarams arba maisto produktams gaminti, ir bet koks taikomas perdirbimas, pavyzdžiui, rūkymas, turi atitikti gerosios gamybos praktikos principus.			015) iš bendrųjų reikalavimų 2 ir 3, 7, 8, 9, 10, 11 klausimai, gamybos 1 ir 3 klausimas	sankcija A75, A76
7.3	Gamyba kartu su neekologiškai produktais				
	<p>Jei atitinkamame paruošimo skyriuje ruošiami arba laikomi ir neekologiški produktai, ūkio subjektas:</p> <p>a) nenutrūkstamai ir iki pabaigos atlieka gamybinius veiksmus, susijusius su kuria nors ekologiškų produktų serija, atskirtus patalpoje arba kitu laiku nei panašius gamybinius veiksmus, atliekamus su neekologiškais produktais;</p> <p>b) laiko ekologiškus produktus prieš gamybinius veiksmus ir po jų atskirtus kitoje patalpoje ar kitu laiku nei neekologiškus produktus;</p> <p>c) kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai praneša apie a ir b punktuose nurodytus veiksmus ir veda naujinamą visų atliktų veiksmų ir perdirbtų kiekių žurnalą, su kuriuo galima susipažinti;</p> <p>d) imasi būtinų priemonių, kurios užtikrintų partijų identifikavimą ir padėtų išvengti sumaišymo arba sukeitimo su neekologiškais produktais;</p> <p>e) atlieka gamybinius veiksmus su ekologiškais produktais tik tinkamai išvalęs gamybos įrenginius.</p>	E	889-26 str. 3 p.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 6, 9 klausimas, gamybos 1, 2 klausimas.	Taikoma sankcija A73, A75, A76
7.4	Ingredientai				
	Ekologiško perdirbto maisto sudėčiai taikomos šios sąlygos:	E	834-19 str. 2 p.	Vertinama produktų receptūra (TS-014/1)	

	<p>a) produktas daugiausia gaminamas iš žemės ūkio kilmės ingredientų; siekiant nustatyti, ar produktą iš esmės sudaro žemės ūkio kilmės ingredientai, neatsižvelgiama į papildymą vandeniu ar valgomąją druska;</p> <p>b) tik priedai, perdirbimo pagalbinės priemonės, kvapiosios medžiagos, vanduo, druska, mikroorganizmų ir fermentų preparatai, mineralai, mikroelementai, vitaminai, taip pat amino rūgštys ir kiti mikroelementai maisto produktuose, skirtuose tam tikrai mitybai, gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal šio Standarto XII priedą;</p> <p>c) neekologiški žemės ūkio ingredientai gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leido naudoti kontrolės institucija. Toks leidimas suteikiamas tik jei atitinkamo ekologiško ingrediento įsigyti nėra galimybių, o leidimo suteikimas peržiūrimas kasmet (žr. 7.4.2);</p> <p>d) ekologiškas ingredientas negali būti kartu su tuo pačiu neekologišku ingredientu arba ingredientu, gautu perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu;</p> <p>e) maisto produktą, pagamintą iš ūkiuose, pereinančiuose prie ekologinio ūkininkavimo, užaugintų žemės ūkio augalų, sudaro tik vienas žemės ūkio kilmės augalų ingredientas.</p>				
7.4.1	Tam tikrų produktų ir medžiagų naudojimas gaminant maistą				
	<p>1. Perdirbant ekologiškus maisto produktus galima naudoti tik šias medžiagas:</p> <p>a) šio Standarto VIII priede išvardytas medžiagas;</p>	E	889-27 str., 27a	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 5, 6 klausimas, produktų receptūra (TS-014/1)	Taikoma sankcija A 75

<p>b) mikroorganizmų ir fermentų preparatus, paprastai naudojamus gaminant maistą; tačiau fermentai, naudotini kaip maisto priedai, turi būti įtraukti į VIII priedo A skirsnyje pateiktą sąrašą;</p> <p>c) medžiagas ir produktus, apibrėžtus Tarybos direktyvos 88/388/EEB (1) 1 straipsnio 2 dalies b punkto i papunktyje ir 1 straipsnio 2 dalies c punkte, ženklinamus kaip natūralios kvapiosios medžiagos arba natūralūs kvapieji preparatai pagal tos direktyvos 9 straipsnio 1 dalies d punktą ir 2 dalį;</p> <p>d) dažiklius mėšai ir kiaušinių lukštams ženklinti pagal atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/36/EB (2) 2 straipsnio 8 dalį ir to straipsnio 9 dalį;</p> <p>e) geriamąjį vandenį ir druską (kurios pagrindinė sudedamoji dalis yra natrio arba kalio chloridas), paprastai naudojamą gaminant maistą;</p> <p>f) mineralus (įskaitant mikroelementus), vitaminus, amino rūgštis ir maistines mikromedžiagas:</p> <p>i) jeigu juos naudoti įprastai vartojamuose maisto produktuose yra tiesiogiai teisiškai privaloma, t. y. tiesiogiai privaloma pagal Sąjungos teisės nuostatas arba nacionalinės teisės nuostatas, atitinkančias Sąjungos teisę, ir dėl to maistas apskritai negali būti pateiktas rinkai kaip įprastai vartojamas maisto produktas, jeigu jis nėra papildytas tais mineralais, vitaminais, aminorūgštimis ar maistinėmis mikromedžiagomis, arba</p> <p>ii) kai tai susiję su maisto produktais, kurie pateikiami rinkai kaip turintys ypatingų</p>				
--	--	--	--	--

<p>savybių ar poveikį, susijusius su sveikata ar mityba arba su specifinių vartotojų grupių poreikiais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produktų, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 609/2013 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose atveju – jų naudojimas leidžiamas pagal tą reglamentą ir pagal to reglamento 11 straipsnio 1 dalį priimtus aktus dėl atitinkamų produktų, - produktų, reglamentuojamų pagal Komisijos direktyvą 2006/125/EB, atveju – jų naudojimas leidžiamas pagal tą direktyvą, arba - produktų, reglamentuojamų pagal Komisijos direktyvą 2006/141/EB, atveju – jų naudojimas leidžiamas pagal tą direktyvą. <p>2. Atliekant skaičiavimą, nurodytą 9.1 punkte,</p> <p>a) šio Standarto VIII priede išvardyti ir priedo kodo skiltyje žvaigždute pažymėti maisto priedai apskaičiuojami kaip žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys;</p> <p>b) šio skyriaus 1 punkto b, c, d, e ir f papunkčiuose nurodyti preparatai ir medžiagos, taip pat papildomo kodo numerio stulpelyje esančios, bet žvaigždute nepažymėtos cheminės medžiagos neskaičiuojami kaip žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys;</p> <p>c) mielės ir mielių produktai apskaičiuojami kaip žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys;</p> <p>d) gaminant mieles, mielių ruošinius ir mišinius gali būti naudojamos šios medžiagos: šio Standarto VIII priedo C skirsnyje išvardytos medžiagos; b) šio</p>				
---	--	--	--	--

	Standarto 7.4.1 1 punkto b ir e papunkčiuose nurodyti produktai ir medžiagos.				
7.4.2	Leidimo naudoti neekologiškas žemės ūkio kilmės maisto sudedamąsias dalis išdavimas				
	<p>1. Neekologiška žemės ūkio kilmės sudedamoji dalis gali būti naudojama tik šiomis sąlygomis:</p> <p>a) ūkio subjektas pateikė kontrolės institucijai visus būtinus įrodymus, patvirtinančius, kad šalyje pagal ekologinės gamybos taisyklės gaminamos sudedamosios dalies kiekis nėra pakankamas arba ji negali būti įvežama iš kitų šalių;</p> <p>b) kontrolės institucija išduoda laikiną leidimą naudoti jas ne ilgiau kaip 12 mėnesių;</p> <p>c) leidimas gali būti atšaukiamas, esant įrodymų, kad rinkoje pagausėjo ekologinius reikalavimus atitinkančių sudedamųjų dalių.</p>	<p>E/A. Paaiškinimas - Prieš perkant neekologiškų žemės ūkio kilmės maisto sudedamąsias dalis, ūkio subjektas turi pateikti visus būtinus įrodymus, kad jo šalies ir ES laikantis ekologinės gamybos taisyklių atitinkama sudedamoji dalis nėra pagaminta pakankamo kiekio arba nėra galimybių įsigyti tokio pačio maisto sudedamosios dalies, kuri yra ekologiškos žemės ūkio</p>	<p>889-29 str. 1 p.</p>		

		kilmės.			
7.5	Produktų surinkimas, pakavimas, vežimas ir laikymas				
7.5.1	Produktų surinkimas ir vežimas paruošimui				
	Ūkio subjektai gali tuo pat metu kaupti ekologiškus ir neekologiškus produktus, tik jei imtasi atitinkamų priemonių, neleidžiančių sumaišyti arba sukeisti ekologiškus produktus su neekologiškais ir užtikrinančių ekologiškų produktų identifikavimą. Ūkio subjektas laiko ir teikia kontrolės institucijai informaciją apie produktų surinkimo dienas, valandas, sistemą bei priėmimo datą ir laiką.	E	889-30 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 4, 6 klausimas, gamybos 2 klausimas	Taikoma sankcija A73, A76
7.5.2	Produktų pakavimas ir vežimas kitiems ūkio subjektams ar į kitus vienetus				
	1. Ūkio subjektai užtikrina, kad ekologiški produktai vežami kitiems vienetais, įskaitant didmeninės ir mažmeninės prekybos įmones, tik atitinkamoje pakuotėje, taroje arba transporto priemonėse, uždarytose tokiu būdu, kad jų turinio nebūtų galima pakeisti nesuklastojus arba nepažeidus plombos, ir paženklinus juos etikete, kurioje, nepažeidžiant jokių kitų pagal teisės aktus privalomų nuorodų, nurodoma: a) ūkio subjekto ir, jei skiriasi, produkto savininko arba pardavėjo pavadinimas ir adresas; b) produkto pavadinimas, prie kurio pridedama nuoroda apie ekologinį gamybos būdą; c) kontrolės institucijos, sertifikavusios ūkio subjektą, pavadinimas ir (arba) kodo numeris; ir	E	889-31 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš apskaitos 5, 6 klausimas	Taikoma sankcija A74

	<p>d) kai reikia, partijos identifikavimo žyma pagal žymėjimo sistemą, patvirtintą nacionaliniu lygiu arba suderintą su kontrolės institucija, kuri leidžia susieti partiją su 10 skyriuje nurodyta apskaita.</p> <p>Informaciją, nurodytą pirmosios dalies a–d punktuose, galima pateikti ir lydimajame dokumente, jei ši dokumentą galima neginčijamai susieti su produkto pakuote, tara arba transporto priemone. Šiame lydimajame dokumente nurodoma informacija apie tiekėją ir (arba) vežėją.</p> <p>2. Pakuotė, tara arba transporto priemonės neprivalo būti uždaros, jeigu:</p> <p>a) vežama iš vieno ūkio subjekto tiesiai kitam ūkio subjektui ir jie abu priklauso ekologinės kontrolės sistemai, ir</p> <p>b) lydimajame produktų dokumente yra nurodyta pagal 1 punkte reikalaujama informacija, ir</p> <p>c) ir siunčiantysis, ir gaunantysis ūkio subjektas laiko dokumentais patvirtintus tokių vežimo veiksmų įrašus prieinamais kontrolės institucijai.</p>				
7.5.3	Produktų priėmimas iš kitų vienetų ir kitų ūkio subjektų				
	<p>Priimdamas ekologišką produktą, ūkio subjektas patikrina, ar jo pakuotė arba tara, kai reikalaujama, yra uždara, ir ar yra šio Standarto 7.5.2 punkte minimos nuorodos.</p> <p>Ūkio subjektas kryžminiu būdu patikrina, ar šio Standarto 7.5.2 punkte nurodyta informacija ant etiketės sutampa su lydraščiuose pateikta informacija. Šių patikrinimų rezultatas aiškiai nurodomas šio</p>	E	889-33 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš apskaita 5 klausimas.	Taikoma sankcija A76

	Standarto 10 straipsnyje nurodytoje dokumentais pagrįstoje apskaitoje.				
7.5.4	Produktų laikymas				
	<p>1. Produktų laikymo vieta turi būti tvarkoma siekiant užtikrinti partijų identifikavimą ir išvengti bet kokio susimaišymo su produktais ir (arba) medžiagomis, kurios neatitinka ekologinės gamybos taisyklių, arba užteršimo jomis. Ekologiški produktai turi būti aiškiai identifikuojami bet kuriuo metu.</p> <p>2. Ekologiškų augalininkystės, jūros dumblių, gyvulininkystės ir akvakultūros gyvūnų produkcijos gamybos vienetuose draudžiama laikyti kitus produktus nei tie, kurie leidžiami pagal Reglamentą 889/2008.</p> <p>3. Valdose leidžiama laikyti alopacinius veterinarinius vaistus ir antibiotikus su sąlyga, kad juos veterinarijos gydytojas skyrė gydymui, kaip nurodyta šio Standarto 6.7.25 pirmoje dalyje, jie yra laikomi prižiūrimoje vietoje ir įtraukiami į gyvūnų apskaitos registrą, kaip nurodyta šio Standarto 10.8 dalyje.</p> <p>4. Jei ūkio subjektai tvarko ir neekologiškus produktus, ir ekologiškus produktus, ir po to pastarieji laikomi sandėliavimo patalpose, kuriose taip pat laikomi kiti žemės ūkio produktai ar maisto produktai:</p> <p>a) ekologiški produktai laikomi atskirai nuo kitų žemės ūkio produktų ir (arba) maisto produktų;</p> <p>b) imamasi visų priemonių siekiant užtikrinti siuntų identifikavimą ir išvengti susimaišymo ar sukeitimo su neekologiškais produktais.</p> <p>c) prieš ekologiškų produktų sandėliavimą</p>	E	889-35 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 6 ir 7, 9 klausimas, gamybos 1, 2 ir 4 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 2.7 lentelės 5 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 2.7 lentelės 5 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 9 klausimas, gamybos 1 ir 2 klausimai</p>	<p>Taikoma sankcija A75, A76</p> <p>Taikoma sankcija A9</p> <p>Taikoma sankcija A9</p> <p>Taikoma sankcija A75, A76</p>

	sandėliai išvalomi taikant tinkamas valymo priemones, kurių veiksmingumas buvo patikrintas; ūkio subjektai šiuos veiksmus registruoja.				
8	Perdirbtų pašarų gamyba				
8.1	<p>1. Perdirbtų ekologiškų pašarų gamyba laiko ar vietos požiūriu atskiriama nuo perdirbtų neekologiškų pašarų gamybos.</p> <p>2. Gaminant ekologiškų pašarų produktą, ekologiškos pašarinės žaliavos arba pašarinės žaliavos, pagamintos perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, nenaudojamos kartu su neekologiniu būdu pagamintomis pašarinėmis žaliavomis.</p> <p>3. Visos ekologinės gamybos metu naudojamos ar perdirbamos pašarinės žaliavos neturi būti perdirbtos naudojant cheminės sintezės būdu gautus tirpiklius.</p> <p>4. Nenaudojamos medžiagos ir metodai, atkuriantys savybes, prarastas perdirbant ir saugant ekologiškus pašarus, ištaisantys aplaidumo perdirbant šiuos produktus rezultatus arba kitaip galintys klaidinti tikrojo šių produktų pobūdžio atžvilgiu.</p> <p>5. Priemonės ir sąlygos, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos Standarto 6.2.3 straipsnyje nurodyta tvarka.</p>	E	834-18 str.	<p>Vertinama bendrųjų klausimų 4 klausimas ir tikrinimo protokolo (TS-015) 1 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) gamybos klausimų 2, 3, 4 klausimai.</p>	Taikomos sankcijos A75, A76
9	Ženklimas				
9.1	Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas				
	1. Taikant šį Standartą laikoma, kad ant produkto pateikti su ekologinės gamybos metodu susiję terminai, tuo atveju, kai ženklavimo etiketėse, reklaminėje medžiagoje	E	834-23 str. 1,3,4 p.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje 2.7 iš bendrųjų klausimų 3 klausimas.</p> <p>Paruošti tiekti ar tiekiami rinkai</p>	Taikoma sankcija A5, A6

<p>arba prekybos dokumentuose toks produktas, jo ingredientai yra apibrėžti naudojant terminus, nurodančius pirkėjui, kad šis produktas, jo ingredientai pagaminti pagal šiame Standarte nustatytas taisykles.</p> <p>Ženklinant ir reklamuojant gyvus ar neperdirbtus žemės ūkio produktus galima naudoti su ekologinės gamybos metodu susijusius terminus tik tuo atveju, kai be to visi to produkto ingredientai taip pat buvo pagaminti pagal šiame Standarte nustatytus reikalavimus.</p> <p>2. Šio Standarto 1 punkte nurodyti terminai nevertojami apibūdinti produktams, kuriuos ženklinant ar reklamuojant turi būti nurodyta, kad jų sudėtyje yra GMO, juos sudaro GMO arba jie yra pagaminti iš GMO pagal Bendrijos nuostatas.</p> <p>3. Perdirbto maisto atveju 1 punkte nurodyti terminai gali būti vartojami:</p> <p>a) prekiniame pavadinime, jeigu:</p> <p>i) perdirbant maistą buvo laikomasi šio Standarto 7.1.1, 7.4.1 a, b ir d punktų;</p> <p>ii) ne mažiau kaip 95 % perdirbto maisto žemės ūkio kilmės ingredientų masės sudaro ekologiški ingredientai;</p> <p>b) tik ingredientų sąrašė, jeigu tas maistas atitinka šio Standarto 7.4 punktą;</p> <p>c) ingredientų sąrašė ir tame pačiame matomame paviršiuje kaip ir prekinis pavadinimas, jeigu:</p> <p>i) jį sudaro kiti žemės ūkio kilmės ingredientai, kurie visi yra ekologiški;</p> <p>ii) maistas atitinka šio Standarto 7.1.1, 7.4.1 a, b ir d punktus.</p>			<p>produktai paženklinti su kontrolės institucija suderinta ženklavimo informacija.</p>	
--	--	--	---	--

	<p>Ingredientų sąrašė nurodoma, kurie ingredientai yra ekologiški.</p> <p>Tais atvejais, kai taikytini šios skyriaus b ir c punktai, nuorodas į ekologinės gamybos metodą galima pateikti tik dėl ekologiškų ingredientų, ir ingredientų sąrašė nurodoma, kokią procentinę visos žemės ūkio kilmės ingredientų masės dalį sudaro ekologiški ingredientai.</p> <p>Terminai ir ankstesnėje pastraipoje minėta procentinė dalis pateikiami ta pačia spalva ir to paties dydžio bei šrifto rašmenimis, kaip kitos ingredientų sąrašė esančios nuorodos.</p>				
9.2	Privalomos nuorodos				
	<p>1. Naudojant šio Standarto 9.1 punkte nurodytus terminus:</p> <p>a) ūkio subjektas, kuris atliko paskutinę gamybos arba paruošimo operaciją, ženklinant nurodo kontrolės institucijos kodą; šiam tikslui reikia susisiekti su kontrolės institucija dėl tinkamo kodo numerio.</p> <p>b) fasuotų maisto produktų atveju ant pakuotės taip pat pateikiamas Bendrijos logotipas;</p> <p>c) tais atvejais, kai naudojamas Bendrijos logotipas, tame pačiame matomame paviršiuje greta logotipo taip pat nurodoma vieta, kurioje buvo užaugintos produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos; ši nuoroda atitinkamai yra tokia:</p> <p>— „ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos ES;</p> <p>— „ne ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos trečiosiose šalyse;</p> <p>— „ES ir ne ES žemės ūkis“, kai vienos</p>	E	834-24 str.	Paruošti tiekti ar tiekiami rinkai produktai paženklinti su kontrolės institucija suderinta ženklinimo informacija.	

	<p>žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos Bendrijoje, o kitos – trečiojoje šalyje.</p> <p>Pirmiau nurodyta nuoroda „ES“ arba „ne ES“ gali būti pakeista arba papildyta šalies pavadinimu tuo atveju, kai visos produkto sudėtyje esančios žaliavos buvo užaugintos toje šalyje. Pateikiant pirmiau nurodytą nuorodą „ES“ arba „ne ES“ gali būti neatsižvelgiama į mažus ingredientų kiekius, jeigu ingredientų, į kuriuos neatsižvelgiama, visas kiekis neviršija 2 % viso žemės ūkio kilmės žaliavų kiekio.</p> <p>Nuorodos „ES“ arba „ne ES“ spalva, dydis ir šriftas neturi būti labiau pastebimi negu produkto prekinis pavadinimas.</p> <p>2. 1 punkte nurodytos nuorodos pateikiamos pastebimoje vietoje, kad būtų lengvai matomos, aiškiai įskaitomos ir jų nebūtų įmanoma ištrinti.</p>				
9.3	Ekologinės gamybos logotipai				
	<p>1. Bendrijos ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas ženklinant, pristatant ir reklamuojant produktus, atitinkančius šiuo Standartu nustatytus reikalavimus.</p> <p>Bendrijos logotipas nenaudojamas perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio produktų ir maisto produktų atveju, kaip nustatyta šio Standarto 9.1.3 b) ir c) papunkčiuose.</p> <p>2. Nacionaliniai ir privatūs logotipai gali būti naudojami ženklinant, pristatant ir reklamuojant produktus, atitinkančius šiuo Standartu nustatytus reikalavimus.</p>	E	834-25 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 3 ir 6 klausimai	Taikoma sankcija A73, A76
9.4	Kodo numerio ir kilmės vietos naudojimo sąlygos				

	<p>1. Šio Standarto 9.2 punkte minimos kontrolės institucijos arba įstaigos kodo numerio nuoroda:</p> <p>a) prasideda valstybės narės arba trečiosios šalies pavadinimo santrumpa, kaip nurodyta tarptautiniame dviraidežių šalių kodų standarte ISO 3166 (Šalių ir jų regionų pavadinimų kodai);</p> <p>b) apima terminą, susijusį su ekologinės gamybos būdu, kaip nurodyta šio Standarto 9.1.1.punkto 1 papunktyje, t.y. „bio“, „org“, „eco“;</p> <p>c) apima nuorodos numerį, kurį nustato kompetentinga institucija; ir</p> <p>d) pateikiama tame pačiame regėjimo lauke kaip ir Bendrijos logotipas, jei šis logotipas naudojamas ženklinant.</p> <p>2. Vietos, kurioje buvo užaugintos produktų sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos, nuoroda, kaip nustatyta šio Standarto 9.2.1 c punkte, t. y. „ne ES žemės ūkis“, „ES ir ne ES žemės ūkis“ pateikiama iš karto 1 punkte minėto kodo numerio apačioje.</p>	E	889-58 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr.2.7 iš bendrųjų klausimų 3 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 3, 6 ir 7 klausimas, apskaitos 4 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) iš bendrųjų reikalavimų 3, 6 klausimai, apskaitos 4, 6 klausimai</p>	<p>Taikoma sankcija A5</p> <p>Taikoma sankcija A73, A74</p>
9.5	Kiti specialieji ženklinimo reikalavimai				
9.5.1	Augalinės kilmės produktai, pagaminti perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpiu				
	<p>Augalinės kilmės produktai, pagaminti perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpiu, gali būti žymimi nuoroda „perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktas“, jeigu:</p> <p>a) buvo laikomasi pereinamojo laikotarpio, kuris yra ne trumpesnis kaip 12 mėnesių iki derliaus;</p>	E	889-62 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 iš bendrųjų klausimų 3 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A5</p>

	<p>b) nuorodos spalva, dydis bei šriftas neturi būti ryškesni nei produkto prekinis aprašymas, visos nuorodos rašmenys turi būti tokio pat dydžio;</p> <p>c) produkto sudėtyje yra tik viena žemės ūkio kilmės augalinė sudėtinė dalis;</p> <p>d) nuoroda susieta su kontrolės institucijos kodo numeriu, kaip nustatyta šio Standarto 9.2 punkte.</p>				
9.6	Specialieji reikalavimai pašarų ženklinimui				
9.6.1.	Taikymo sritis, prekių ženklų ir prekybinių aprašymų naudojimas				
	Prekių ženklai ir prekybiniai aprašymai su Standarto 9.1 straipsnyje minima nuoroda gali būti naudojami tik tada, jei visos augalinės arba gyvūninės kilmės sudedamosios dalys yra pagamintos ekologiškai ir tokios sudedamosios dalys sudaro ne mažiau kaip 95 % produkto sausosios medžiagos.	E	889-59 str.	<p>Recepto vertinimas</p> <p>Vertinama bendrųjų reikalavimų 3 ir 5 klausimai ir tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos klausimų 6 klausimas</p>	Taikoma 75 sankcija
9.6.2.	Nuorodos ant perdirbtų pašarų				
	<p>1. Standarto 9.1 straipsnyje nurodyti terminai ir ES ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojami ženklinant perdirbtus pašarus, jei įvykdomi visi šie reikalavimai:</p> <p>a) perdirbti pašarai atitinka Standarto nuostatas, visų pirma, gyvuliams skirtas Standarto 6.7.16 straipsnio ir 8 straipsnio nuostatas;</p> <p>b) perdirbti pašarai atitinka šio Standarto nuostatas, visų pirma, Standarto 6.7.20 ir 7.2-7.3 straipsnius;</p> <p>c) visos perdirbtų pašarų augalinės arba gyvūninės kilmės sudedamosios dalys yra pagamintos ekologiškai;</p>	E	889-60 str.	<p>Ženklavimo vertinimas</p> <p>Vertinami bendrųjų reikalavimų 3, 5, 10 klausimai ir tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos klausimų 6 klausimas</p>	Taikoma 5 sankcija

	<p>d) ne mažiau kaip 95 % produkto sausosios medžiagos sudaro ekologiški žemės ūkio produktai.</p> <p>2. Atsižvelgiant į 1 dalies a ir b punktuose nustatytus reikalavimus, produktams, į kuriuos įeina nepastovūs ekologiškai pagamintų pašarinių žaliavų kiekiai ir (arba) pašarinės žaliavos iš produktų, pagamintų pereinant prie ekologinio ūkininkavimo, ir (arba) Standarto 6.7.20 straipsnyje nurodytų produktų, leidžiama naudoti tokį įrašą: „galima naudoti ekologinėje gamyboje remiantis reglamentais (EB) Nr. 834/2007 ir (EB) Nr. 889/2008“.</p>				
9.6.3.	Nuorodų naudojimo ant perdirbtų pašarų sąlygos				
	<p>1. Standarto 9.6.2 straipsnyje nustatyta nuoroda:</p> <p>a) turi būti atskirta nuo Tarybos direktyvos 79/373/EEB (1) 5 straipsnyje arba Tarybos direktyvos 96/25/EB (2) 5 straipsnio 1 dalyje minimo teksto;</p> <p>b) negali būti tokios spalvos, formos arba šrifto, dėl kurių į nuorodą būtų kreipiama daugiau dėmesio nei į gyvūnų pašaro aprašymą ar pavadinimą, minimą atitinkamai Direktyvos 79/373/EEB 5 straipsnio 1 dalies a punkte arba Direktyvos 96/25/EB 5 straipsnio 1 dalies b punkte;</p> <p>c) prie šios nuorodos tame pat regos lauke turi būti pateiktas sausosios medžiagos svoris, nurodantis: i) ekologiškai pagamintos (-ų) pašarinės (-ių) žaliavos (-ų) procentą; ii) pašarinės (-ių) žaliavos (-ų) iš produktų, pagamintų perėjimo prie ekologinės gamybos</p>	E	889-61 str.	<p>Ženklavimo ir recepto vertinimas</p> <p>Vertinama bendrųjų reikalavimų 3, 5, 10 klausimai ir tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos 5, 6 klausimai</p>	<p>Taikoma 5 ir (arba) 75 sankcija</p>

	<p>laikotarpiu, procentą; iii) pašarinės (-ių) žaliavos (-ų), kurių neapima i ir ii punktai, procentą; iv) bendrą žemės ūkio kilmės gyvūnų pašaro procentą;</p> <p>d) prie šios nuorodos turi būti pateiktas ekologiškai pagamintų pašarinių žaliavų pavadinimų sąrašas;</p> <p>e) prie šios nuorodos turi būti pateiktas pašarinių žaliavų iš produktų, pagamintų perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpiu, pavadinimų sąrašas.</p> <p>2. Prie šio Standarto 9.6.2 straipsnyje nustatytos nuorodos taip pat gali būti pateikta nuoroda apie reikalavimą naudoti pašarus pagal Standarto 6.7.19 ir 6.7.20 straipsnių nuostatas.</p>				
10	Kontrolės reikalavimai				
10.1.	Kontrolės priemonių pakeitimas				
	<p>Atsakingas ūkio subjektas tinkamu laiku praneša kontrolės įstaigai arba institucijai apie bet kurią šio Standarto 5.3 punkte nurodyto aprašymo arba priemonių bei šio Standarto 5.4, 5.5, 10.10, 10.12, 10.16 punktuose numatytų nuostatų dėl pirminės tikrinimo tvarkos pasikeitimą.</p>	E	889-64 str.	Ūkio subjektas turi teisę užpildyti formą - Duomenų pasikeitimai ekologinės gamybos vienetė (TS-006).	
10.2.	Tikrinimai				
	<p>1. Kontrolės institucija atlieka fizinį visų ūkio subjektų patikrinimą ne rečiau kaip kartą per metus.</p> <p>2. Kontrolės institucija ar įstaiga ima ir tiria bandinius, kad nustatytų, ar nenaudojami ekologinei gamybai neleistini produktai, ir kad patikrintų, ar gamybos būdai atitinka ekologinės gamybos taisykles, arba kad</p>	E	889-65 str.	Bus atliekamas išsamus ūkio subjektų rizikos vertinimas, ir parengta lentelė, pagal kurią bus suformuotas mėginių ėmimo planas. Mėginiai bus imami iš įtrauktų į šį planą ūkių. Be to, mėginiai bus imami dėl įtarimų, kad ūkio subjektas gali naudoti neleistinas ekologinėje gamyboje medžiagas.	Taikoma sankcija A19

<p>nustatytų galimą užteršimą ekologinei gamybai neleistiniais produktais. Bandinių, kuriuos kasmet turi imti ir tirti kontrolės institucija ar įstaiga, skaičius turi atitikti bent 5 % viso jos kontroliuojamų ūkio subjektų skaičiaus. Ūkio subjektai, kurių bandiniai turi būti paimti, atrenkami remiantis bendru rizikos, galinčios kilti nesilaikant ekologinės gamybos taisyklių, vertinimu. Į šį bendrą vertinimą įtraukiami visi gamybos, paruošimo ir paskirstymo etapai.</p> <p>Kontrolės institucija ima ir tiria bandinius kiekvienu atveju, kai įtariama, kad naudojami ekologinei gamybai neleistini produktai arba būdai. Tokiais atvejais netaikomas mažiausio bandinių, kurie turi būti paimti ir ištirti, reikalavimas.</p> <p>Kad nustatytų, ar nenaudojami ekologinei gamybai neleistini produktai, ir kad patikrintų, ar gamybos būdai atitinka ekologinės gamybos taisykles, arba kad nustatytų galimą užteršimą ekologinei gamybai neleistiniais produktais, kontrolės institucija gali bet kuriuo kitu atveju paimti ir ištirti bandinius.</p> <p>3. Po kiekvieno tikrinimo parengiama tikrinimo ataskaita, kurią patvirtindamas pasirašo vieneto ūkio subjektas arba jo atstovas.</p> <p>4. Be to, kontrolės institucija atlieka atsitiktinius patikrinimus, apie kuriuos</p>			<p>Kiekvienu atveju turi būti užpildytas mėginio atrinkimo aktas (TS-012).</p> <p>Pildomas Ekologinės gamybos tikrinimo protokolas (TS-005).</p> <p>Pildomas Papildomo ekologinės gamybos tikrinimo protokolas (TS-020).</p>	
--	--	--	--	--

	paprastai nepranešama, ir kurie pagrįsti bendru ekologinės gamybos taisyklių nesilaikymo rizikos įvertinimu, atsižvelgiant bent į ankstesnių patikrinimų išvadas, atitinkamų produktų kiekį ir pavojų, kad produktai gali būti pakeisti kitais produktais.				
10.3.	Apskaita				
	<p>1. Prekių ir finansinė apskaita turi būti laikoma vienetė arba patalpose ir tvarkoma taip, kad ūkio subjektas galėtų nurodyti, o kontrolės institucija galėtų patikrinti informaciją apie:</p> <p>a) produktų tiekėją ir, jei skiriasi, pardavėją arba eksportuotoją;</p> <p>b) į vienetą pristatytų ekologiškų produktų ir, atitinkamais atvejais, visų įsigytų žaliavų rūši ir kiekius bei tokių žaliavų naudojimą ir, kai taikoma, kombinuotųjų pašarų sudėtį;</p> <p>c) patalpose laikomų ekologiškų produktų rūši ir kiekius;</p> <p>d) visų produktų, kurie buvo išsiųsti iš vieneto arba pirmojo gavėjo patalpų ar sandėlių, rūši, kiekius ir gavėjus bei, jei skiriasi, pirkėjus, išskyrus galutinius vartotojus;</p> <p>e) jei ūkio subjektai nesandėliuoja ar fiziškai neapdoroja tokių ekologiškų produktų, pirktų ir parduotų ekologiškų produktų rūši ir kiekius bei tiekėjus, ir jeigu jie nesutampa – pardavėjus ar eksportuotojus ir pirkėjus, ir, jeigu jie nesutampa – gavėjus.</p> <p>2. Apskaitos duomenys taip pat turi apimti ekologiškų produktų patikrinimo juos gavus rezultatus ir bet kurią kitą informaciją, kuri kontrolės institucijai ar įstaigai reikalinga</p>	E	889-66 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. 2.7 iš bendrųjų klausimų 1 klausimas.</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos 2 klausimas</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos 2, 3, 4 klausimai</p>	<p>Taikoma sankcija A2</p> <p>Taikoma sankcija A74</p>
				<p>Vertinama iš EGŪVŽ lentelės Nr. 9</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) bendrųjų reikalavimų 7 klausimas, apskaitos 1 klausimas</p>	<p>Taikoma sankcija A1, A74, A76</p>

	<p>siekiant tinkamai atlikti patikrinimą. Apskaitos duomenys turi būti patvirtinti atitinkamais dokumentais. Apskaita turi rodyti sąnaudų ir išėigos balansą.</p> <p>3. Jeigu ūkio subjektas toje pat teritorijoje valdo kelis gamybos vienetus, būtiniausias kontrolės reikalavimai taip pat turi būti taikomi ir neekologiškų produktų vienetams bei pagalbinių produktų sandėliavimo patalpoms.</p>			<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) apskaitos 1, 5 klausimai</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.1, A1, A2</p>	
10.4.	Infrastruktūros prieinamumas				
	<p>1. Ūkio subjektas:</p> <p>a) sudaro kontrolės institucijai ar įstaigai galimybę patikrinti visas vieneto dalis ir visas patalpas bei apskaitą ir atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus;</p> <p>b) suteikia kontrolės institucijai ar įstaigai bet kurią informaciją, kuri pagrįstai būtina atliekant tikrinimą;</p> <p>c) kontrolės institucijai ar įstaigai pareikalavus, pateikti jo paties kokybės užtikrinimo programų rezultatus.</p> <p>2. Be 1 dalyje nustatytų reikalavimų, importuotojai ir pirmieji gavėjai pateikia šio Standarto 10.14 punkte nurodytą informaciją apie importuotas siuntas.</p>	E	889-67 str.	Šio punkto reikalavimai įtraukiami į sutartį (TS-004), kurią pasirašo ūkio subjektas.	Taikoma sankcija A11 arba kitais atvejais nutraukiama sutartis su ūkio subjektu.
10.5.	Patvirtinamieji dokumentai				
	<p>1. Kontrolės institucija naudoja šio Standarto XIII priede pateiktą patvirtinamųjų dokumentų pavyzdį.</p> <p>2. 2. Jei 1 šio punkto dalyje nurodytos kontrolės institucijos kontroliuojamas ūkio subjektas, per kontrolės institucijos nurodytą laikotarpį to paprašo, naudodamosi šio Standarto XIIIa priede nurodytu pavyzdžiu,</p>	E	889-68 str.		

	kontrolės institucija turi pateikti papildomus patvirtinamuosius dokumentus, kuriais tvirtinami gamybos metodo ypatumai. 3. Prašymuose pateikti papildomus patvirtinamuosius dokumentus šio Standarto XIIIa priede nurodyto pavyzdžio 2 laukelyje turi būti atitinkamas įrašas, įtrauktas į šio Standarto XIIIb priedo sąrašą.				
10.6.	Pranešimai				
	Kiekvienais metais iki kontrolės institucijos nurodytos dienos ūkio subjektas informuoja kontrolės instituciją ar įstaigą apie augalininkystės produktų gamybos planą kiekvienam ūkio laukui.	E	889-71 str.	Paraiška patvirtinti ekologiinei gamybai trečiosiose šalyse (TS-017) turi būti užpildyta, kurioje nurodoma, kad reikia pateikti lauko korteles.	Sutarties nutraukimas
10.7	Augalų gamybos apskaita				
	Turi būti vedamas augalų gamybos apskaitos registras, kuris yra laikomas ūkio patalpose taip, kad jį kontrolės institucijos ar įstaigos galėtų bet kuriuo metu patikrinti. Be šio Standarto 10.3 punkte nustatytų reikalavimų, tokioje apskaitoje teikiama bent ši informacija: a) apie trąšų naudojimą: taikymo data, trąšų rūšis ir kiekis, atitinkami žemės sklypai; b) apie augalų apsaugos produktų naudojimą: taikymo priežastys ir data, produkto rūšis, taikymo būdas; c) apie žemės ūkio pagalbinių priemonių pirkimą: produkto pirkimo data, produkto rūšis ir kiekis; d) apie derlių: ekologiško ar perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpiu gauto augalininkystės derliaus data, rūšis ir kiekis.	E	889-72 str.	Ūkio subjektai įpareigoti pildyti EGŪVŽ. Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. 2.4, 2.5, A3, 2.7 lentelės iš bendrųjų klausimų 1 klausimas	Taikomos sankcijos A1, A2
10.8.	Gyvūnų apskaita				
	Turi būti vedamas gyvūnų apskaitos registras,		889-76 str.	Ūkio subjektai įpareigoti pildyti	Taikomos

	<p>kuris yra laikomas ūkio patalpose ir kuri kontrolės institucija gali patikrinti bet kuriuo metu. Tokioje apskaitoje pateikiamas išsamus bandos arba pulko tvarkymo sistemos apibūdinimas, apimantis bent šią informaciją:</p> <p>a) apie gyvūnus, atvežamus į ūkį: kilmė ir atvykimo data, pereinamasis laikotarpis, identifikavimo žyma ir veterinarinės tarnybos įrašas;</p> <p>b) apie gyvūnus, išvežamus iš ūkio: amžius, kiekis vienetais, masė, jei skerdziami, identifikavimo žyma ir paskirties vieta;</p> <p>c) informacija apie prarastus gyvūnus ir praradimo priežastys;</p> <p>d) apie šėrimą: tipas, įskaitant pašarų papildus, įvairių racionų sudedamųjų dalių proporcijos ir ganymo diendaržiuose laikotarpiai, sezoninio pervarymo į naujas ganyklas laikotarpiai, kai taikomi apribojimai;</p> <p>e) apie ligų prevenciją ir gydymą bei veterinarinę priežiūrą: gydymo data, išsami informacija apie diagnozę, dozes; gydomojo produkto rūšis, nuoroda į veikliąsias farmakologines medžiagas, susijęs gydymo būdas ir veterinarijos gydytojo skirta veterinarinė priežiūra, nurodant priežastis ir išlaukas, taikomas, kol gyvulininkystės produktai gali būti parduodami paženklininti kaip ekologiški.</p>			<p>EGŪVŽ.</p> <p>a)-c) punktai vertinami tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėse Nr. A3, A4, A.5, A8 lentelės iš bendrųjų klausimų 1 klausimas.</p> <p>d) punktas vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A6</p> <p>e) punktas vertinamas tikrinimo protokolo (TS-005) lentelės Nr. A3 8 lentelėje ir lentelėje Nr. A7</p>	<p>sankcijos A1, A2, A24</p> <p>Taikoma sankcija A57</p>
10.9.	Gyvūnams skirtų veterinarinių vaistų kontrolės priemonės				
	Kiekvieną kart naudojant veterinarinius vaistus, prieš parduodant gyvūnus ar gyvulininkystės produktus pažymėtus kaip	E	889-77 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-005) lentelėje Nr. A7, A8 lentelės iš bendrųjų klausimų 21 klausimas	Taikomos sankcijos A55, A58

	ekologiškus, kontrolės institucijai ar įstaigai turi būti pateikta informacija pagal 10.3 e) punktą. Gydyti gyvūnai turi būti aiškiai paženklinėti: stambūs gyvūnai – kiekvienas atskirai; naminiai paukščiai, smulkūs gyvūnai – kiekvienas atskirai arba partijoms.				
10.10.	Kontrolės reikalavimai gamybos vienetams, kuriuose ruošiami augalinės kilmės, gyvulininkystės produktai ir iš jų sudaryti maisto produktai				
	Vieneto, kuriame savo poreikiams arba trečiosios šalies poreikiams tvarkomi produktai, visų pirma įskaitant vienetus, kurie užsiima tokių produktų įpakavimu ir (arba) perpakavimu, arba vienetus, kurie užsiima tokių produktų ženkliniu etiketėmis ir (arba) pakartotiniu ženklinimu etiketėmis, atveju, išsamus vieneto aprašymas, nurodytas šio Standarto 5.3. punkto 1 a) papunktyje, turi atspindėti žemės ūkio produktų priėmimo, perdirbimo, pakavimo, ženklinimo etiketėmis ir laikymo procesus iki su jais susijusių veiksmų ir po jų bei produktų vežimo procedūras.	E	889-80 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (F-009) bendrųjų klausimų 1, 3, 5, 6, 7 klausimai, „Apskaitos“ grafos 2, 4 klausimai. Pildomas Klausimynas (F-008) ir Prašymas (F-002)	Taikoma sankcija A74
10.11.	Kontrolės reikalavimų taikymo sritis ekologiškų produktų importui iš trečiųjų šalių				
	Taikomas bet kuriam ūkio subjektui, kuris kaip importuotojas ir (arba) pirmasis gavėjas dalyvauja importuojant ir (arba) priimant savo arba kito ūkio subjekto poreikiams ekologiškus produktus.	E	889-81 str.	Vertinamas atskiras klausimas skiltyje "Ekologiškų produktų importas iš trečiųjų šalių" iš tikrinimo protokolo (F-009). Klausimynai (F-008 ir F-008/4)) turi būti užpildyti.	Taikomos sankcijos A73, A74
10.12.	Kontrolės priemonės ekologiškų produktų importui iš trečiųjų šalių				
	1. Importuotojo atveju į išsamų vieneto	E	889-82 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (F-009)	Taikomos

	<p>aprašymą, nurodytą šio Standarto 5.3.1 punkto 1 a papunktyje, turi būti įtrauktos importuotojo patalpos ir importo veikla, nurodant produktų įvežimo į Bendriją vietas ir visas kitas patalpas, kurias importuotojas ketina naudoti importuotiems produktams laikyti iki jų pristatymo pirmajam gavėjui. Be to, šio Standarto 5.3.1 punkto 2 papunktyje nurodytame pareiškime turi būti importuotojo įsipareigojimas užtikrinti, kad visos patalpos, kurias importuotojas naudos produktams laikyti, yra pateikiamos tikrinimui, kuri atlieka kontrolės įstaiga ar institucija arba, jei šios sandėliavimo patalpos yra kitoje valstybėje narėje arba regione, kontrolės institucija, kuri yra patvirtinta atlikti tikrinimą toje valstybėje narėje arba regione.</p> <p>2. Pirmojo gavėjo atveju išsamiaame vieneto aprašyme, nurodytame šio Standarto 5.3.1 punkto 1 a papunktyje, turi būti nurodytos priemonės ir laikymui naudojamos patalpos.</p> <p>3. Jeigu importuotojas ir pirmasis gavėjas yra tas pats juridinis asmuo ir dirba viename vienete, šio Standarto 5.3.1 punkto 2 papunktyje nurodytus dokumentus galima įforminti vienu bendru dokumentu.</p>			<p>bendrųjų klausimų 1, 5, 7 klausimai, „Apskaitos“ grafos 2 klausimas. Klausimynai (F-008 ir F-008/4)) turi būti užpildyti.</p>	<p>sankcijos A73, A74</p>
10.13.	Apskaita ekologiškų produktų importui iš trečiųjų šalių				
	<p>Importuotojas ir pirmasis gavėjas tvarko atskirą prekių ir finansinę apskaitą, nebent jie dirbtų viename vienete. Kontrolės institucijai pareikalavus pateikiama visa informacija apie susitarimus dėl vežimo iš eksportuotojo trečiojoje šalyje iki pirmojo gavėjo ir iš pirmojo gavėjo patalpų arba laikymo vietų iki</p>	E	889-83 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (F-009) skilties „Ekologiškų produktų importas iš trečiųjų šalių“ 1 klausimas ir „Apskaitos“ grafos 2 klausimas.</p>	<p>Taikoma sankcija A74.</p>

	Bendrijoje esančių gavėjų.				
10.14.	Informacija apie importuotas siuntas				
	<p>Importuotojas tinkamu laiku praneša kontrolės institucijai apie kiekvieną į Bendriją importuojamą siuntą ir nurodo:</p> <p>a) pirmojo gavėjo pavadinimą ir adresą;</p> <p>b) bet kokią informaciją, kurios kontrolės institucija gali pagrįstai reikalauti,</p> <p>i) jei produktai importuojami pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 32 straipsnį, tame straipsnyje nustatytus patvirtinamuosius dokumentus;</p> <p>ii) jei produktai importuojami pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnį, tame straipsnyje nurodyto patikrinimo sertifikato kopiją.</p> <p>Importuotojo kontrolės institucijai pareikalavus, importuotojas perduoda pirmoje dalyje nurodytą informaciją pirmojo gavėjo kontrolės institucijai.</p> <p>Pirmojoje ir antrojoje Standarto 10.14 dalies pastraipose nurodytą informaciją importuotojas perduoda naudodamas Komisijos sprendimu 2003/24/EB įsteigtą elektroninę prekybos kontrolės ir ekspertizės sistemą (TRACES).</p>	E	889-84 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (F-009) bendrųjų klausimų 1, 2 klausimai	Taikoma sankcija A73.
10.15.	Tikrinimai				
	Kontrolės institucija tikrina šio Standarto 10.13 punkte nustatytą buhalterinę apskaitą ir Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytą sertifikatą arba to reglamento 32 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus patvirtinamuosius dokumentus.	E	889-85 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (F-009) bendrųjų klausimų 7 klausimas, „Apskaitos“ grafos 2 klausimas.	Taikomos sankcijos A73, A74

	Jeigu importuotojas importo veiksmus atlieka skirtinguose vienetuose arba patalpose, jis pareikalavus pateikia kiekvienos patalpos aprašymus, nurodytus šio Standarto 5.3. punkto antrojoje pastraipoje.				
10.16.	Kontrolės reikalavimai vienetams, gaminantiems, tvarkantiems arba importuojantiems ekologiškus produktus, kuriems pagal sutartį trečiosios šalys atlieka dalį veiksmų arba visus faktinius minėtuosius veiksmus				
	Kai trečiosios šalys pagal sutartį atlieka gamybinius veiksmus, išsamiam vieneto aprašyme, nustatytame šio Standarto 5.3 punkto 1 a papunktyje, pateikiama: a) subrangovų sąrašas su jų veiklos apibūdinimu ir nuoroda į jų sertifikavimą atlikusias kontrolės įstaigas ar institucijas; b) rašytinis subrangovų sutikimas, kad jų ūkiams būtų taikomas Reglamento (EB) Nr. 834/2007 V antraštinėje dalyje numatytas tikrinimo režimas; c) visos praktinės priemonės, įskaitant, <i>inter alia</i> , atitinkamą apskaitos sistemą, kurių turi būti imtasi vieneto lygiu siekiant užtikrinti, kad produktus, kuriuos ūkio subjektas pateikia į rinką, būtų galima atsekti iki atitinkamai jų tiekėjų, pardavėjų, gavėjų ir pirkėjų.	E	889-86 str.	Pildoma forma TS-014.	
10.17.	Priemonės, taikomos įtarus esant pažeidimams ir neatitikimams				
	1. Jeigu ūkio subjektas mano arba įtaria, kad jo pagamintas, tvarkytas, importuotas arba iš kito ūkio subjekto gautas produktas neatitinka ekologinės gamybos taisyklių, jis pradeda	E	889-91 str.	Tam tikrais atvejais, pildomas prekių sulaikymo protokolas (TS-011).	

<p>procedūras dėl ženklinimo, rodančio ekologišką produkto kilmę, panaikinimo arba dėl produkto atskyrimo ir identifikavimo. Jis gali perdirbti arba supakuoti produktą arba pateikti jį į rinką, tik jeigu dėl jo neabejojama, nebent produktas pateikiamas į rinką be nuorodų į ekologinę gamybą. Jei kyla tokių abejonių, ūkio subjektas apie tai nedelsdamas praneša kontrolės įstaigai ar institucijai. Kontrolės institucija gali neleisti pateikti produkto į rinką su nuoroda į ekologinę gamybą, kol iš ūkio subjekto arba iš kitų šaltinių gauta informacija nepanaikins abejonių.</p> <p>2. Jeigu kontrolės institucija turi rimtų įtarimų, kad ūkio subjektas ketina pateikti į rinką produktą, kuris neatitinka ekologinės gamybos taisyklių, bet paženklintas nuoroda į ekologinę gamybą, ši kontrolės institucija ar įstaiga gali pareikalauti, kad ūkio subjektas laikinai sustabdytų šio paženklinto produkto pateikimą į rinką tos kontrolės institucijos ar įstaigos nustatytu laikotarpiu. Prieš priimdama tokį sprendimą kontrolės institucija leidžia ūkio subjektui pateikti pastabas. Prie sprendimo pridedamas įpareigojimas panaikinti bet kokį produkto ženklinimą, rodantį ekologišką produkto kilmę, jei kontrolės institucija neabejoja, kad produktas neatitinka ekologinės gamybos reikalavimų. Tačiau jei įtarimas nustatytu laikotarpiu nepasitvirtina, pirmojoje pastraipoje minėtas sprendimas panaikinamas ne vėliau kaip iki to laikotarpio pabaigos. Ūkio subjektas visapusiškai bendradarbiauja</p>			<p>Pildomas prekių sulaikymo protokolas (TS-011).</p> <p>Lietuva taiko neatitiktis pagal Neatitikčių vertinimo procedūrą trečiosiose šalyse (PR-01)</p>	
---	--	--	---	--

	<p>su kontrolės institucija išsklaidant įtarimą.</p> <p>3. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių ir sankcijų, siekdamos užkirsti kelią nesąžiningam Reglamento (EB) Nr. 834/2007 IV antraštinėje dalyje ir Reglamento III antraštinėje dalyje ir (arba) XI priede nurodytų nuorodų naudojimui.</p>				
10.18.	Kontrolės institucijų, kontrolės įstaigų ir kompetentingų institucijų keitimasis informacija				
	<p>1. Kai ūkio subjekto ir (arba) to ūkio subjekto subrangovų patikrinimus atlieka skirtingos kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos, kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos keičiasi susijusia informacija apie jų kontroliuojamą veiklą.</p> <p>2. Pasikeitus ūkio subjektų ir (arba) jų subrangovų kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai, kontrolės institucijos arba atitinkamos kontrolės įstaigos kompetentingai institucijai nedelsiant praneša apie pakeitimą. Ankstesnioji kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga paskesniajai kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai perduoda atitinkamo ūkio subjekto patikrinimų bylos aktualią informaciją ir šio Standarto 5.3. (2) antroje pastraipoje nurodytas ataskaitas. Naujoji kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga užtikrina, kad ūkio subjektas pašalintų arba mėgintų pašalinti ankstesnės kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos ataskaitoje nurodytus neatitikimus.</p> <p>3. Kai ūkio subjektas atsisako taikyti kontrolės sistemą, to ūkio subjekto kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga nedelsiant</p>	E	889-92 str.		

	<p>apie tai praneša kompetentingai institucijai.</p> <p>4. Kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga, nustatiusi neatitikimus ar pažeidimus, turinčius įtakos produktų ekologiniam statusui, nedelsiant apie tai praneša valstybės narės, kuri ją paskyrė ir patvirtino pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnį, kompetentingai institucijai.</p> <p>Ta kompetentinga institucija gali savo iniciatyva pareikalauti ir bet kokios kitos informacijos apie neatitikimus ar pažeidimus. Kai nustatoma neatitikimų ar pažeidimų, susijusių su kitų kontrolės institucijų arba kontrolės įstaigų kontroliuojamais produktais, ji taip pat turi nedelsiant pranešti toms kontrolės institucijoms arba kontrolės įstaigoms.</p> <p>5. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių ir parengia dokumentais įformintą darbo tvarką, kuria remiantis visos jų pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnį paskirtos kontrolės institucijos ir (arba) visos jų patvirtintos kontrolės įstaigos galėtų keisti informacija, įskaitant tvarką, pagal kurią informacija keičiamasi siekiant tikrinti patvirtinamuosius dokumentus, kaip nurodyta to reglamento 29 straipsnio 1 dalyje.</p> <p>6. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių ir parengia dokumentais įformintą darbo tvarką, padedančią užtikrinti, kad informacija apie patikrinimų ir tikrinimų vietoje, kaip nurodyta šio Standarto 10.2 punkte, rezultatus būtų perduodama mokėjimo agentūrai pagal tos mokėjimo agentūros poreikius, kaip numatyta Komisijos</p>				
--	--	--	--	--	--

	reglamento (ES) Nr. 65/2011 (1) 33 straipsnio 1 dalyje.				
10.19.	Skirtingų valstybių narių ir Komisijos keitimasis informacija				
	<p>1. Valstybė narė, nustačiusi neatitikimų ar pažeidimų, susijusių su šio reglamento taikymu kitos valstybės narės produktui su nuorodomis, nustatytomis Reglamento (EB) Nr. 834/2007 IV antraštinėje dalyje ir šio reglamento III antraštinėje dalyje ir (arba) šio Standarto XII priede, naudodamasi reglamento Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema nedelsiant apie tai praneša valstybei narei, paskyrusiai kontrolės instituciją arba patvirtinusiai kontrolės įstaigą, kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.</p> <p>1a. Valstybė narė, nustačiusi neatitikimų ar pažeidimų, susijusių su šio reglamento taikymu tos valstybės narės kilmės produktui su nuorodomis, nustatytomis Reglamento (EB) Nr. 834/2007 IV antraštinėje dalyje (Standarto 9.3 punkte) ir šio reglamento III antraštinėje dalyje (Standarto 5.1, 5.6, 5.7, 6.1, 6.4.1, 6.7, 6.7.1, 6.7.2, 6.7.5, 6.7.15, 6.7.16, 6.7.23, 6.7.25, 6.7.27, 6.2.1, 8.1, 7.1, 7.4 punktai) arba reglamento XI priede, jei tie neatitikimai ar pažeidimai daro poveikį vienai ar kelioms kitoms valstybėms narėms, naudodamasi šio reglamento 94 straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema nedelsdama apie tai praneša atitinkamai (-oms) valstybei (-ėms) narei (-ėms), kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.</p> <p>2. Valstybė narė, nustačiusi neatitikimų ar</p>	E	889-92a str.	Vykdoma per elektroninę sistemą – Ekologinio ūkininkavimo informacinę sistemą.	

<p>pažeidimų, susijusių su produktų importo pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 arba 3 dalį reikalavimų, nustatytų tame reglamente arba Reglamente (EB) Nr. 1235/2008, laikymusi, naudodamasi reglamento Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema nedelsiant apie tai praneša valstybėms narėms ir Komisijai.</p> <p>3. Valstybė narė, nustatiusi neatitikimų ar pažeidimų, susijusių su produktų importo pagal Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 19 straipsnį reikalavimų, nustatytų tame reglamente arba Reglamente (EB) Nr. 834/2007, laikymusi, naudodamasi šio reglamento Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodyta sistema nedelsiant apie tai praneša leidimą išdavusiai valstybei narei, kitoms valstybėms narėms ir Komisijai. Pranešimas siunčiamas kitoms valstybėms narėms ir Komisijai tuo atveju, kai nustatomas neatitikimas arba pažeidimas, susijęs su produktais, kuriems valstybė narė išdavė Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 19 straipsnyje nurodytą leidimą.</p> <p>4. Valstybė narė, gavusi pranešimą, susijusį su reikalavimų neatitinkančiais produktais pagal 1 arba 3 pastraipą, arba valstybė narė, išdavusi Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 19 straipsnyje nurodytą leidimą produktui, su kuriuo susijęs nustatytas neatitikimas arba pažeidimas, išsiaiškina neatitikimų arba pažeidimų priežastis. Ji nedelsiant imasi atitinkamų veiksmų. Atsakydama į pradinį pranešimą naudojant Reglamento Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodytą</p>				
---	--	--	--	--

	<p>sistemą, ji pranešimą pateikusiai valstybei narei, kitoms valstybėms narėms ir Komisijai pateikia tyrimo rezultatus ir nurodo, kokių priemonių imtasi. Atsakymas išsiunčiamas per 30 kalendorinių dienų nuo pradinio pranešimo pateikimo dienos.</p> <p>5. Jei reikia, pradinį pranešimą pateikusi valstybė narė gali paprašyti atsakymą teikiančios valstybės narės pateikti papildomos informacijos. Bet kuriuo atveju pradinį pranešimą pateikusi valstybė narė, gavusi atsakymą arba papildomos informacijos iš pranešimą gavusios valstybės narės, naudodama Reglamento Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodytą sistemą, įrašo reikiamus įrašus ir atnaujintą informaciją.</p>				
10.20.	Informacijos skelbimas				
	<p>Valstybės narės tinkamu būdu, įskaitant skelbimą internete, ir naudojant Standarto XIII priede pateiktą pavyzdį pateikia visuomenei Reglamento (EB) Nr. 834/2007 28 straipsnio 5 dalyje nurodytus atnaujintus sąrašus, kuriuose išvardyti su kiekvienu ūkio subjektu susiję atnaujinti patvirtinamieji dokumentai, numatyti to reglamento 29 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės tinkamai laikosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB nustatytų asmens duomenų apsaugos reikalavimų</p>	E	889-92b str.	Visa informacija skelbiama interneto svetainėje www.ekoagros.lt	
10.21.	Su kontrolės įstaigomis susijusi priežiūros veikla				
	<p>1. Kompetentingų institucijų, pavedančių kontrolės įstaigoms kontrolės užduotis pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnio 4 dalies b punktą, vykdomoje priežiūros</p>	E	889-92c str.		

<p>veikloje daugiausia dėmesio skiriama tų kontrolės įstaigų veiklos rodiklių vertinimui atsižvelgiant į nacionalinės akreditacijos įstaigos darbo rezultatus, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 765/2008 2 straipsnio 11 dalyje.</p> <p>Ta priežiūros veikla apima kontrolės įstaigų vidaus kontrolės procedūrų vertinimą, patikrinimų bylų valdymą ir nagrinėjimą atsižvelgiant į Reglamente (EB) Nr. 834/2007 nustatytus įpareigojimus ir tikrinimą, kaip šalinami neatitikimai ir nagrinėjamos apeliacijos bei skundai.</p> <p>2. Kompetentingos institucijos kreipiasi į kontrolės įstaigas prašydamos pateikti jų rizikos analizės procedūros dokumentus.</p> <p>Rizikos analizės procedūra turi padėti užtikrinti, kad:</p> <p>a) remiantis rizikos analizės rezultatais būtų galima nustatyti metinių patikrinimų ir tikrinimų vietoje, apie kuriuos pranešama arba nepranešama, intensyvumą;</p> <p>b) būtų atliekami papildomi bent 10 % pagal sutartį veiklą vykdančių ūkio subjektų pagal šio Standarto 10.2 punkto 4 papunktį atliekami atsitiktiniai patikrinimai vietoje pagal rizikos kategoriją;</p> <p>c) apie bent 10 % visų patikrinimų ir tikrinimų vietoje, atliekamų pagal šio Standarto 10.2 punkto 1 ir 4 papunktį, nebūtų pranešama;</p> <p>d) ūkio subjektai, kuriuos numatyta patikrinti ir tikrinti vietoje apie tai nepranešus, būtų atrenkami remiantis rizikos analize ir kad tie patikrinimai ir tikrinimai vietoje būtų</p>				
---	--	--	--	--

	<p>planuojami atsižvelgiant į rizikos lygį.</p> <p>3. Kompetentingos institucijos, kontrolės įstaigoms pavedančios kontrolės užduotis, tikrina, ar kontrolės įstaigų darbuotojai yra pakankamai gerai susipažinę su atitinkama sritimi, įskaitant žinias apie susijusius rizikos elementus, turinčius įtakos produktų ekologiniam statusui, ir ar jų kvalifikacija, parengimas ir patirtis, susiję su ekologine gamyba ir visų pirma su atitinkamomis Sąjungos taisyklėmis, yra pakankami; taip pat ar galioja atitinkamos inspektorių rotacijos taisyklės.</p> <p>4. Kompetentingos institucijos nustato dokumentais įformintą užduočių pavedimo kontrolės įstaigoms pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnio 5 dalį ir priežiūros pagal šio straipsnio nuostatas darbo tvarką, kuria išsamiai apibrėžiama, kokią informaciją turi pateikti kontrolės įstaigos.</p>				
11.	Kontrolės reikalavimai pašarus ruošiantiems vienetams				
11.1	Ši dalis taikoma visiems vienetams, ruošiantiems šio Standarto 2.1 dalies minimus produktus sau arba trečiosios šalies vardu.	E	889-87 str.	Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) bendrųjų klausimų 6 klausimas	Taikoma A73 sankcija
11.2	Kontrolės priemonės				
	<p>1. Į šio Standarto 5.3 dalyje nurodytą išsamų vieneto aprašymą įtraukiamas:</p> <p>a) patalpų ir įrenginių, naudojamų priimant, ruošiant ir saugant gyvūnų pašarams skirtus produktus iki su jais atliekamų gamybinių veiksmų ir po jų, apibūdinimas;</p> <p>b) patalpų, kuriose laikomi kiti produktai, naudojami ruošiant pašarus, apibūdinimas;</p>	E	889-88 str.	<p>1 ir 2 punktai vertinami su paraiškos dokumentais (TS-018)</p> <p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) bendrųjų klausimų 6 klausimas</p>	<p>Prašymas pateikti išsamią informaciją raštu.</p> <p>Sertifikavimo proceso sustabdymas.</p>

	<p>c) patalpų, kuriose sandėliuojami produktai, skirti valymui ir dezinfekcijai, apibūdinimas;</p> <p>d) jei būtina, kombinuotųjų pašarų, kuriuos ūkio subjektas ketina gaminti pagal Direktyvos 79/373/EEB 5 straipsnio 1 dalies a punktą, apibūdinimas ir gyvūnų, kuriems skirti šie kombinuotieji pašarai, rūšis arba klasė;</p> <p>e) jei būtina, pašarinių žaliavų, kurias ketina gaminti ūkio subjektas, pavadinimas.</p> <p>2. Priemonės, kurių turi imtis ūkio subjektai, kaip nurodyta Standarto 5.3 punkte, kad garantuotų atitiktį ekologinės gamybos taisyklėms, apima Standarto 7.2-7.3 straipsniuose nurodytas priemones.</p> <p>3. Kontrolės institucija arba įstaiga šias priemones taiko bendram kiekvieno paruošiamojo vieneto rizikos įvertinimui atlikti ir kontrolės planui parengti. Šiame kontrolės plane nustatomas mažiausias imtinus atsitiktinių ėminių skaičius atsižvelgiant į galimą riziką.</p>			<p>Bus atliktas rizikos vertinimas, papildomi tikrinimai ir mėginių planas</p>	<p>Taikoma A73 sankcija</p>
11.3	Apskaita				
	<p>Siekiant tinkamai kontroliuoti gamybinius veiksmus, Standarto 10.3 straipsnyje minimoje apskaitoje pateikiama informacija apie pašarinių žaliavų kilmės šalį, rūšį ir kiekius, priedus, pardavimus ir paruoštus vartoti produktus.</p>	E	889-89 str.	<p>Vertinama tikrinimo protokolo (TS-015) bendrųjų klausimų 10, 11 klausimai ir apskaitos dalies 1-6 klausimai</p>	<p>Taikoma A74 sankcija</p>
11.4	Tikrinimai				
	<p>Standarto 10.2 straipsnyje nustatytas patikrinimas apima išsamų fizinį visų patalpų tikrinimą.</p> <p>Be to, kontrolės institucija atlieka tikslinius tikrinimus remdamasi bendru galimos</p>	E	889-90 str.	<p>Kontrolės procedūros su svarbiaisiais taškais, taip pat veiklos vykdymas pagal paraiškos formos T-018 duomenis tikrinamas ir vertinamas fizinio patikrinimo metu.</p>	<p>Taikoma A73 sankcija</p>

	<p>neatitikties ekologinės gamybos taisyklėms rizikos įvertinimu. Kontrolės institucija kreipia ypač didelį dėmesį į ūkio subjektui nurodytus svarbiuosius kontrolės taškus, siekdama nustatyti, ar priežiūros ir kontrolės veiksmai vykdomi teisingai. Visos patalpos, kurias ūkio subjektas naudoja savo veiklai vykdyti, gali būti tikrinamos taip dažnai, kiek tam pagrindo suteikia su šia veikla susijusi rizika.</p>			<p>Vertinamas tikrinimo protokolo (TS-015) bendrųjų klausimų 6 klausimas</p> <p>Tikrinimų dažnumas priklauso nuo pašarus gaminančių ūkio subjektų rizikos vertinimo rezultatų.</p>	
--	---	--	--	--	--

PRIEDAI

I PRIEDAS

Trąšos, dirvos gerinimo priemonės ir maistingosios medžiagos, minimos šio Standarto 6.4.4 punkte

Pastabos:

A: leidžiamos pagal Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 ir perkeltos Reglamento (EB) Nr. 834/2007 16 straipsnio 3 dalies c punktu.

B: leidžiamos pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007.

Leidimas	Pavadinimas	Apibūdinimas, sudėties reikalavimai, naudojimo sąlygos
A	<p>Sudėtiniai produktai arba produktai, kuriuos sudaro tik šios medžiagos</p> <p>Gyvūnų mėšlas</p>	<p>Produktas, sudarytas iš gyvūnų ekskrementų mišinio ir augalinės medžiagos (pakratų)</p> <p>Medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos.</p>

A	Sausas gyvūnų mėšlas ir dehidratuotas naminių paukščių mėšlas	Medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos.
A	Gyvūnų ekskrementų kompostas, kuriame yra naminių paukščių mėšlo ir gyvūnų mėšlo komposto	Medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos.
A	Skysti gyvūnų ekskrementai	Naudojami po kontrolinės fermentacijos ir (arba) atskiesti tam tikru santykiu Medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos.
B	Kompostuotas arba fermentuotas buitinių atliekų mišinys	Produktas, gautas iš pirminių atskirtų buitinių atliekų, kurios buvo perduotos kompostuoti arba anaerobinei fermentacijai atlikti biodujoms gaminti Tik augalinės ir gyvūninės kilmės buitinės atliekos Tik jei gaminamos uždaroje ir stebimoje surinkimo sistemoje, patvirtintoje valstybės narės Didžiausia koncentracija mg/kg sausosios medžiagos: kadmio – 0,7; vario – 70; nikelio – 25; švino – 45; cinko – 200; gyvsidabrio – 0,4; chromo (iš viso) – 70; chromo (VI): neaptinkama
A	Durpės	Naudojamos tik sodininkystėje (daržininkystėje, gėlininkystėje, miškininkystėje, medelynuose).
A	Grybinių kultūrų atliekos	Substrato pirminė sudėtis turi būti sudaryta tik iš šiame priede išvardytų produktų.
A	Kirmėlių atliekos (kirmėlių kompostas) ir vabzdžiai	
A	Guanas	
A	Kompostuotas arba fermentuotas augalinės kilmės medžiagų mišinys	Produktas, gautas iš augalinės kilmės medžiagų, perduotų kompostuoti arba anaerobinei fermentacijai atlikti biodujoms gaminti, mišinių
B	Biodujų gamybai naudotų atliekų pūdymo liekanos, kurių sudėtyje yra gyvūninių šalutinių produktų, pūdytų kartu su augalinės ar gyvūninės kilmės medžiagomis, nurodytomis šiame priede	3 kategorijos gyvūniniai šalutiniai produktai (įskaitant laukinių gyvūnų šalutinius produktus) ir 2 kategorijos virškinamojo trakto turinys (2 ir 3 kategorijos apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1069/2009 <u>(1)</u>) negali būti gauti iš pramoninės žemdirbystės. Procesai turi atitikti Komisijos reglamentą (ES) Nr. 142/2011.

		Netaikoma valgomosioms augalų dalims.
B	Šie gyvūninės kilmės produktai arba šalutiniai produktai: kraujo miltai, kanopų drožlės, ragų drožlės, kaulų miltai arba kaulų miltai be želatinos, žuvų miltai, mėsos miltai, plunksnų, plaukų ir odų atraižų miltai, vilna, kailis (1), plaukai, pieno produktai, hidrolizuoti baltymai (2).	(1)Didžiausia chromo (VI) koncentracija mg/kg sausosios medžiagos: neaptinkama (2) Netaikoma valgomosioms augalų dalims.
A	Augalinės kilmės produktai ir šalutiniai produktai, skirti trašoms	Pavyzdžiai: aliejinių augalų sėklų išspaudų miltai, kakavos žievelės, salyklo daigeliai
B	Augalinės kilmės hidrolizuoti baltymai	
A	Jūros dumbliai ir jūros dumblių produktai	Jeigu tiesiogiai gauti šiais būdais: i) fizinių procesų metu, įskaitant dehidratavimą, užšaldymą ir malimą; ii) ekstrahuojant vandeniu arba vandeniniu rūgštiniu ir (arba) šarminiu tirpalu; iii) fermentuojant.
A	Pjuvenos ir medžio drožlės	Mediena, neapdorota chemiškai po to, kai medis nukertamas
A	Medžio žievės kompostas	Mediena, neapdorota chemiškai po to, kai medis nukertamas
A	Medžio anglis	Iš medienos, kuri neapdorota chemiškai po to, kai medis nukertamas
A	Minkšto grunto fosfatas	Produktas, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2003/2003 <u>(2)</u> I priedo A.2 skirsnio 7 punkte Kadmis, kuriame P205 yra 90 mg/kg arba mažiau
A	Aliuminio kalcio fosfatas	Produktas, nurodytas Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo A.2 skirsnio 6 punkte

		Kadmis, kuriame P205 yra 90 mg/kg arba mažiau Naudojama tik baziniame dirvožemyje (pH > 7,5)
A	Tomamilčiai	Produktas, nurodytas Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo A.2 skirsnio 1 punkte
A	Nevalyta kalio druska arba kainitas	Produktas, nurodytas Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo A.3 skirsnio 1 punkte
A	Kalio sulfatas, kuriame gali būti magnio druskos	Produktas, ekstrahavimo metodu gautas iš nevalytos kalio druskos, kuriame gali būti ir magnio druskų
A	Distiliatas ir distiliato ekstraktas	Išskyrus amonio distiliatą
A	Kalcio karbonatas, pvz.: kreida, mergelis, gamtinė klintis, Breton ameliorant, (kalkiniai jūros dumbliai), kreidinis fosfatas	Tik natūralios kilmės
B	Moliuskų atliekos	Tik iš tausios žvejybos, apibrėžtos Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 4 straipsnio 1 dalies 7 punkte, arba iš ekologinės akvakultūros
B	Kiaušinių lukštai	Medžiagos, gautos pramoninės žemdirbystės būdu, draudžiamos.
A	Magnis ir kalcio karbonatas	Tik natūralios kilmės Pvz., magnio kreida, gamtinė magnio klintis
A	Magnio sulfatas (kizeritas)	Tik natūralios kilmės
A	Kalcio chlorido tirpalas	Obelių lapams apdoroti, nustačius kalcio trūkumą
A	Kalcio sulfatas (gipsas)	Produktai, nurodyti Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo D dalies 1 punkte Tik natūralios kilmės
A, B	Pramoninės kalkės iš cukraus gamybos	Cukraus gamybos iš cukrinių runkelių ir cukranendrių šalutinis produktas
A	Pramoninės kalkės iš vakuuminės druskos gamybos	Šalutinis vakuuminės druskos gamybos iš kalnuose aptinkamo druskos tirpalo produktas
A	Elementinė siera	Produktai, nurodyti Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo D dalies 3 punkte
A	Mikroelementai	Neorganiniai mikroelementai, išvardyti Reglamento (EB) Nr. 2003/2003 I priedo E dalyje
A	Natrio chloridas	
A	Akmens miltai ir moliai	
B	Leonarditas (neapdorotos organinės nuosėdos, kurių	Tik jei gautas kaip kasybos šalutinis produktas

	sudėtyje yra daug humuso rūgščių)	
B	Humuso ir fulvo rūgštys	Tik jeigu gautos iš neorganinių druskų ir (arba) tirpalų, išskyrus amonio druskas, arba valant geriamąjį vandenį
B	Ksilitas	Tik jei gautas kaip kasybos šalutinis produktas (pvz., rusvųjų anglių kasybos šalutinis produktas)
B	Chitinas (polisacharidas, gautas iš vėžiagyvių kiaukutų)	Tik jei gautas iš tausios žvejybos, apibrėžtos Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 4 straipsnio 1 dalies 7 punkte, arba iš ekologinės akvakultūros
B	Daug organinių medžiagų turinčios nuosėdos, susidariusios gėlo vandens telkiniuose nepatenkant deguoniui (pvz., sapropelis)	Tik organinės nuosėdos, gaunamos kaip šalutiniai produktai tvarkant ar eksploatuojant gėlo vandens telkinius ar buvusių gėlo vandens telkinių teritorijas Jei taikoma, išgavimo metu akvasistamai turėtų būti padarytas kuo mažesnis poveikis Tik nuosėdos, gaunamos iš šaltinių, neužterštų pesticidais, patvariaisiais organiniais teršalais ir į benziną panašiomis medžiagomis Didžiausia koncentracija mg/kg sausosios medžiagos: kadmio – 0,7; vario – 70; nikelio – 25; švino – 45; cinko – 200; gyvsidabrio – 0,4; chromo (iš viso) – 70; chromo (VI): neaptinkama
B	Medžio anglis – pirolizės produktas, pagamintas iš labai įvairių augalinės kilmės organinių medžiagų ir naudojamas kaip dirvožemio gerinimo priemonė.	Tik iš neapdorotų arba į II priedą įtrauktais produktais apdorotų augalinių medžiagų. Didžiausia vertė – 4 mg policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAH) vienam kg sausosios medžiagos. Ši vertė peržiūrima kas dvejus metus, atsižvelgiant į kaupimosi dėl daugkartinio naudojimo riziką.

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą (OL L 54, 2011 2 26, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2003/2003 dėl trąšų (OL L 304, 20031121, p. 1).

II PRIEDAS

Pesticidai – produktai augalų apsaugai, minimi šio Standarto 6.5.1 punkte

Visos šiame priede išvardytos medžiagos turi atitikti bent Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 (1) priede nurodytas naudojimo sąlygas. Griežtesnės naudojimo ekologinėje gamyboje sąlygos nurodytos kiekvienos lentelės antroje skiltyje.

1. Augalinės ar gyvūninės kilmės medžiagos

Pavadinimas	Apibūdinimas, sudėties reikalavimai, naudojimo sąlygos
Allium sativum (česnakų ekstraktas)	
Azadirachtinas, gautas ekstrahuojant Azadirachta indica (indinį nimbamedį)	
Bičių vaškas	Tik kaip genėti ir (arba) pjūvio vietoms apsaugoti naudojama medžiaga
COS-OGA	
Hidrolizuoti baltymai, išskyrus želatiną	
Laminarinas	Rudadumbliai (laminarijos) turi būti užauginti ekologiškai pagal 6d straipsnį arba surinkti paisant tausaus rinkimo reikalavimų pagal 6c straipsnį.
Maltodekstrinas	
Feromonai	Tik spąstuose ir gaudyklėse.
Augalinės kilmės aliejai	Leidžiami visi naudojimo būdai, išskyrus kaip herbicidus.
Piretrinai	Tik augalinės kilmės
Kasija, ekstrahuota iš Quassia amara	Tik kaip insekticidas, repelentas.
Gyvūninės ir augalinės kvapu atbaidančios medžiagos ir (arba) avių riebalai	Tik nevalgomosioms augalų dalims ir tik ten, kur žemės ūkio kultūrų neėda avys arba ožkos
Salix spp. Cortex (dar žinomas kaip gluosnių žievė)	
Terpenai (eugenolis, geraniolis ir timolis)	

2. Pagrindinės medžiagos

Pagrindinės medžiagos, kurių pagrindiniai ingredientai yra maisto produktai (įskaitant: lecitinus, sacharozę, fruktozę, actą, išrūgas, chitozano hidrochloridą (2), Equisetum arvense ir kt.)	Tik tos Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 (3) 23 straipsnyje apibrėžtos pagrindinės medžiagos, kurios atitinka Reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 straipsnyje pateiktą maisto produktų apibrėžtį ir yra augalinės arba gyvūninės kilmės. Medžiagos, nenaudotinos kaip herbicidai
---	---

3. Mikroorganizmai arba mikroorganizmų gaminamos ar iš jų gaunamos medžiagos

Pavadinimas	Apibūdinimas, sudėties reikalavimai, naudojimo sąlygos
Mikroorganizmai	Ne GMO kilmės.
Spinozadas	
Cerevizanas	

4. 1, 2 ir 3 skirsniuose nepaminėtos medžiagos

Pavadinimas	Apibūdinimas, sudėties reikalavimai, naudojimo sąlygos arba apribojimai
Aliuminio silikatas (kaolinas)	
Kalcio hidroksidas	Kaip fungicidas naudojamas tik vaismedžiams, taip pat ir medelynams, nuo Nectria galligena apsaugoti.
Anglies dioksidas	
Vario junginiai vario hidroksido, vario oksichlorido, vario oksido, Bordo mišinio ir tribazio vario sulfato pavidalu	
Diamofosas	Tik kaip atraktantas spąstuose.
Etilenas	
Riebalų rūgštys	Leidžiami visi naudojimo būdai, išskyrus kaip herbicidus.
Geležies fosfatas (geležies (III) ortofosfatas)	Preparatai, kurie turi būti paskleisti paviršiuje tarp kultūrinių augalų.
Vandenilio peroksidas	
Diatomitas (infuzorinė žemė)	
Kalkių ir sieros nuoviras (kalcio polisulfidas)	
Parafino alyva	
Kalio ir natrio hidrokarbonatas (dar žinomas kaip kalio/natrio bikarbonatas)	

Piretroidai (tik deltametrinas arba lambdacihalotrinis)	Tik spąstuose su tam tikrais atraktantais; tik <i>Bactrocera oleae</i> ir <i>Ceratitis capitata</i> Wied naikinti.
Kvarcinis smėlis	
Natrio chloridas	Leidžiami visi naudojimo būdai, išskyrus kaip herbicidus.
Siera	

(1) 2011 m. gegužės 25 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 540/2011, kuriuo dėl patvirtintų veikliųjų medžiagų sąrašo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 ([OL L 153, 2011 6 11, p. 1](#)).

(2) Gautą iš tausios žvejybos arba ekologinės akvakultūros.

(3) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ([OL L 309, 2009 11 24, p. 1](#)).

III PRIEDAS
Mažiausias vidaus ir lauko plotas bei
kitos įvairių veislių ir rūšių gyvūnų laikymo charakteristikos, minimos 6.7.12 Standarto punkte

1. Galvijai, arkliai, avys, ožkos ir kiaulės

	Patalpų plotas (visas gyvūnams prieinamas plotas)		Lauko plotas (aikštelių plotas, išskyrus ganyklas)
	Mažiausias gyvas svoris (kg)	m ² vienam gyvūnui	m ² vienam gyvūnui
Veisliniai ir penimi galvijai bei arkliniai	Iki 100	1,5	1,1
	Iki 200	2,5	1,9
	Iki 350	4,0	3
	Virš 350	5, mažiausiai 1 m ² /100 kg	3,7, mažiausiai 0,75 m ² /100 kg
Melžiamos karvės		6	4,5
Veisliniai buliai		10	30
Avys ir ožkos		1,5 avies/ožkos	2,5
		0,35 ėriuko/ožiuko	0,5
Apsiparšiusios paršavedės su paršeliais iki 40 dienų		7,5 paršavedžių	2,5
Penimos kiaulės	Iki 50	0,8	0,6
	Iki 85	1,1	0,8

	Iki 110	1,3	1
	Virš 110 kg	1,5	1,2
Paršeliai	Daugiau kaip 40 dienų ir iki 30 kg	0,6	0,4
Veislinės kiaulės		2,5 moteriškosios lyties	1,9
		6 vyriškosios lyties Jei naudojami gardai kergimui: 10 m ² kuiliui	8,0

2. Naminiai paukščiai.

	Patalpų plotas (visas gyvūnams prieinamas plotas)			Lauko plotas (plotas m ² rotacijai vienam gyvūnui)
	Gyvūnų skaičius m ²	Lakta cm vienam gyvūnui	Gūžta	
Dedeklės vištos	6	18	7 dedeklės vištos vienoje gūžtoje arba bendrų gūžtų atveju – 120 cm 2 vienam paukščiui	4, jeigu neviršijama 170 kg azoto kiekio iš mėšlo vienam hektarui per metus
Penimi naminiai paukščiai (stacionariuose aptvaruose)	10, neviršijant 21 kg gyvojo svorio viename m 2	20 (tik perlinėms vištoms)		4 broileriams ir perlinėms vištoms 4,5 antims 10 kalakutų 15 žąsų Visiems pirmiau nurodytų rūšių paukščiams neturi būti viršijama 170 kg azoto kiekio iš mėšlo vienam hektarui per metus riba
Penimi naminiai paukščiai mobiliuose aptvaruose	16 ⁽¹⁾ mobiliuose naminių paukščių aptvaruose, neviršijant 30 kg gyvojo svorio viename m 2			2,5, jeigu neviršijama 170 kg azoto kiekio iš mėšlo vienam hektarui per metus riba

⁽¹⁾ Tik mobilių aptvarų, neviršijančių 150 m 2 grindų ploto, atveju.

IV PRIEDAS

Didžiausias gyvūnų skaičius vienam hektarui, minimas Standarto 6.7.6 punkte

Klasė arba rūšis	Didžiausias gyvūnų skaičius viename ha atitinkantis 170 kg N/ha per metus
Vyresni nei šešių mėnesių arkliniai	2
Penimi veršeliai	5
Kiti galvijai, jaunesni kaip vienerių metų	5
Vyriškosios lyties galvijai nuo vienerių iki dvejų metų amžiaus	3,3
Moteriškosios lyties galvijai nuo vienerių iki dvejų metų amžiaus	3,3
Vyriškosios lyties galvijai, dvejų metų arba vyresni	2
Veislinės telyčios	2,5
Penimos telyčios	2,5
Melžiamos karvės	2
Melžiamos karvės skerdimui	2
Kitos karvės	2,5
Veislinės triušių patelės	100
Avys	13,3
Ožkos	13,3
Paršeliai	74
Veislinės paršavedės	6,5
Penimos kiaulės	14
Kitos kiaulės	14
Maistiniai viščiukai	580
Dedeklės	230

V PRIEDAS

Pašarinės žaliavos, nurodytos Standarto 6.7.20 punkte

1. MINERALINĖS KILMĖS PAŠARINĖS MEDŽIAGOS

Karbonatingieji jūriniai moliuskų kiautai
Karbonatingieji jūriniai dumbliai (Maerl)
Raudonieji jūriniai dumbliai
Kalcio gliukonatas
Kalcio karbonatas
Befluoris (defluorinuotas) monokalcio fosfatas
Befluoris (defluorinuotas) dikalcio fosfatas
Magnio oksidas (bevandenė magnezija)
Magnio sulfatas
Magnio chloridas
Magnio karbonatas
Kalcio-magnio fosfatas
Magnio fosfatas
Mononatrio fosfatas
Kalcio ir natrio fosfatas
Natrio chloridas
Natrio bikarbonatas
Natrio karbonatas
Natrio sulfatas
Kalio chloridas

2. KITOS PAŠARINĖS ŽALIAVOS

Fermentacijos produktai (ir šalutiniai produktai) iš mikroorganizmų, kurių ląstelės inaktyvuotos arba numarintos
Saccharomyces cerevisiae
Saccharomyces carlsbergiensis

VI PRIEDAS

Gyvūnų mitybai naudojami pašarų priedai, nurodyti šio Standarto 6.7.20 punkto 4 papunktyje, 6.7.27 punkto 5 papunktyje

Šiame priede išvardyti pašarų priedai turi būti patvirtinti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003.

1. TECHNOLOGINIAI PRIEDAI

a) *Konservantai*

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
E 200	Sorbo rūgštis	
E 236	Skruzdžių rūgštis	
E 237	Natrio formiatas	
E 260	Acto rūgštis	
E 270	Pieno rūgštis	
E 280	Propiono rūgštis	
E 330	Citrinų rūgštis	

b) *Antioksidantai*

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
1b306(i)	Iš augalinių aliejų gaunamas tokoferolių ekstraktas	
1b306(ii)	Iš augalinių aliejų gaunamas tokoferolių koncentruotas ekstraktas (kuriame gausu delta tokoferolių)	

c) *Emulsikliai, stabilizatoriai, tirštikliai ir standikliai*

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
---	----------	-----------------------------------

	1c322	Lecitinai	Tik jei gauta iš ekologiškų žaliavų
			Leidžiama naudoti tik akvakultūros gyvūnų pašarų gamybai.

d) Rišamosios medžiagos ir birumą gerinančios medžiagos

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
E 412	Pupenių derva	
E 535	Natrio ferocianidas	Didžiausia dozė 20 mg/kg NaCl (apskaičiuojama kaip ferocianido anijonas)
E 551b	Koloidinis kvarcas	
E 551c	Diatomitas (infuzorinė žemė, išgryninta)	
1m558i	Bentonitas	
E 559	Kaolinitinis molis, be asbesto	
E 560	Natūralios kilmės steatitų ir chlorito mišiniai	
E 561	Vermikulitas	
E 562	Sepiolitas	
E 566	Natrolitas-fonolitas	
1g568	Nuosėdinės kilmės klinoptilolitas	
E 599	Perlitas	

e) Siloso priedai

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
1k	Fermentai, mikroorganizmai	Leidžiama naudoti tik siloso gamybai, kai oro sąlygos yra nepalankios tinkamai fermentacijai.
1k236	Skrudžių rūgštis	Skrudžių ir propiono rūgštis ir jų natrio druskas naudoti siloso gamybai leidžiama, tik jei oro sąlygos yra nepalankios tinkamam rūgimui.
1k237	Natrio formiatas	
1k280	Propiono rūgštis	
1k281	Natrio propionatas	

2. JUSLINIAI PRIEDAI

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
2b	Kvapieji junginiai	Tik žemės ūkio produktų ekstraktai.
	Castanea sativa Mill.: kaštonų ekstraktas	

3. MITYBOS PRIEDAI

a) Vitaminai, provitaminai ir panašaus poveikio gerai apibrėžtos cheminės sandaros medžiagos

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
3a	Vitaminai ir provitaminai	Gauti iš žemės ūkio produktų. Jei sintetiniai, monogastriniams gyvūnams ir akvakultūros gyvūnams gali būti naudojami tik tokie, kurie visiškai atitinka vitaminus, gautus iš žemės ūkio produktų. Jei sintetiniai, atrajotojams gali būti naudojami tik tokie A, D ir E vitaminai, kurie visiškai atitinka vitaminus, gautus iš žemės ūkio produktų; naudoti leidžiama tik iš anksto gavus valstybių narių leidimą, išduodamą įvertinus galimybę ekologiškai auginamiems atrajotojams gauti būtinus minėtų vitaminų kiekius su pašarų racionu.
3a920	Bevandenis betainas	Tik monogastriniams gyvūnams Tik natūralios kilmės ir kai įmanoma ekologiškos kilmės

b) Mikroelementų junginiai

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
E1 geležis		
3b101	Geležies (II) karbonatas (sideritas)	
3b103	Geležies (II) sulfato monohidratas	
3b104	Geležies (II) sulfato heptahidratas	
3b201	Kalio jodidas	

3b202	Kalcio jodatas, bevandenis	
3b203	Dengtas granuliuotas bevandenis kalcio jodatas	
3b301	Kobalto (II) acetato tetrahidratas	
3b302	Kobalto (II) karbonatas	
3b303	Kobalto (II) karbonato hidroksido (2:3) monohidratas	
3b304	Dengtas granuliuotas kobalto (II) karbonato hidroksido (2:3) monohidratas	
3b305	Kobalto (II) sulfato heptahidratas	
3b402	Vario (II) dihidroksikarbonatas monohidratas	
3b404	Vario (II) oksidas	
3b405	Vario (II) sulfatas pentahidratas	
3b409	Divario chloridas trihidroksidas (TBCC)	
3b502	Mangano (II) oksidas	
3b503	Mangano (II) sulfatas, monohidratas	
3b603	Cinko oksidas	
3b604	Cinko sulfatas heptahidratas	
3b605	Cinko sulfatas monohidratas	
3b609	Cinko chloridas hidroksidas monohidratas (TBZC)	
3b701	Natrio molibdatas dihidratas	
3b801	Natrio selenitas	
3b810, 3b811, 3b8.12, 3b813 ir 3b817	Inaktyvuotos selenizuotos mielės	

4. ZOOTECHNINIAI PRIEDAI

Identifikacinis numeris arba funkcinė grupė	Medžiaga	Apibūdinimas ir naudojimo sąlygos
4a, 4b, 4c ir 4d	Zootechninių priedų kategorijai priskiriami fermentai ir mikroorganizmai“	

VII PRIEDAS

Valymo ir dezinfekavimo produktai

1. Šio Standarto 6.7.4 punkte nurodyti produktai, naudojami valant ir dezinfekuojant gyvulininkystės gamybos pastatus ir įrenginius:
- kalio ir natrio muilas,
 - vanduo ir garai,
 - kalkių pienas,
 - kalkės,
 - negesintos kalkės,
 - natrio hipochloridas (pvz., kaip skystas baliklis),
 - kaustinė soda,
 - kalio šarmas,
 - vandenilio peroksidas,
 - natūralios augalų esencijos,
 - citrinų, peracto rūgštis, skruzdžių, pieno, oksalo ir acto rūgštis,
 - alkoholis,
 - nitritinė rūgštis (pieninių įrenginiams),
 - fosforo rūgštis (pieninių įrenginiams),
 - formaldehidas,
 - valymo ir dezinfekavimo produktai, skirti karvių speniams ir melžimo įrenginiams,
 - natrio karbonatas.

VIII PRIEDAS

Tam tikri produktai ir medžiagos, skirti naudoti gaminant perdirbtą ekologišką maistą, nurodytą 7.4.1 punkte

A SKIRSNIS – MAISTO PRIEDAI, ĮSKAITANT NEŠIKLIUS

Atliekant skaičiavimą, minimą šio Standarto 7.4.1. punkte, kodo numerio skiltyje žvaigždute pažymėti maisto priedai skaičiuojami kaip žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys.

Kodas	Pavadinimas	Šios kilmės maisto produktų pusgaminis		Specialiosios sąlygos ir apribojimai, taikomi kartu su Reglamentu (EB) Nr. 1333/2008
		augalinės	gyvūninės	

E 153	Augalinė anglis		X	Pilkšvasis ožkos sūris Sūris Morbier
E 160b*	Anatas, biksinas, norbiksinas		X	Raudonasis Lesterio sūris Dvigubasis Glosterio sūris Čederis Sūris Mimolette
E 170	Kalcio karbonatas	X	X	Nenaudojamas kaip dažiklis arba kaip produktų pagerinimo kalciumo medžiaga
E 220	Sieros dioksidas	X	X (tik midui)	Vaisių vynuose (iš kitų nei vynuogės vaisių pagamintame vyne, įskaitant obuolių sidrą ir kriaušių sidrą) ir miduje, į kurį pridėta arba nepridėta cukraus: 100 mg/l (didžiausias kiekis iš visų šaltinių, išreiškiamas kaip SO ₂ mg/l.)
E 223	Natrio metabisulfitas		X	Vėžiagyviai
E 224	Kalio metabisulfitas	X	X (tik midui)	Vaisių vynuose (iš kitų nei vynuogės vaisių pagamintame vyne, įskaitant obuolių sidrą ir kriaušių sidrą) ir miduje, į kurį pridėta arba nepridėta cukraus: 100 mg/l (didžiausias kiekis iš visų šaltinių, išreiškiamas kaip SO ₂ mg/l.)
E250	Natrio nitritas		X	Mėsos produktams. Galima naudoti tik tada, jei kompetentingai valdžios institucijai buvo įrodyta, kad nėra jokių kitų technologinių būdų, užtikrinančių tokias pačias garantijas ir (arba) leidžiančių išlaikyti specifines produkto savybes. Negalima naudoti kartu su E252. Didžiausias kontrolinis pridedamas kiekis, išreikštas kaip NaNO ₂ : 80 mg/kg, didžiausias liekamasis kiekis, išreikštas kaip NaNO ₂ : 50 mg/kg
E252	Kalio nitratas		X	Mėsos produktams. Galima naudoti tik tada, jei kompetentingai valdžios institucijai buvo įrodyta, kad nėra jokių kitų technologinių būdų, užtikrinančių tokias pačias garantijas ir (arba) leidžiančių išlaikyti specifines produkto savybes. Negalima naudoti kartu su E250. Didžiausias kontrolinis pridedamas kiekis, išreikštas kaip NaNO ₃ : 80 mg/kg, didžiausias liekamasis kiekis, išreikštas kaip NaNO ₃ : 50 mg/kg
E 270	Pieno rūgštis	X	X	
E 290	Anglies dioksidas	X	X	
E 296	Obuolių rūgštis	X		
E 300	Askorbo rūgštis	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: mėsos produktai
E 301	Natrio askorbatas		X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: mėsos produktai, jei naudojami nitratai ar nitritai

E 306(*)	Tokoferolių koncentruotas ekstraktas	X	X	Antioksidantas
E 322(*)	Lecitinai	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno produktai Tik gauti iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d. Iki tos datos tik gauti iš ekologiškų žaliavų.
E 325	Natrio laktatas		X	Pieno pagrindo ir mėsos produktai
E 330	Citrinų rūgštis	X	X	
E 331	Natrio citratai	X	X	
E 333	Kalcio citratai	X		
E 334	Vyno rūgštis (L(+)-)	X	X (tik midui)	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: midus
E 335	Natrio tartratai	X		
E 336	Kalio tartratai	X		
E 341 (i)	Monokalcio fosfatas	X		Tešlos kildymo medžiaga savaime kylančios tešlos miltams
E 392*	Rozmarino ekstraktai	X	X	Tik gautas iš ekologiškų produktų.
E 400	Algino rūgštis	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo produktai
E 401	Natrio alginatas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo produktai
E 402	Kalio alginatas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo produktai
E 406	Agaras	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo ir mėsos produktai
E 407	Karageninas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo produktai
E 410*	Saldžiųjų ceratonijų derva	X	X	Tik gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
E 412*	Pupenių derva	X	X	Tik gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
E 414*	Akacijos derva	X	X	Tik gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
E 415	Ksantano derva	X	X	
E 417	Tara dervos milteliai	X	X	Tirštiklis Tik gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
E 418	Gelano derva	X	X	Tik pasižyminti aukštu acilų rodikliu. Tik gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d.
E 422	Glicerolis	X	X	Tik augalinės kilmės

				Tik gautas iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d. Augalų ekstraktams, kvapiosioms medžiagoms, drėkinamosioms medžiagoms gelio kapsulėse ir tablečių paviršiaus dangai
E 440 (i)*	Pektinas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: pieno pagrindo produktai
E 464	Hidroksipropilmetilceliuliozė	X	X	Kapsulių sienelių gamybos medžiaga
E 500	Natrio karbonatai	X	X	
E 501	Kalio karbonatai	X		
E 503	Amonio karbonatai	X		
E 504	Magnio karbonatai	X		
E 509	Kalcio chloridas		X	Pieno koaguliacija
E 516	Kalcio sulfatas	X		Nešiklis
E 524	Natrio hidroksidas	X		„Laugengebäck“ paviršiui apdoroti ir ekologiškų kvapiųjų medžiagų rūgštingumui reguliuoti
E 551	Silicio dioksidas	X	X	Sausoms miltelių pavidalo vaistažolėms ir prieskoniams, kvapiosioms medžiagoms ir propoliui
E 553b	Talkas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: dešrų paviršiui apdoroti
E 901	Bičių vaškas	X		Tik konditerijos gaminiuose kaip glajinė medžiaga. Bičių vaškas, gautas iš ekologiškų produktų
E 903	Karnaubo vaškas	X		Konditerijos gaminiuose kaip glajinė medžiaga Kaip privalomo vaisių apdoravimo ekstremaliu šalčiu, kuris naudojimas kaip karantino priemonė kovojant su kenksmingais organizmais, poveikio švelninimo metodas (Komisijos įgyvendinimo direktyva (ES) 2017/1279) <u>(1)</u> Tik jei gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d. Iki tos datos tik gautas iš ekologiškų žaliavų.
E 938	Argonas	X	X	
E 939	Helis	X	X	
E 941	Azotas	X	X	
E 948	Deguonis	X	X	

E 968	Eritritolis	X	X	Tik gautas iš ekologiškų produktų nenaudojant jonų mainų technologijos
-------	-------------	---	---	--

B SKIRSNIS – PERDIRBIMO PAGALBINĖS MEDŽIAGOS IR KITI PRODUKTAI, LEIDŽIAMI VARTOTI PERDIRBANT EKOLOGINĖS GAMYBOS ŽEMĖS ŪKIO KILMĖS SUDEDAMĄSIAS DALIS

Pavadinimas	Visų augalinės kilmės maisto produktų pusgaminis	Visų gyvūninės kilmės maisto produktų pusgaminis	Specialiosios sąlygos ir apribojimai, taikomi kartu su Reglamentu (EB) Nr. 1333/2008
Vanduo	X	X	Geriamasis vanduo, kaip apibrėžta Tarybos direktyvoje 98/83/EB
Kalcio chloridas	X		Koaguliaciją skatinanti medžiaga
Kalcio karbonatas	X		
Kalcio hidroksidas	X		
Kalcio sulfatas	X		Koaguliaciją skatinanti medžiaga
Magnio chloridas (ar nigari)	X		Koaguliaciją skatinanti medžiaga
Kalio karbonatas	X		Augalinės kilmės maisto produktų atveju: vynuogėms džiovinti
Natrio karbonatas	X	X	
Pieno rūgštis		X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: sūdyto baseino pH reguliuoti gaminant sūrį
L-(+)-pieno rūgštis, gauta fermentacijos būdu	X		Augalinės kilmės maisto produktų atveju: augalinių baltymų ekstraktams ruošti
Citrinų rūgštis	X	X	
Natrio hidroksidas	X		Augalinės kilmės maisto produktų atveju: cukraus (cukrų) gamybai; aliejaus gamybai, išskyrus alyvuogių aliejaus gamybą; augalinių baltymų ekstraktams ruošti
Sieros rūgštis	X	X	Želatinos gamyba Cukraus (cukrų) gamyba
Apynių ekstraktas	X		Augalinės kilmės maisto produktų atveju: tik antimikrobinėms cukraus gamybos reikmėms. Kai galima gauti iš ekologiškų produktų
Garpijaus ekstraktas	X		Augalinės kilmės maisto produktų atveju: tik antimikrobinėms cukraus

			gamybos reikmėms. Kai galima gauti iš ekologiškų produktų
Druskos rūgštis		X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai; sūrymo pH reguliuoti gaminant Goudos, Edamo, Maasdammer, Boerenkaas, Friese ir Leidse Nagelkaas sūrius
Amonio hidroksidas		X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai
Vandenilio peroksidas		X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai
Anglies dioksidas	X	X	
Azotas	X	X	
Etanolis	X	X	Tirpiklis
Tanino rūgštis	X		Filtravimo priemonė
Kiaušinio baltymas	X		
Kazeinas	X		
Želatina	X		
Žuvų želatina	X		
Augaliniai aliejai	X	X	Tepamoji, išlaisvinančioji medžiaga ar priešputis. Tik gauti iš ekologiškų produktų.
Silicio dioksido gelis arba koloidinis tirpalas	X		
Aktyvintos anglis	X		
Talkas	X		Atitiktis specialiesiems grynumo kriterijams, kurie taikomi maisto priedui E 553b
Bentonitas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: kaip rišiklis midui
Celiuliozė	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai
Infuzorinė žemė	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai
Perlitas	X	X	Gyvūninės kilmės maisto produktų atveju: želatinos gamybai
Lazdyno riešutų kevalai	X		
Ryžių miltai	X		
Bičių vaškas	X		Išlaisvinančioji medžiaga. Bičių vaškas, gautas iš ekologiškų produktų

Karnaubo vaškas	X		Išlaisvinančioji medžiaga. Tik jei gauta iš ekologiškų produktų. Taikoma nuo 2022 m. sausio 1 d. Iki tos datos tik gauti iš ekologiškų žaliavų.
Acto rūgštis ir (arba) actas		X	Tik gauti iš ekologiškų produktų. Tik žuvų perdirbimui. Iš natūralios fermentacijos; neturi būti pagamintas naudojant GMO arba iš GMO
Tiamino hidrochloridas	X	X	Tik perdirbant vaisių vynus, įskaitant obuolių sidrą, kriaušių sidrą ir midų
Diamofosas	X	X	Tik perdirbant vaisių vynus, įskaitant obuolių sidrą, kriaušių sidrą ir midų
Medienos pluoštas	X	X	Mediena gali būti gaunama tik iš sertifikuotų, tausiai nukirstų medžių. Medienoje negali būti toksinių sudėtinių dalių (nukirstų medžių apdorojimo medžiagų, natūraliai esančių toksinų arba mikroorganizmų toksinų).

C SKIRSNIS – PERDIRBIMO PAGALBINĖS PRIEMONĖS, KURIAS LEIDŽIAMA NAUDOTI MIELŲ IR MIELIŲ PRODUKTŲ GAMYBOJE

Pavadinimas	Pirminės mielės	Mielių ruošiniai ir (arba) mišiniai	Specialiosios sąlygos
Kalcio chloridas	X		
Anglies dioksidas	X	X	
Citrinų rūgštis	X		Skirta pH reguliuoti gaminant mieles.
Pieno rūgštis	X		Skirta pH reguliuoti gaminant mieles.
Azotas	X	X	
Degūnis	X	X	
Bulvių krakmolas	X	X	Skirtas filtruoti. Tik gautas iš ekologiškų produktų.
Natrio karbonatas	X	X	Skirtas pH reguliuoti.
Augaliniai aliejai	X	X	Tepamoji, išlaisvinančioji medžiaga arba priešputis. Tik gauti iš ekologiškų produktų

(1) 2017 m. liepos 14 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva (ES) 2017/1279, kuria iš dalies keičiami Tarybos direktyvos 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje I–V priedai ([OL L 184, 2017 7 15, p. 33](#)).

IX PRIEDAS

Žemės ūkio kilmės sudedamosios dalys, minimos 28 straipsnyje, kurios užaugintos neekologiškai

1. NEPERDIRBTI IR PERDIRBTI AUGALINĖS KILMĖS PRODUKTAI

1.1. Valgomieji vaisiai, riešutai ir sėklos:

— Gilės	<i>Quercus</i> spp.
— Kolos riešutai	<i>Cola</i> <i>acuminata</i>
— Agrastai	<i>Ribes uva-</i> <i>crispa</i>
— Pasifloros	<i>Passiflora</i> <i>edulis</i>
— Avietės (džiovintos)	<i>Rubus</i> <i>idaeus</i>
— Raudonieji serbentai	<i>Ribes</i>
— (džiovinti)	<i>rubrum</i>

1.2. Valgomieji prieskoniai ir žolės:

— Pipirai (Peru)	<i>Schinus molle</i> L.
— Krienų sėklos	<i>Armoracia</i> <i>rusticana</i>
— Vaistinė alpinija	<i>Alpinia</i> <i>officinarum</i>
— Dažinio dygmino	<i>Carthamus</i>

žiedai	<i>tinctorius</i>
— Rėžiuko žolė	<i>Nasturtium officinale</i>

1.3. Kiti:

Dumbliai, įskaitant jūros dumblius, leidžiami neekoliškiems maisto produktams ruošti.

2. AUGALINĖS KILMĖS PRODUKTAI

2.1. Riebalai ir aliejai, rafinuoti ar ne, bet chemiškai nepakeisti, gaunami iš kitų nei šie augalų:

— Kakavos	<i>Theobroma cacao</i>
— Kokoso riešuto	<i>Cocos nucifera</i>
— Alyvuogės	<i>Olea europaea</i>
— Saulėgražos	<i>Helianthus annuus</i>
— Palmės	<i>Elaeis guineensis</i>
— Rapso	<i>Brassica napus, rapa</i>
— Dažinio dygmino	<i>Carthamus tinctorius</i>
— Sezamo	<i>Sesamum indicum</i>
— Sojos	<i>Glycine max</i>

2.2. Cukrus, krakmolas, kiti produktai, pagaminti iš grūdinių kultūrų ir šakniavaisių:

- fruktozė
- ryžių popierius

— neraugintos duonos popierius

— krakmolai, gaunami iš ryžių ir vaškinių kukurūzų, kurie nėra chemiškai modifikuoti

2.3. **Kiti:**

— žirnių baltymai *Pisum spp.*

— romas, pagamintas iš cukranendrių cukraus sulčių

— vyšninė, pagaminta vaisių ir kvapiųjų medžiagų pagrindu, kaip nurodyta šio Standarto 7.4.1.1.c punkte.

3. GYVULINĖS KILMĖS PRODUKTAI

Vandens augalai, bet ne akvakultūrų kilmės, kurie leistini naudoti neekologiškų maisto produktų gamyboje

— želatina

— išrūgų milteliai *herasuola*

— žarnos.

X PRIEDAS

Šiame Standarte taikomi šie sąvokų apibrėžimai

- 1) ekologinė gamyba – gamybos metodo naudojimas laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių visais gamybos, paruošimo ir platinimo etapais;
- 2) gamybos, paruošimo ir platinimo etapai – visi etapai nuo ekologiško produkto pirminės gamybos (imtinei) iki jo saugojimo, perdirbimo, transportavimo, pardavimo ar tiekimo galutiniam vartotojui (imtinei), ir, atitinkamais atvejais, ženklavimo, reklamos, importo, eksporto ir subrangos veikla;
- 3) ekologiškas – pagamintas ekologinės gamybos būdu ar su ja susijęs;
- 4) ūkio subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už tai, kad jo kontroliuojamoje ekologinės gamybos įmonėje būtų užtikrintas šio reglamento reikalavimų laikymasis;
- 5) augalų produktų gamyba – žemės ūkio augalininkystės produktų gamyba, įskaitant laukinių augalų produktų rinkimą komerciniais tikslais;

- 6) gyvulininkystės produkcija – naminių arba prijaukintų sausumos gyvūnų (įskaitant vabzdžius) produkcija;
- 7) perėjimas – perėjimas nuo neekologinio prie ekologinio ūkininkavimo per tam tikrą laikotarpį, kurio metu taikomos nuostatos, susijusios su ekologine gamyba;
- 8) paruošimas – ekologiškų produktų konservavimas ir (arba) perdirbimas, įskaitant gyvulių skerdimą ir pjaustymą, taip pat pakavimas, produktų ženklavimas ir (arba) ženklavimo pakeitimai, susiję su ekologinės gamybos metodu;
- 9) „maistas“, „pašarai“ ir „pateikimas į rinką“ – taikomi 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (1) pateikti apibrėžimai;
- 10) ženklavimas – visi su produktu susiję terminai, žodžiai, išsami informacija, prekių ženklai, registruotasis prekės pavadinimas, paveikslėliai arba simboliai, pateikti prie produkto pridedamuose arba su juo susijusiuose produkto pakuotėse, dokumentuose, pranešimuose, etiketėse, lentelėse, žieduose ar lankeliuose
- 11) reklama – bet kokio pobūdžio pateikimas visuomenei, naudojant bet kokias priemones, išskyrus ženklavimą, kuriuo siekiama arba kuris gali įtakoti ir formuoti požiūrį, įsitikinimus ir elgseną siekiant tiesiogiai ar netiesiogiai skatinti pirkti ekologiškus produktus;
- 12) kompetentinga institucija – centrinė valstybės narės institucija, turinti kompetenciją organizuoti oficialią kontrolę ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba bet kuri kita institucija, kuriai suteikta tokia kompetencija, o prireikus taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija;
- 13) kontrolės institucija – valstybės narės viešoji administracinė organizacija, kuriai kompetentinga institucija suteikė savo visus savo įgaliojimus vykdyti tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba dalį tokių įgaliojimų; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija arba atitinkama institucija, veikianti trečiojoje šalyje;
- 14) kontrolės įstaiga – nepriklausoma privati trečioji šalis, vykdanči tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies įstaiga arba atitinkama įstaiga, veikianti trečiojoje šalyje;
- 15) atitiktis ženklas – ženklas, kuriuo patvirtinama atitiktis tam tikriems standartams arba kitiems norminiams dokumentams;
- 16) ingredientai – taikomas Direktyvos 2000/13/EB 6 straipsnio 4 dalyje pateiktas apibrėžimas;
- 17) augalų apsaugos produktai – taikomas 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 91/414/EB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką (1) pateiktas apibrėžimas;
- 18) taikomas 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/220/EEB (2) pateiktas „genetiškai modifikuoto organizmo (GMO)“, kuris nėra sukurtas taikant tos direktyvos I.B priede nurodytus genetinės modifikacijos metodus, apibrėžimas;
- 19) pagamintas iš GMO – iš GMO gautas visas produktas arba jo dalis, kurio sudėtyje nėra GMO ir kurio sudedamosios dalys nėra GMO;
- 20) pagamintas naudojant GMO – naudojant GMO, kai gamybos procese GMO yra paskutinis gyvas organizmas, gautas produktas, kurio sudėtyje nėra GMO, kurio sudedamosios dalys nėra GMO ir kuris nėra pagamintas iš GMO;
- 21) pašarų priedai – taikomas 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje (3), pateiktas apibrėžimas;
- 22) sąvoka „lygiavertis“, naudojama apibūdinant įvairias sistemas ar priemones, reiškia, kad jomis galima pasiekti tuos pačius tikslus ir įgyvendinti tuos pačius principus, taikant taisykles, užtikrinančias toki patį atitikties lygį;

23) perdirbimo pagalbinė priemonė – medžiaga, kuri pati nesunaudojama kaip maisto ingredientas, tačiau perdirbant žaliavas, maistą ar jų ingredientus specialiai naudojama apdorojimo arba perdirbimo metu tam tikram technologiniam tikslui pasiekti, ir dėl to galutiniame produkte gali atsirasti netyčinių, bet techniškai neišvengiamų šios medžiagos arba jos darinių likučių, jei šie likučiai nekelia jokio pavojaus sveikatai ir neturi jokio technologinio poveikio galutiniam produktui;

24) jonizuojančioji spinduliuotė – taikomas 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyvoje 96/29/Euratomas, nustatančioje pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus ⁽⁴⁾ pateiktas apibrėžimas ir su apribojimais, nustatytais 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo ⁽⁵⁾ 1 straipsnio 2 dalyje;

25) viešojo maitinimo veikla – ekologiškų produktų ruošimas restoranuose, ligoninėse, valgyklose ir kitose panašiose maitinimo įmonėse pardavimo punkte ar jų pristatymas galutiniam vartotojui.

(1) OL L 230, 1991 8 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2007/31/EB (OL L 140, 2007 6 1, p. 44).

(2) OL L 106, 2001 4 17, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1830/2003 (OL L 268, 2003 10 18, p. 24).

(3) OL L 268, 2003 10 18, p. 29. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 378/2005 (OL L 59, 2005 3 5, p. 8).

(4) OL L 159, 1996 6 29, p. 1.

(5) OL L 66, 1999 3 13, p. 16. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

XI PRIEDAS

Ūkininkavimo veikloje naudojami produktai ir medžiagos bei leidimo juos naudoti kriterijai (nuoroda Reglamentas 834 -16 str.)

Kontrolės institucija leidžia ekologinėje gamyboje naudoti bei ir įtraukia į ribotą sąrašą produktus ir medžiagas, kurie gali būti naudojami ekologinio ūkininkavimo veikloje šiais tikslais:

a) kaip augalų apsaugos produktai;

b) kaip trąšos ir dirvos gerinimo priemonės;

c) kaip neekologiškos augalinės, gyvulinės bei mineralinės kilmės pašarinės žaliavos ir tam tikros gyvūnų maitinimui naudojamos medžiagos;

d) kaip pašarų priedai ir perdirbimo pagalbinės priemonės;

e) kaip tvenkinių, narvų, patalpų ir statinių, naudojamų gyvulininkystės produkcijai, valymo ir dezinfekcijos produktai;

f) kaip patalpų ir statinių, naudojamų augalų produktų gamybai, įskaitant saugojimo patalpas žemės ūkio valdoje, valymo ir dezinfekcijos produktai.

Produktai ir medžiagos, įtraukti į ribotą sąrašą, gali būti naudojami tik tuo atveju, jeigu tai leidžiama atitinkamų valstybių narių žemės ūkio sektoriuje pagal atitinkamas Bendrijos arba nacionalines nuostatas, kurios neprieštarauja Bendrijos teisei.

2. Leidžiant naudoti 1 dalyje nurodytus produktus ir medžiagas taikomi 4 dalyje nustatyti tikslai ir principai bei šie bendri ir konkretūs kriterijai, kurie bus vertinami bendrai:

a) jų naudojimas būtinas tvariai gamybai ir ypač svarbus tikslingam naudojimui;

- b) visi produktai ir medžiagos yra augalinės, gyvulinės, mikrobiologinės ar mineralinės kilmės, išskyrus tuos atvejus, jei nėra galimybės gauti pakankamo kiekio ar kokybės tokios kilmės produktų ar medžiagų, ar jų pakaitalų;
- c) 1 dalies a punkte nurodytų produktų atveju taikomi šie kriterijai:
- i) jų naudojimas svarbus kontroliuojant žalingus organizmus ar tam tikrą ligą tuo atveju, kai nėra galimybės tai daryti naudojant kitus biologinius, fizinius, veisimo būdus ar kultivavimo praktiką arba kitą veiksmingą valdymo praktiką;
 - ii) jei produktai nėra augalinės, gyvulinės, mikrobiologinės ar mineralinės kilmės ir nėra tapatūs savo natūraliam atitikmeniui, jie gali būti leidžiami tik tuo atveju, jei juos naudojant išvengiama bet kokio tiesioginio kontakto su valgomosiomis žemės ūkio augalų dalimis;
- d) 1 dalies b punkte nurodytų produktų naudojimas yra itin svarbus skatinant ar palaikant dirvožemio derlingumą, vykdant konkrečius žemės ūkio augalų mitybos reikalavimus ar siekiant konkrečių dirvožemio gerinimo tikslų;
- e) 1 dalies c punkte ir 1 dalies d punkte nurodytų produktų atveju taikomi šie kriterijai:
- i) jie yra būtini palaikant gyvūnų sveikatą, gyvūnų gerovę bei gyvybingumą, juos naudojant prisidedama prie tinkamos mitybos, atitinkančios atitinkamų rūšių fiziologinius ir elgsenos poreikius, arba tuo atveju, jei nenaudojant tokių medžiagų neįmanoma gaminti ar išsaugoti tokį pašarą;
 - ii) mineralinės kilmės pašarai, mikroelementai, vitaminai ar provitaminai yra natūralios kilmės. Jei nėra galimybės gauti tokių medžiagų, ekologinėje gamyboje gali būti leidžiama naudoti aiškiai chemiškai apibrėžtas analogiškas medžiagas.
3. a) kontrolės institucija gali nustatyti su žemės ūkio produktais, kuriems gali būti naudojami 1 dalyje nurodyti produktai ir medžiagos, susijusias naudojimo būdo, dozavimo, naudojimo terminų ir sąlyčio su žemės ūkio produktais sąlygas ir apribojimus bei prireikus nuspręsti, ar išbraukti iš sąrašo šiuos produktus ir medžiagas.
- b) Jeigu kontrolės institucija mano, kad produktas ar medžiaga turėtų būti įrašytas į 1 dalyje nurodytą sąrašą ar išbrauktas iš jo, arba kad a punkte nurodytos naudojimo sąlygos turėtų būti pakeistos, ji užtikrina, kad dokumentai, pagrindžiantys įrašymą, išbraukimą ar pakeitimus, oficialiai būtų nusiųsti Komisijai. Prašymai pakeisti ar išbraukti, o taip pat ir visi dėl to priimti sprendimai yra skelbiami.
- c) Produktai ir medžiagos, kurie iki 2009 m. sausio 1d. buvo naudojami tikslais, lygiaverčiais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams, gali būti toliau naudojami po šios datos. Kontrolės institucija bet kada gali sustabdyti šių produktų ir medžiagų naudojimą.
4. Kontrolės institucija gali reglamentuoti kitų produktų ir medžiagų, nenurodytų 1 dalyje, naudojimą ekologinėje gamyboje, jei jie naudojami 4 dalyje nustatytais tikslais ir laikantis ten pat nustatytų principų bei 2 dalyje nurodytų bendrų ir konkrečių kriterijų ir su sąlyga, kad tai atitinka nacionalinę teisę. Kontrolės institucija praneša apie tokias taisykles Komisijai.
5. Ekologinio ūkininkavimo veikloje galima naudoti kitų kategorijų, kurioms netaikomos 1 ir 4 dalys, produktus ir medžiagas, ir jeigu jie naudojami 4 dalyje nustatytais tikslais ir laikantis ten pat nustatytų principų bei šiame straipsnyje pateiktų bendrųjų kriterijų.

XII PRIEDAS

Kriterijai, taikomi tam tikriems perdirbant naudojamiems produktams ir medžiagoms (Reglamento (EB) Nr. 834/2007 21 straipsnis)

1. 7.4 punkte nurodyti produktai ir medžiagos leidžiami naudoti ekologinėje gamyboje ir įtraukiami į ribotą produktų ir medžiagų sąrašą laikantis 4 dalyje nustatytų tikslų bei principų ir šių kriterijų, kurie vertinami bendrai:
- i) nėra pagal šį skyrių patvirtintų pakaitalų;

ii) nenaudojant šių medžiagų nebūtų neįmanoma gaminti ar išlaikyti maisto arba patenkinti atitinkamų mitybos reikalavimų, numatytų remiantis Bendrijos teisės aktais.

Be to, 7.4. punkte nurodyti produktai ir medžiagos randami gamtoje ir jiems galėjo būti taikomi tik mechaniniai, fiziniai, biologiniai, fermentavimo arba mikrobiologiniai procesai, išskyrus tuos atvejus, jei nėra galimybės rinkoje gauti pakankamo kiekio ar kokybės tokios kilmės produktų ar medžiagų. Jeigu kontrolės institucija mano, kad produktas ar medžiaga turėtų būti įrašyti į 1 dalyje nurodytą sąrašą ar išbraukti iš jo, arba kad šioje dalyje nurodytos naudojimo sąlygos turėtų būti pakeistos, ji užtikrina, kad dokumentai, pagrindžiantys įrašymą, išbraukimą ar pakeitimus, oficialiai būtų nusiųsti Komisijai.

Prašymai pakeisti ar išbraukti, o taip pat ir visi dėl to priimti sprendimai yra skelbiami.

Produktai ir medžiagos, nurodyti 7.4 punkte, kurie iki 2009 m. sausio 1d. buvo naudojami tikslais, lygiaverčiais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams, gali būti toliau naudojami po šios datos. Kontrolės institucija bet kada gali sustabdyti šių produktų ir medžiagų naudojimą.

XIII PRIEDAS

Patvirtinamojo dokumento, skirto ūkio subjektui pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalį, pavyzdys

Patvirtinamasis dokumentas, skirtas ūkio subjektui pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalį	
1. Dokumento numeris	
2. Ūkio subjekto pavadinimas ir adresas pagrindinė veikla (gamintojas, perdirbėjas, importuotojas, kt.)	3. Kontrolės institucijos pavadinimas, adresas ir kodas
4. Produktų grupės ir (arba) ūkio subjekto veikla – Augalai ir augalininkystės produktai – Gyvuliai ir gyvulininkystės produktai – Perdirbti produktai	5. Apibrėžiama kaip: ekologinė gamyba, perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktai; neekologinė gamyba, kai lygiagrečiai vykdoma gamyba ir (arba)
6. Galiojimo laikotarpis Augalininkystės produktų nuo .. iki Gyvulininkystės produktų nuo . iki Perdirbtų produktų nuo iki	7. Patikrinimo (-ų) data
8. Šis dokumentas išduotas remiantis Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalimi ir Reglamentu (EB) Nr. 889/2008. Duomenis pateikęs ūkio subjektas nurodė savo veiklą, kuri yra tikrinama, ir laikosi nurodytuose reglamentuose išdėstytų reikalavimų. Data, vieta Dokumentą parengusios kontrolės įstaigos (institucijos) vardu (parašas)	

XIIIa PRIEDAS

Papildomų patvirtinamųjų dokumentų, skirtų ūkio subjektui pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalį, pavyzdys, minimas šio Standarto 10.5 punkto antrame papunktyje

<p style="text-align: center;">Papildomas patvirtinamasis dokumentas, skirtas ūkio subjektui pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalį</p>
<p>1.1. Dokumento numeris 1.2. Nuoroda į patvirtinamąjį dokumentą, pateiktą pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalį: ⁽¹⁾</p>
<p>2. Ūkio subjekto naudojamo gamybos metodo ypatumai, minimi Reglamento (EB) Nr. 889/2008 68 straipsnio 2 dalyje: ⁽²⁾</p>
<p>3. Šis dokumentas išduotas remiantis Reglamento (EB) Nr. 834/2007 29 straipsnio 1 dalimi ir Reglamento (EB) Nr. 889/2008 68 straipsnio 2 dalimi. Duomenis pateikęs ūkio subjektas nurodė savo veiklą, kuri yra kontroliuojama, ir laikosi minėtuose reglamentuose išdėstytų reikalavimų.</p> <p>Data, vieta</p> <p>Parašas ir spaudas dokumentą išdavusios kontrolės įstaigos (institucijos) vardu</p>
<p>⁽¹⁾ Įrašykite patvirtinamųjų dokumentų, pateiktų pagal šio reglamento 68 straipsnio 1 dalį ir XII priedą skaičių. ⁽²⁾ Įrašykite atitinkamą įrašą, nurodytą šio reglamento XIIIb priede.</p>

XIIIb PRIEDAS

Šio Standarto 10.5 punkto antrojoje pastraipoje nurodytas įrašas:

- Lietuvių kalba : nenaudojant antibiotikų pagaminti gyvūniniai produktai

XIV PRIEDAS

Pardavėjo pareiškimo pavyzdys, minimas 69 Reglamento Nr. 889/2008 straipsnyje

Pardavėjo pareiškimas pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 9 straipsnio 3 dalį	
Pardavėjo pavadinimas, adresas:	
Tapatumo nustatymas (pavyzdžiui, partijos ar inventorizacinis numeris):	Produkto pavadinimas:
Sudedamosios dalys: (Nurodyti visas produkto sudedamąsias dalis (sudedamąsias dalis, kurios buvo paskutinės naudotos gamybos procese)	
Pareiškiu, kad šis produktas nebuvo pagamintas nei „iš“ GMO, nei „naudojant“ GMO, kaip šios sąvokos vartojamos Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 ir 9 straipsniuose. Neturiu jokios informacijos, kuri galėtų reikšti, kad šis pareiškimas netikslus. Taigi pareiškiu, kad pirmiau minėtas produktas atitinka Reglamento (EB) Nr. 834/2007 9 straipsnį dėl draudimo naudoti GMO. Įsipareigoju nedelsiant pranešti mūsų pirkėjui ir jo kontrolės įstaigai (institucijai), jei šis pareiškimas būtų atšauktas ar pakeistas arba jei išaiškėtų kokia nors jos tikslumą pažeidžianti informacija. Įgalioju mūsų pirkėją prižiūrincią kontrolės įstaigą ar kontrolės instituciją, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnyje, išnagrinėti šio pareiškimo tikslumą ir, jei būtina, paimti ėminius analitiniams įrodymams gauti. Taip pat sutinku, kad šią užduotį gali atlikti kontrolės įstaigos raštu paskirta nepriklausoma institucija. Toliau pasirašęs asmuo prisiima atsakomybę už šio pareiškimo tikslumą.	
Šalis, vieta, data, pardavėjo parašas:	Pardavėjo įmonės spaudas (<i>prireikus</i>):